

BASIN YANSIMALARI (ULUSAL)

Tarih	Yayın Adı	Haber Başlığı	Sayfa No	StxCm	Tiraj
01.05.2021	MATBAA & TEKNİK	BEYAZ ŞAPKALI HACKER'LARDAN SİBER GÜVENLİK DERSİ	73	169	5106
01.05.2021	GIDA TÜRK	KÜRESEL GIDA SİSTEMİMİZİN GELECEĞİ	72	559	3000
01.05.2021	GIDA TÜRK	KÜRESEL GIDA SİSTEMİMİZİN GELECEĞİ	73	559	3000
01.05.2021	GIDA TÜRK	KÜRESEL GIDA SİSTEMİMİZİN GELECEĞİ	74	559	3000
01.05.2021	GIDA TÜRK	KÜRESEL GIDA SİSTEMİMİZİN GELECEĞİ	75	559	3000
02.05.2021	CYCLIST TÜRKİYE	BAĞIŞIKLIK SİSTEMİNİZİ "ZAYIFLABİLECEK" YİYECEKLER	38	1636	6500
02.05.2021	CYCLIST TÜRKİYE	BAĞIŞIKLIK SİSTEMİNİZİ "ZAYIFLABİLECEK" YİYECEKLER	39	1636	6500
02.05.2021	CYCLIST TÜRKİYE	BAĞIŞIKLIK SİSTEMİNİZİ "ZAYIFLABİLECEK" YİYECEKLER	40	1636	6500
04.05.2021	OTC NEWS	VİTAMİN TAKVİYELERİNİ DOĞRU KULLANMA REHBERİ	28	545	7200
09.05.2021	TÜRKİYE	BEYKOZ'DA TAM KAPANMA DÖNEMİNDE SOKAK HAYVANLARI UNUTULMADI	8	22	128909
14.05.2021	MİLLİYET	KAMPÜSLERİ ÇOK ÖZLEDİK	1	241	125279
14.05.2021	MİLLİYET	KAMPÜSLERİ ÇOK ÖZLEDİK	10	241	125279

30.05.2021	GAZETE PENCERE PAZAR	SÜRÜKLENDİĞİMİZ KARANLIK	9	715	10000
01.06.2021	Z RAPORU	AJANDA	135	545	22000
03.06.2021	CUMHURİYET	SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	163	36	26020

BASIN YANSIMALARI (YEREL – BÖLGESEL)

Tarih	Yayın Adı	Haber Başlığı	Sayfa No	StxCm	Tiraj
03.05.2021	GAZİANTEP HABER	EVĐEN ÇALIŞMA TÜKENMİŞLİK SENDROMUNU ARTIRIYOR	6	221	586
06.05.2021	ULAŞIM GAZETESİ	BİTEN BİTENE !	1	100	5500
06.05.2021	ULAŞIM GAZETESİ	BİTEN BİTENE !	2	100	5500
07.05.2021	İSTANBOL TODAY	TÜRKİYE NİN EN GENÇ ÜNİVERSİTESİYİZ	56	553	10000
07.05.2021	İSTANBOL TODAY	TÜRKİYE NİN EN GENÇ ÜNİVERSİTESİYİZ	57	553	10000
07.05.2021	İSTANBOL TODAY	TÜRKİYE NİN EN GENÇ ÜNİVERSİTESİYİZ	58	553	10000

07.05.2021	İSTANBUL TODAY	TÜRKİYE NİN EN GENÇ ÜNİVERSİTESİYİZ	59	553	10000
08.05.2021	BBN HABER	TAM KAPANMADA PSİKOLOJİNİZİ KORUYUN	9	98	602
08.05.2021	ADAPAZARI AKŞAM HABERLERİ	PSİKOLOJİNİZİ KORUMANIN 15 YOLU	9	111	1500
12.05.2021	İSTANBUL	BEYKOZ'DA 3.5 TON MAMA DAĞITILDI	1	96	5356
12.05.2021	İSTANBUL	BEYKOZ'DA 3.5 TON MAMA DAĞITILDI	8	96	5356
18.05.2021	GIDA2000	GIDA ZEHİRLENMESİNİN YOLLARI	42	639	10000
18.05.2021	GIDA2000	GIDA ZEHİRLENMESİNİN YOLLARI	42	639	10000
18.05.2021	GIDA2000	GIDA ZEHİRLENMESİNİN YOLLARI	42	639	10000
18.05.2021	GIDA2000	GIDA ZEHİRLENMESİNİN YOLLARI	45	639	10000
18.05.2021	LAB MEDYA	EKLENEN ŞEKERİ KESTİĞİNİZDE NE OLUR?	22	139	11000
21.05.2021	OTC PLUS	ORUÇ TUTARKEN SAĞLIKLI KALMAK İÇİN 6 ÖNERİ	16	1091	7261
21.05.2021	OTC PLUS	ORUÇ TUTARKEN SAĞLIKLI KALMAK İÇİN 6 ÖNERİ	17	1091	7261

21.05.2021	OTC PLUS	VİTAMİN TAKVİYELERİNİ DOĞRU KULLANMA REHBERİ	20	1091	7261
21.05.2021	OTC PLUS	VİTAMİN TAKVİYELERİNİ DOĞRU KULLANMA REHBERİ	21	1091	7261
25.05.2021	ADİYAMAN GÜNE BAKIŞ	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	2	262	2000
26.05.2021	TİCARİ HAYAT	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	1	243	3201
26.05.2021	TİCARİ HAYAT	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	3	243	3201
26.05.2021	KOCAELİ	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	11	208	1714
26.05.2021	NEHİR	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	6	376	280
26.05.2021	GAZİANTEP HABER	SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	6	134	586
27.05.2021	KIRKLARELİ	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	7	97	1287
29.05.2021	KONYA YENİGÜN	BAŞARI İÇİN KRİTİK 10 MADDE!	12	182	1087
01.06.2021	BİZİM ANADOLU	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	10	337	5412
02.06.2021	BU SABAH MALATYA	EVĐEN ÇALIŞMA TÜKENMİŞLİK SENDROMUNU ARTIRIYOR	13	198	1750

PORTAL YANSIMALARI

Tarih	Portal Adı	Haber Başlığı	Haber Linki
1.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Dijital Oyun Tasarımı Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200810055	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-dijital-oyun-tasarimi-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-3000158h.htm
1.05.2021	GIDAHATTI.COM	Prof. Dr. Y. Birol Saygı kimdir?	https://www.gidahatti.com/prof-dr-y-birol-saygi-kimdir-183420/
1.05.2021	URFAHABER.COM	Evden çalışma tükenmişlik sendromunu artırıyor	https://www.urfahaber.com/haber-oku/11629/
3.05.2021	TEKETEKHABER.COM	EVDEN ÇALIŞMA TÜKENMİŞLİK SENDROMUNU ARTIRIYOR	https://teketekhaber.com/evden-calisma-tukenmislik-sendromunu-artiriyor-88007h.html
3.05.2021	GIDAHATTI.COM	Bitkisel Bazlı Bir Diyet Yemenin Faydaları	https://www.gidahatti.com/bitkisel-bazli-bir-diyet-yemenin-faydalari-183586/
4.05.2021	FOODINLIFE.COM.TR	Turizm alanında dijital dönüşüm bu kongrede konuşulacak!	https://foodinlife.com/turizm-alaninda-dijital-donusum-bu-kongrede-konusulacak/
3.05.2021	YASAMICINGIDA.COM	Evden çalışma tükenmişlik sendromunu artırıyor	https://www.yasamicingida.com/yasam-saglik/evden-calisma-tukenmislik-sendromunu-artiriyor/
4.05.2021	MARASPUSULA.COM	Ekonomi, İşletmecilik ve Turizm alanlarında dijital dönüşüm bu kongrede konuşulacak	https://www.maraspusula.com/genel/ekonomi-isletmecilik-ve-turizm-alanlarindadijital-donusum-bu-2-h87977.html
4.05.2021	GUNDEMGAZETESI.NET	Ekonomi, İşletmecilik ve Turizm alanlarında dijital dönüşüm bu kongrede konuşulacak	https://www.gundemgazetesi.net/ekonomi-isletmecilik-ve-turizm-alanlarindadijital-donusum-bu-kongrede-konusulacak-75715h.htm
4.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Dijital Oyun Tasarımı Bölümü Taban,	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-dijital-oyun-tasarimi-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-2999115h.htm

4.05.2021	EMLAKTAFARK.COM	Ekonomi, İşletmecilik ve Turizm alanlarında dijital dönüşüm bu kongrede konuşulacak	https://www.emlaktafark.com/ekonomi-isletmecilik-ve-turizm-alanlarinda-dijital-donusum-bu-kongrede-konusulacak-187230.html
4.05.2021	TURIZMDOSYASI.COM	BU KONGREDE KONUŞULACAK	http://www.turizmdosyasi.com/haber-h20130.html
5.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Mimarlık Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200851522	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-mimarlik-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-lisans-20085-2998256h.htm
5.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi İşletme Mühendisliği Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200851516	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-isletme-muhendisligi-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik--2998257h.htm
4.05.2021	GIDAHATTI.COM	ÖZGÜNLÜK, TAĞŞIŞ VE GIDA GÜVENLİĞİ	https://www.gidahatti.com/ozgunluk-tagsis-ve-gida-guvenligi-183633/
6.05.2021	BTHABER.COM	OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ VE BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ ARASINDA İKİLİ İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ İMZALANDI	https://www.bthaber.com/ostim-teknik-universitesi-ve-beykoz-universitesi-arasinda-ikili-is-birligi-protokolu-imzalandi/
6.05.2021	REELPIYASALAR.COM	Uzaktan eğitim ve teknoloji ilişkisi	http://reelpiyasalar.com/uzaktan-egitim-ve-teknoloji-iliskisi/13641/
6.05.2021	GIDAHATTI.COM	Gıdahattı Bilim Kurulu, Prof. Dr. Serhat Ünal'ı ağırladı	https://www.gidahatti.com/gidahatti-bilim-kurulu-prof-dr-serhat-unali-agirladi-183727/
6.05.2021	ORTAKALAN.ORG	EVĐEN ÇALIŞMA TÜKENMİŞLİK SENDROMUNU ARTIRIYOR	https://www.ortakalan.org/gonderi/evden-calisma-tukenmislik-sendromunu-artiriyor/42186
7.05.2021	TELEHABER.COM	Covid'le gelen "post travmatik stres	http://www.telehaber.com/haberler/haber-14116549/
7.05.2021	HASTANE.COM.TR	Covid'le gelen "post travmatik stres bozukluğu" etkileri uzun	http://www.hastane.com.tr/saglik/covid-le-gelen-post-travmatik-stres-bozuklugu.html

7.05.2021	HASTANE.COM.TR	Covid'le gelen "post travmatik stres bozukluğu" etkileri devam edecek	http://www.hastane.com.tr/saglik/covidle-gelen-post-travmatik-stres-bozuklugu-etkileri-devam-edecek.html
7.05.2021	BEYKOZSES.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu!..	http://www.beykozses.com/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu.html
7.05.2021	GIDAHATTI.COM	Doğal Uyku Yardımcıları ve Takviyeleri	https://www.gidahatti.com/dogal-uyku-yardimcilari-ve-takviyeleri-183826/
7.05.2021	MORADERGISI.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	http://moradergisi.com/haber/tam_kapanma_doneminde_psikolojinizi_korumanin_15_yolu-198051.html
7.05.2021	NETMEDYA.COM	Covid'le gelen "post travmatik stres bozukluğu" etkileri uzun süre devam edecek	http://www.netmedya.com/?sayfa=haber&id=14116549
7.05.2021	KADINVEKADIN.NET	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	https://www.kadinvekadin.net/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu.html
7.05.2021	YENIKADIN.COM	Covid'le gelen "post travmatik stres bozukluğu" etkileri uzun süre devam edecek	https://www.yenikadin.com/covid-le-gelen-post-travmatik-stres-bozuklugu-14116549-haberi/
7.05.2021	MARASPUSULA.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	https://www.maraspusula.com/saglik/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu-h88116.html
7.05.2021	HABERLER.COM	Covid'le gelen "post travmatik stres bozukluğu" etkileri uzun süre devam edecek	https://www.haberler.com/covid-le-gelen-post-travmatik-stres-bozuklugu-14116549-haberi/
7.05.2021	YENIMUHALEFET.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	https://www.yenimuhalefet.com/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu/
7.05.2021	HABER365.COM.TR	Tam Kapanma Döneminde Psikolojinizi Korumanın Yolları	https://www.haber365.com.tr/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-yollari-h259117
7.05.2021	SONDAKIKA.COM	Covid'le gelen "post travmatik stres bozukluğu" etkileri uzun	https://www.sondakika.com/haber/haber-covid-le-gelen-post-travmatik-stres-bozuklugu-14116549/

7.05.2021	CANKAYAGAZETESI.COM	Pandemi döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	http://www.cankayagazetesi.com/2021/05/pandemi-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu/
7.05.2021	ALANYAHABER.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	https://www.alanyahaber.com/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu/
8.05.2021	SONDAKIKI.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.sondakika.com/haber/haber-beykoz-da-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-14118851/
8.05.2021	GAZETERIZE.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.gazeterize.com/genel/beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi-h14380144.html
8.05.2021	CUKUROVAEXPRESS.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.cukurovaexpres.com/haber/oku-h334375.html
8.05.2021	ESKISEHIRINSAATTEMIZLIGI.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	http://www.eskisehirinsaatemizligi.com/index.asp?sec=3&newsid=170703
8.05.2021	INEGOLONLINE.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.inegonline.com/haber/haber/oku-1854286/
8.05.2021	PALO.COM.TR	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.palo.com.tr/a/haber-4583142
8.05.2021	ISTANBULHABER.COM.TR	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.istanbulhaber.com.tr/oku-haber-1762556.htm
8.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200851532	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-ic-mimarlik-ve-cevre-tasarimi-bolumu-taban-tavan-puanlari--2997007h.htm
8.05.2021	SOZHABER.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://sozhaber.com/beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi-292683
8.05.2021	IHAVIDEO.COM.TR	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak	https://ihavideo.com.tr/Video/Detay/1413788-beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-

8.05.2021	HATAYINTERNETT V.COM	Beykozda tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.hatayinternettv.com/haber/oku-419223
8.05.2021	SHA.COM.TR	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.sha.com.tr/genel/beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi-h73763.html
8.05.2021	MEDYAGAZETE.C OM	Beykozda tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.medyagazete.com/haber/beykoz-da-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi-162227
8.05.2021	BURSAARENA.CO M.TR	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumalısınız; işte bunun 15 yolu	https://www.bursaarena.com.tr/saglik/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumalisiniz-iste-bunun-15-h38502.html
8.05.2021	HABER16.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.haber16.com/haber-oku/377732/
8.05.2021	KARSMANSET.CO M	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.karsmanset.com/haber/oku-526657.htm
8.05.2021	TURKUAZHABERA JANSI.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	https://www.turkuazhaberajansi.com/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu/
8.05.2021	BOLGEGUNDEM. COM	2021 Beykoz Üniversitesi Psikoloji Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans)	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-psikoloji-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-lisans-2008-2997251h.htm
8.05.2021	UHAHABERAJANS I.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	https://www.uhahaberajansi.com/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu/
8.05.2021	BEYAZGUNDEM.C OM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.beyazgundem.com/haber/oku-h1233014.html
8.05.2021	SONDAKIKI.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.sondakika.com/haber/haber-beykoz-da-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-14118851/
8.05.2021	ISTANBULTAKIPTE .COM	Beykoz Belediyesi sokak dostlarını unutmadı	https://www.istanbultakipte.com/haberler/siyaset/yerel-yonetimler/beykoz-belediyesi-sokak-dostlarini-unutmadi.html

8.05.2021	OBJEKTIFTURKIYE.COM	Beykozda Tam Kapanma Döneminde Sokak Hayvanları Unutulmadı	http://objektifturkiye.com/oku/114687/
8.05.2021	MSN.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.msn.com/tr-tr/video/izle/beykozda-tam-kapanma-d%C3%B6neminde-sokak-hayvanlar%C4%B1-unutulmad%C4%B1/vi-BB1guLIW
7.05.2021	TEKETEKHABER.COM	TAM KAPANMA DÖNEMİNDE PSİKOLOJİNİZİ KORUMANIN 15 YOLU	https://teketekhaber.com/tam-kapanma-doneminde-psikolojinizi-korumanin-15-yolu-88420h.html
8.05.2021	BEYKOZGUNCCEL.COM	Beykoz'da haftada 3 gün 35 farklı noktada besleme yapılıyor	https://beykozguncel.com/bos.php?modul=inc_haber_detay&icerikID=9308
8.05.2021	HABERALANYA.COM.TR	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.haberalanya.com.tr/haber/oku-h338554.html
8.05.2021	NEHABER24.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.nehaber24.com/genel/beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi-h595479.html
8.05.2021	EKOVITRIN.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.ekovitrin.com/haber/oku-h248653.html
8.05.2021	DOGUREHBERI.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.dogurehberi.com/haber/oku-h2605884.html
8.05.2021	AYDIN24HABER.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.aydin24haber.com/oku-618523h.htm
8.05.2021	HABERLER.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.haberler.com/beykoz-da-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-14118851-haberi/
8.05.2021	HABERLER.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.haberler.com/beykoz-da-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-14118851-haberi/
8.05.2021	IHA.COM.TR	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.iha.com.tr/istanbul-haberleri/beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi-2977683/

8.05.2021	BEYKOZGUNDEM.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.beykozgundem.com/gundem/beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi-h19031.html
8.05.2021	ESKISEHIRDAMLAHALIYIKAMA.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	http://www.eskisehirdamlalahaliyikama.com/index.asp?sec=3&newsid=170703
8.05.2021	BEYKOZAKTUEL.COM.TR	Beykoz'da sokak hayvanları unutulmuyor	https://beykozaktuel.com.tr/beykozda-sokak-hayvanlari-unutulmuyor/
8.05.2021	SABAH.COM.TR	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	https://www.sabah.com.tr/istanbul/2021/05/08/beykozda-tam-kapanma-doneminde-sokak-hayvanlari-unutulmadi
8.05.2021	ESKISEHIRGUNDEM.COM	Tam kapanma döneminde psikolojinizi korumanın 15 yolu	http://www.eskisehircundem.com/?sec=1&newsid=170703
8.05.2021	NETMEDYA.COM	Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı	http://www.netmedya.com/?sayfa=haber&id=14118851
8.05.2021	YELPAZEM.COM	Ekonomi, İşletmecilik ve Turizm alanlarında dijital dönüşüm bu kongrede konuşulacak	https://www.yelpazem.com/2021/05/08/ekonomi-isletmecilik-ve-turizm-alanlarinda-dijital-donusum-bu-kongrede-konusulacak/23423/.html
9.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Finansman (Fakülte) Bölümü Taban, Tavan Puanları 200851601	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-uluslararasi-ticaret-ve-finansman-fakulte-bolumu-taban-tav-2996539h.htm
9.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Taban, Tavan Puanları 200851535	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-siyaset-bilimi-ve-uluslararasi-iliskiler-bolumu-taban-tava-2996645h.htm
9.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Havacılık Yönetimi (Yüksekokul) Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık)	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-havacilik-yonetimi-yuksekokul-bolumu-taban-tavan-puanlari--2996598h.htm

9.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Lojistik Yönetimi (Fakülte) Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200810037	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-lojistik-yonetimi-fakulte-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yi-2996486h.htm
9.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi İşletme Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200810019	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-isletme-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-lisans-200810-2996332h.htm
9.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi İşletme Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200810028	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-isletme-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-lisans-200810-2996488h.htm
9.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Grafik Tasarımı Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200851597	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-grafik-tasarimi-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-lisan-2996694h.htm
10.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200851534	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-ic-mimarlik-ve-cevre-tasarimi-bolumu-taban-tavan-puanlari--2995700h.htm
9.05.2021	GAZETEDEMOKRAT.COM	Covid'le gelen "post travmatik stres bozukluğu" etkileri uzun süre devam edecek	https://www.gazetedemokrat.com/haber-oku/315262/
11.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Finansman (Fakülte) Bölümü Taban, Tavan Puanları 200851602	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-uluslararasi-ticaret-ve-finansman-fakulte-bolumu-taban-tav-2994801h.htm
11.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Psikoloji Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans)	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-psikoloji-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-lisans-2008-2995209h.htm

11.05.2021	GIDAHATTI.COM	Potasyum Vücudunuz İçin Ne Yapar?	https://www.gidahatti.com/potasyum-vucudunuz-icin-ne-yapar-183987/
11.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Havacılık Yönetimi (Yüksekokul) Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200810082	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-havacilik-yonetimi-yuksekokul-bolumu-taban-tavan-puanlari--2994873h.htm
11.05.2021	GIDAHATTI.COM	Muzdan Daha Fazla Potasyum İçeren Yiyecekler	https://www.gidahatti.com/muzdan-daha-fazla-potasyum-iceren-yiyecekler-183996/
11.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Grafik Tasarımı Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200851598	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-grafik-tasarimi-bolumu-taban-tavan-puanlari-4-yillik-lisan-2995001h.htm
11.05.2021	GIDAHATTI.COM	Günde Ne Kadar Potasyuma İhtiyacınız	https://www.gidahatti.com/gunde-ne-kadar-potasyuma-ihtiyaciniz-var-183988/
13.05.2021	GIDAHATTI.COM	Bütün Gün Atıştırdığınızda Vücudunuza Ne Olur?	https://www.gidahatti.com/butun-gun-atistirdiginizda-vucudunuza-ne-olur-184126/
14.05.2021	EGITIMAJANSI.COM	HOCALAR KAMPÜSÜ ÇOK ÖZLEDİ	https://egitimajansi.com/haber/oku-haberi-80079h.html
14.05.2021	MILLIYET.COM.TR	HOCALAR KAMPÜSÜ ÇOK ÖZLEDİ	https://www.milliyet.com.tr/egitim/hocalar-kampusu-cok-ozledi-6505119
17.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Çizgi Film ve Animasyon Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200851590	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-cizgi-film-ve-animasyonbolumu-taban-tavan-puanlari-4-yilli-2993717h.htm
17.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü Taban, Tavan Puan (4 Yıllık) 200851529	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-halkla-iliskiler-ve-reklamcilik-bolumu-taban-tavan-puan-4--2993562h.htm

17.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200851523	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-gastronomi-ve-mutfak-sanatları-bolumu-taban-tavan-puanları-2993822h.htm
17.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200851581	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-radyo-televizyon-ve-sinemabolumu-taban-tavan-puanları-4-yi-2993602h.htm
18.05.2021	GIDAHATTI.COM	Diyet Değişiklikleri ile Kilo Vermek Mümkün mü?	https://www.gidahatti.com/diyet-degisiklikleri-ile-kilo-vermek-mumkun-mu-184336/
18.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi İletişim ve Tasarımı Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-iletisim-ve-tasarimibolumu-taban-tavan-puanları-4-yillik-l-2993444h.htm
19.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200851525	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-gastronomi-ve-mutfak-sanatları-bolumu-taban-tavan-puanları-2992716h.htm
20.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık) 200851583	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-radyo-televizyon-ve-sinemabolumu-taban-tavan-puanları-4-yi-2992432h.htm
20.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi İletişim ve Tasarımı Bölümü Taban, Tavan Puanları (4 Yıllık Lisans) 200851600	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-iletisim-ve-tasarimibolumu-taban-tavan-puanları-4-yillik-l-2992433h.htm
20.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Çizgi Film ve Animasyon Bölümü Taban, Tavan Puanları	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-cizgi-film-ve-animasyonbolumu-taban-tavan-puanları-4-yilli-2992435h.htm

20.05.2021	BOLGEGUNDEM.COM	2021 Beykoz Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü Taban, Tavan Puan (4 Yıllık) 200851531	https://www.bolgegundem.com/2021-beykoz-universitesi-halkla-iliskiler-ve-reklamcilik-bolumu-taban-tavan-puan-4--2992434h.htm
22.05.2021	GIDAHATTI.COM	Daha İyi Uyku İçin Yeme Alışkanlıkları	https://www.gidahatti.com/daha-iyi-uyku-icin-yeme-aliskanliklari-184546/
22.05.2021	GIDAHATTI.COM	Sağlığı Artırmak İçin Fermente Gıdalar	https://www.gidahatti.com/sagligi-artirmak-icin-fermente-gidalar-184545/
22.05.2021	GIDA2000.COM	Gıda zehirlenmesinin yolları	https://www.gida2000.com/gida-zehirlenmesinin-yollari.html
23.05.2021	GIDAHATTI.COM	Fermente gıda nedir? Fermente gıda ürünleri	https://www.gidahatti.com/fermente-gida-nedir-fermente-gida-urunleri-nelerdir-184618/
23.05.2021	GIDAHATTI.COM	Hangi yiyecekler sağlıklı uyku için önemli? Gıda ve uyku düzeni nasıl	https://www.gidahatti.com/hangi-yiyecekler-saglikli-uyku-icin-onemli-184596/
24.05.2021	GAZETEDEMOKRAT.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.gazetedemokrat.com/haber-oku/339240/
24.05.2021	HASTANE.COM.TR	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.hastane.com.tr/saglik/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi.html
24.05.2021	HABERTURK.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.haberturk.com/duzce-haberleri/87478294-gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi
24.05.2021	NEHABER24.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.nehaber24.com/duzce/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-h606437.html
24.05.2021	HABERGAZETESI.COM.TR	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.habergazetesi.com.tr/haber/5896981/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi
24.05.2021	INEGOLONLINE.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.inegonline.com/haber/haber/oku-1867275/
24.05.2021	MARDINHABER.COM.TR	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	http://www.mardinhaber.com.tr/haber-gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-92420.html

24.05.2021	SOZHABER.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://sozhaber.com/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-307501
24.05.2021	61SAAT.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.61saat.com/duzce/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-h915542.html
24.05.2021	HABERLER.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.haberler.com/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi-14151800-haberi/
24.05.2021	TALASEXPRESSHABER.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.talasexpresshaber.com/haber/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-463928
24.05.2021	DOGUREHBERI.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	http://www.dogurehberi.com/haber/oku-h2617916.html
24.05.2021	MEDYAGAZETE.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.medyagazete.com/haber/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-173774
24.05.2021	IZMIRHABERMERKEZI.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.izmirhabermerkezi.com/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi/33285/
24.05.2021	NETMEDYA.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	http://www.netmedya.com/?sayfa=haber&id=14151800
24.05.2021	ISTANBULHABER.COM.TR	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	http://www.istanbulhaber.com.tr/oku-haber-1775501.htm
24.05.2021	KANALMARAS.COM	Bunları yapın, sağlıklı yaşlanın! İşte 10 maddede sağlıklı yaşam rehberi	https://www.kanalmaras.com/haber/oku-h90364.html
24.05.2021	MARASPUŞULA.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.maraspusula.com/saglik/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi-h88573.html
24.05.2021	BEYAZGÜNDEM.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.beyazgundem.com/haber/oku-h1244403.html
24.05.2021	EKOVİTRİN.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.ekovitrin.com/haber/oku-h258691.html
24.05.2021	HATAYİNETTİV.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.hatayintertv.com/haber/oku-432203

24.05.2021	HABERALANYA.COM.TR	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	http://www.haberalanya.com.tr/haber/oku-h349239.html
24.05.2021	KARSMANSET.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	http://www.karsmanset.com/haber/oku-539480.htm
24.05.2021	ALANYAHABER.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.alanyahaber.com/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi/
24.05.2021	GAPHABERLERI.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.gaphaberleri.com/haber/51091/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi.html
24.05.2021	GAZETERIZE.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.gazeterize.com/duzce/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-h14393009.html
24.05.2021	PUSULAGAZETESI.COM.TR	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	http://www.pusulagazetesi.com.tr/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-177719-haberler.html
24.05.2021	IHA.COM.TR	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.ihacom.tr/duzce-haberleri/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-3006737/
24.05.2021	HABER16.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.haber16.com/haber-oku/388810/
24.05.2021	BURSAHABER.COM	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.bursahaber.com/duzce/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi-h2066579.html
24.05.2021	TNN.COM.TR	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	https://www.tnn.com.tr/saglik/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi-h320454.html
24.05.2021	CANKAYAGAZETESI.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	http://www.cankayagazetesi.com/2021/05/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi/
24.05.2021	YENIKADIN.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.yenikadin.com/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi-14151800-haberi/
24.05.2021	MEDYAEGE.COM.TR	Sağlık yaşam için bunları yapın!	https://www.medyaege.com.tr/haber-oku-170833h.htm
24.05.2021	SONDAKIKA.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.sondakika.com/haber/haber-10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi-14151800/
25.05.2021	PARADERGI.COM.	Beyaz yakalar belgesel	https://www.paradergi.com.tr/life-

	TR	oldu	style/2021/05/25/beyaz-yakalar-belgesel-oldu
25.05.2021	TURKUZHABERA JANSI.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.turkuazhaberajansi.com/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi/
25.05.2021	RANINI.TV	GAİN'den yepyeni belgesel dizi: Beyaz Yaka	http://www.ranini.tv/haber/44391/1/gainden-yepyeni-belgesel-dizi-beyaz-yaka
25.05.2021	KADINVEKADIN.NET	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.kadinvekadin.net/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi.html
24.05.2021	EGE.NET	Gelecek için dijitalleşmenin önemine vurgu yapıldı	https://www.ege.net/gelecek-icin-dijitallesmenin-onemine-vurgu-yapildi/286882/
25.05.2021	MUREKKEPHABER .COM	Beyaz Yaka belgeseli gösterime girdi	https://www.murekkephaber.com/beyaz-yaka-belgeseli-gosterime-girdi/12060/
25.05.2021	UHAHABERAJANS I.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	https://www.uhahaberajansi.com/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi/
25.05.2021	TEKNOREX.COM	GAİN'İN YEPYENİ BELGESEL DİZİSİ BEYAZ YAKA YAYINDA!	https://teknorex.com/gainin-yepyeni-belgesel-dizisi-beyaz-yaka-yayinda/
25.05.2021	DIZIDOKTORU.CO M	GAİN'in yepyeni belgesel dizisi "Beyaz Yaka" yayına girdi	https://www.dizidoktoru.com/belgesel/gainin-yepyeni-belgesel-dizisi-beyaz-yaka-yayina-girdi-h12988.html
25.05.2021	AKTUELGAZETE.C OM	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	http://www.aktuelgazete.com/haber-gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir-5992.html
25.05.2021	DUNYAHABERME RKEZI.COM	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://dunyahabermerkezi.com/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir/
26.05.2021	HABERLERAS.CO M	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://www.haberleras.com/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir-22273.html
26.05.2021	SEKTOREL.COM.T R	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://www.sektorel.com.tr/haber/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir-5753
26.05.2021	MUZIKHABERI.NE T	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://muzikhaberi.net/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir/
26.05.2021	ANAYURTGAZETE SI.COM	Gain'den beyaz yaka belgeseli	http://www.anayurtgazetesi.com/haber/oku/733111
25.05.2021	MNTHABER.COM	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://mnthaber.com/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir/

25.05.2021	ALANYAHABER.COM	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://www.alanyahaber.com/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir/
26.05.2021	BEYAZHABERAJANSI.COM	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://beyazhaberajansi.com/haber-gain-den-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir-14854.html
26.05.2021	GIDAHATTI.COM	Kırmızı Biberin Besin Değeri ve Sağlık Etkileri	https://www.gidahatti.com/kirmizi-biberin-besin-degeri-ve-saglik-etkileri-184904/
26.05.2021	MRANDMRS.COM.TR	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://mrandmrs.com.tr/2021/05/25/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir/
26.05.2021	TICARİHAYAT.COM.TR	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	http://www.ticarihayat.com.tr/haber/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi/93030
26.05.2021	MAGAZINHABERMERKEZI.COM	GAİN'DEN BEYAZ YAKA BELGESELİ "EKTEDİR"	https://magazinhabermerkezi.com/gainden-beyaz-yaka-belgeseli-ektedir/
27.05.2021	TEKETEKHABER.COM	10 ADIMDA SAĞLIKLI YAŞLANMA REHBERİ	https://teketekhaber.com/10-adimda-saglikli-yaslanma-rehberi-89503h.html
28.05.2021	MILLIGAZETE.COM.TR	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://www.milligazete.com.tr/haber/7229944/yksde-basari-icin-kritik-10-madde
28.05.2021	EGITIMAJANSI.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://egitimajansi.com/haber/oku-haberi-80243h.html
28.05.2021	GUNDOGUMU.COM	Dr. Öğr. Üyesi Banu Femir Gürtuna	https://www.gundogumu.com/dr-ogr-uyesi-banu-femir-gurtuna/
28.05.2021	KONYAYENIGUN.COM	Başarı için kritik 10 madde!	http://www.konyayenigun.com/egitim/basari-icin-kritik-10-madde-h559687.html
28.05.2021	RUHANEWS.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://www.ruhanews.com/haber/33941/yksde-basari-icin-kritik-10-madde.html
28.05.2021	ANKAHABER.COM.TR	YKS'de Başarı İçin Kritik 10 Madde!	https://www.ankahaber.com.tr/egitim/yksde-basari-icin-kritik-10-madde-h72095.html
28.05.2021	TEKETEKHABER.COM	YKS'DE BAŞARI İÇİN KRİTİK 10 MADDE!	https://teketekhaber.com/yksde-basari-icin-kritik-10-madde-89658h.html
28.05.2021	SAMSUNHABERHATTI.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://www.samsunhaberhatti.com/haber/yksde-basari-icin-kritik-10-madde/203918
28.05.2021	ARTUKLUHABER.NET	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://artukluhaber.net/haber/yksde_basari_icin_kritik_10_madde-58775.html
28.05.2021	ANADOLUGAZETE.COM.TR	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://www.anadolugazete.com.tr/haber-96239h.htm

28.05.2021	AVMTREND.COM	YKS'de Başarı İçin Kritik 10 Madde !	https://www.avmtrend.com/gundem/yksde-basari-icin-kritik-10-madde_6474
28.05.2021	MORADERGISI.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	http://moradergisi.com/haber/yksde_basari_icin_kritik_10_madde_-199034.html
29.05.2021	ESKISEHIRGUNDEM.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	http://www.eskisehirgundem.com/?sec=1&newsid=171497
29.05.2021	MEDYAEGE.COM.TR	YKS'de başarı için bunlara dikkat!	https://www.medyaege.com.tr/haber-oku-171182h.htm
29.05.2021	ESKISEHIRDAMLAHALIYIKAMA.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	http://www.eskisehirdamlalahaliyikama.com/index.asp?sec=3&newsid=171497
29.05.2021	HURSES.COM.TR	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://www.hurses.com.tr/gundem/yksde-basari-icin-kritik-10-madde/haber-43033
29.05.2021	ESKISEHIRINSAATTEMIZLIGI.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	http://www.eskisehirinsaatemizligi.com/index.asp?sec=3&newsid=171497
30.05.2021	MEDYAEGE.COM.TR	Dikkat! Evden çalışma tükenmişlik sendromunu artırıyor	https://www.medyaege.com.tr/haber-oku-171279h.htm
29.05.2021	GIDAHATTI.COM	DONDURMA SEÇERKEN BUNLARI BİLİN	https://www.gidahatti.com/dondurma-secerken-bunlari-bilin-185099/
31.05.2021	ESKISEHIRINSAATTEMIZLIGI.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	http://www.eskisehirinsaatemizligi.com/index.asp?sec=3&newsid=171554
31.05.2021	ESKISEHIRDAMLAHALIYIKAMA.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	http://www.eskisehirdamlalahaliyikama.com/index.asp?sec=3&newsid=171554
31.05.2021	ESKISEHIRGUNDEM.COM	10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi	http://www.eskisehirgundem.com/?sec=1&newsid=171554
31.05.2021	HABEREKO.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://www.habereko.com/haber/18537/yksde-basari-icin-kritik-10-madde.html
1.06.2021	GOLCUKHABER.COM.TR	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://golcukhaber.com.tr/2021/06/yksde-basari-icin-kritik-10-madde/
1.06.2021	BEYKOZSES.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!...	http://www.beykozses.com/yksde-basari-icin-kritik-10-madde.html
1.06.2021	ALANYAHABER.COM	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://www.alanyahaber.com/yksde-basari-icin-kritik-10-madde/

1.06.2021	AKASYAM.COM	Yks'de Başarı İçin Üniversite Adaylarına 10 Hayati Tavsiye	https://www.akasyam.com/yksde-basari-icin-universite-adaylarina-10-hayati-tavsiye-179481/
1.06.2021	EDEBIYATHABER.NET	YKS'de başarı için kritik 10 madde	https://www.edebiyathaber.net/yksde-basari-icin-kritik-10-madde/
1.06.2021	ARTUKLUHABER.NET	YKS'de başarı için kritik 10 madde!	https://artukluhaber.net/haber/yksde_basari_icin_kritik_10_madde-58810.html
1.06.2021	YOZGATHABER GZT.COM	“YKS'DE BAŞARI İÇİN KRİTİK 10 MADDE”	http://yozgathabergzt.com/haber-yks-de-basari-icin-kritik-10-madde-17618.html

BASIN YANSIMALARI (ULUSAL)

MATBAA & TEKNİK
AYLIK ULUSAL DERGİ
İSTANBUL
MATBAA

Yayın Tarihi : 1.5.2021
Sayfa : 73
Medya Tiraj : 5106
StxCm : 169,14

Beyaz Şapkalı Hacker'lerden Siber Güvenlik Dersi

Beykoz Üniversitesi Siber Kulübü ve Privia Security iş birliğiyle organize edilen "Online Siber Güvenlik Kampı", 15-19 Mart 2021 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Kampa katılmaya hak kazananlar, sızma testinden network saldırılarına, kablosuz ağlara yönelik saldırılardan web uygulama güvenliğine kadar birçok konuda eğitim aldılar. Eğitimi başarıyla tamamlayıp, sınavda 70 puan barajını geçenlere ise başarı sertifikası verildi.

Hayatımızı kolaylaştıran teknolojik ürünler, 'siber güvenlik' tehlikesini de beraberinde getiriyor. Yalnızca büyük kuruluşlar ve bireyler, siber saldırılara maruz kalmıyor; ülkeler arasında da siber savaşlar yaşanıyor. İnternete bağlanan bilgisayarlardan cep telefonlarına kadar her türlü teknolojik cihaz, artık siber saldırıların hedefi olmuş durumda. Siber saldırıları yapan kötü niyetli hacker'lara karşı mücadele edenler ise 'beyaz şapkalı hacker' denilen siber güvenlik uzmanları... Son yıllarda siber güvenlik uzmanlarına ihtiyaç artarken, gençler arasında bu alanda kariyer yapmak isteyenler de artıyor. Beykoz Üniversitesi, gençlerin 'siber güvenlik' alanındaki farkındalığını artırmak için harekete geçti. Beykoz Üniversitesi Siber Kulübü ve Privia Security iş birliğiyle organize edilen "Online Siber Güvenlik Kampı" 15-19 Mart 2021 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Üniversite dışından katılma da açık olan kampa, Türkiye'nin birçok yerinden gelen başvurusu arasından 20 kişi seçildi.

Önce eğitim, sonra uygulama...

Katılımcılar beş gün boyunca Privia Security'nin 5 kişiden oluşan siber güvenlik uzmanlarından; sızma testinden network saldırılarına, kablosuz ağlara yönelik saldırılardan web uygulama güvenliğine kadar birçok konuda eğitim aldılar. Katılımcılar, eğitim boyunca edindikleri bilgileri, Privia Security Siber Güvenlik Eğitim, Simülasyon ve Tatbikat Platformu olan PriviaHub üzerinde uygulama şansını buldular. PriviaHub platformunda bulunan birbirinden farklı sisteme sızma girişimine karşı mücadele ederek öğrendiklerini daha da pekiştirdiler. Online Siber Güvenlik Kampı sonunda yapılan sınavda yüzde 70 barajını geçen katılımcılara başarı sertifikaları verildi.

"Öğrencileri siber güvenliğe yönlendireceğiz"

Online Siber Güvenlik Kampı ile ilgili konuşan Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri

Bölüm Başkanı Öğretim Görevlisi Gözde Mihran Altınsay, Covid-19 döneminde siber güvenlik alanındaki risklerin daha da arttığına dikkat çekti. Gerçekleştirilen siber güvenlik eğitimlerinin öğrencilerin çok ilgisini çektiğini belirten Altınsay, "Pandemi döneminde siber güvenlik risklerinin artmasıyla birlikte bu alanda çalışacak uzmanlara daha fazla ihtiyaç oluştu. Sektörün ihtiyacı olan nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunu oldukça önemsiyoruz. Bundan sonra da bu tür etkinlikleri, sektörün önde gelen kurumları ile düzenlemeye devam edeceğiz" dedi. Privia Security Kurucusu Eyüp Çelik ise sektördeki nitelikli personel eksikliğini gidermek için üniversite öğrencilerine yönelik ücretsiz kurslar, seminerler ve uzun süreli staj imkanları sunmaya devam edeceklerini belirtti. Online Siber Eğitim Kampı'nın ardından Privia Security Kurucusu Eyüp Çelik'e, Beykoz Üniversitesi tarafından teşekkür plaketi verildi.

"Uzmanından siber güvenlik önerileri"

Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri Bölüm Başkanı Öğretim Görevlisi Gözde Mihran Altınsay, dijital dünyada olası tehdit ve tehlikelerden korunmak için şu önerilerde bulunuyor:

- Bilgisayarınızda antivirüs programları kullanın.
- Önemli dosyalarınızı bağımsız bir depolama alanında yedekleyin.
- Tüm elektronik cihazlarınızı her zaman en yeni işletim sistemi ile kullanın ve uygulamalarınızı güncel tutun.
- Her hesap için farklı ve güçlü parolalar oluşturun.
- Sosyal medya hesaplarınızda iki faktörlü kimlik doğrulamayı etkinleştirin

makale

Prof. Dr. Y. Birol Saygi
Beykoz Üniversitesi
birolsaygi@beykoz.edu.tr

KÜRESEL GIDA SİSTEMİMİZİN GELECEĞİ

Gıdanın temini ve bulunabilirliği, çağlar boyunca uygarlıkların ortaya çıkışını, gelişimini ve kalıcılığını şekillendiren çok önemli bir faktör olmuştur. Son birkaç on yıldır gıda, gerçek anlamda daha ucuz ve muhtemelen tarihin herhangi bir döneminde olduğundan daha kolay bulunabilmektedir. Bu da gıda politikalarının ulusal ve uluslararası kararlarda önceki zamanlara göre neden daha az önem kazandığını kısmen açıklamaktadır. İleriye doğru, gıda sistemine yönelik bilinen tehditleri ve açılığın artma risk faktörlerini belirleyebiliriz. Nüfus ve tüketim artışı, mevcut yüzyılın büyük bölümünde gıda talebinin artmasına neden olurken, toprak, su ve diğer kaynaklar için artan rekabet gıda arzını tehdit etmektedir. Bu, küresel değişim tehdidi ve gıda sistemini önceden tahmin edilemeyen şoklara karşı dirençli hale getirme gereksinimidir. Emtia fiyatları artışına verilen tepkilerden de görüleceği gibi gıda politikalarının önümüzdeki yıllarda öneminin artacağı aşikardır. Gıda sistemi; üretim, işleme, taşıma ve tüketimi içeren karmaşık bir faaliyetler ağıdır. Gıda sistemi ile ilgili konular arasında, gıda üretiminin yönetimi ve ekonomisi, sürdürülebilirliği, gıdayı israf etme derecemiz, gıda üretiminin doğal çevreyi nasıl etkilediği, gıdanın birey ve nüfus sağlığı üzerindeki etkisi yer almaktadır.

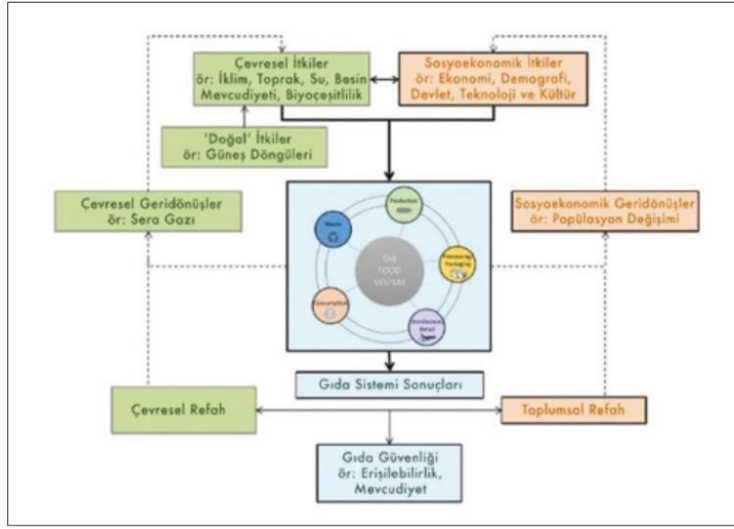
Bugün dünya tarımı, artan dünya nüfusunun nasıl besleneceği, dünyadaki kırsal yoksulluğun nasıl azaltılacağı ve küresel çevresel değişimin ışığında ekosistem mal ve hizmetlerinin nasıl yönetileceği dahil olmak üzere büyük zorluklarla karşı karşıyadır. Geleneksel olarak, modern üretim ve tüketim sistemlerinin bileşenleri, belirli bir unsurun veya faaliyetin verimliliğini artırmak için yapılan çalışmalarda,

bunun tüm sistemin verimliliğini de artıracığı varsayımına dayanarak değerlendirilmiş veya analiz edilmektedir. Bununla birlikte, son yıllarda, bu karmaşık sorunları ele almak için daha bütünsel bir çerçeveye ihtiyaç duyulduğu açıkça ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, gıda güvenliğini artırmak için müdahale noktalarının belirlenmesine yardımcı olmak için farklı aktörlerin, faaliyetlerin ve sonuçların, sistemlerin etkisini ve geri bildirimlerini belirlemek, analiz etmek ve değerlendirmek için yeni bir gıda sistemleri yaklaşımı yaygın olarak benimsenmelidir.

Bu nedenle gıda sistemi, yalnızca yiyeceklerimizi tarladan sofraya nasıl aldığımıza ilişkin temel unsurları değil, aynı zamanda bir popülasyonu beslemeyle ilgili tüm süreçleri ve altyapıyı da içermektedir. Sistemler, örneğin, tarım sistemleri, tarım ekosistemleri, ekonomik sistemler ve sosyal sistemler gibi sistemler içinde de mevcut olabilir ve bunlar, su, enerji, finansman, pazarlama, politika, mutfak sistemlerinin vb. alt kümeleridir. Nüfus sağlığı, özellikle obezite, diyabet, kardiyovasküler hastalık gibi beslenme ile ilgili kronik hastalıklar ve bazı kanser türleri küresel hastalık yüküne büyük katkıda bulunduğundan, gıda sistemleri zorluklarının ele alınmasında kilit bir faktördür.

Gelecek için sürdürülebilir, eşitlikçi ve sağlıklı gıda sistemlerini planlamak için, çeşitli disiplinlerden entegre ve yenilikçi analitik yöntemler ve yaklaşımların yanı sıra etkili sektörler arası politika analizi ve çok paydaşlı katılımlara ihtiyacımız bulunmaktadır. Gıda sistemleri ve sürücülerini incelendiğinde oluşan matriksin çözülmesi gelecek için çok önemlidir. Gıdalarımız, vücuda enerji sağlamadan daha fazlası olup çoğumuz için bir yaşam biçimidir. Mesele

makale

“Kapsayıcı, sürdürülebilir, verimli ve sağlıklı” gıda sistemleri arzusuna ulaşmak kolay olmayacaktır. Bir dizi önemli küresel eğilim, gelecekte hem zorluklar hem de fırsatlar ortaya çıkaracaktır. Çözümlemek için sistemik ve birbirine bağlı zorlukları ele almak için bütünsel bir yaklaşım gerekmektedir. Bugün, dünyadaki her dokuz kişiden biri düzenli olarak yeterli gıdaya ulaşamıyor ve nüfusun yaklaşık üçte biri kiloludur. Bu bir matematik problemi olsaydı, bu sayılar bir araya gelmezdi. Bu olgu bugünkü küresel gıda sisteminin gerçekliğidir. 2030’da küresel

sadece miktar olmayıp, kalite, sağlık ve mutluluk da önemlidir. Ancak iklim değişikliği tehdidinde, çevrenin ölümüne, daha uzun yaşayan ve artan küresel nüfusa rağmen daha fazla ve daha hızlı üretim talebi önemli bir gerçektir. Gıda sistemlerinin nasıl daha iyi çalışabileceğini ve gıdaları herkes için adil ve sağlıklı hale getirebileceği gıda güvenliği ve tarımın geleceğini şekillendirmekten geçmektedir. Gıda güvenliği ve ilgili temel konulardaki yeteneklerimiz ve deneyimlerimize dayanarak düzenlenen diyaloglar aracılığıyla, tüm sektörlerden ve bölgelerden liderler, dünyanın gıda sistemlerinin aşağıdakileri olmasını amaçlayan dört temel hedef etrafında bir araya gelmiştir;

- **Kapsayıcı**, tüm gıda sistemi aktörleri, özellikle küçük çiftlik sahipleri, kadınlar ve gençler için ekonomik ve sosyal kapsayıcılığı sağlamak.
- **Sürdürülebilir**, olumsuz çevresel etkileri en aza indirmek, kıt doğal kaynakları korumak ve gelecekteki şoklara karşı dayanıklılığı güçlendirmek.
- **Verimli**, küresel ihtiyaçlar için yeterli miktarda gıda üretirken, hasat sonrası kaybı ve tüketici israfını en aza indirmek,
- **Besleyici ve sağlıklı**, çok çeşitli sağlıklı, besleyici ve güvenli yiyeceklerin tüketilmesini sağlar.

gıda sistemimiz için oluşturulan “Küresel Gıda Sistemleri Senaryoları Matrisi”nde dört ana olasılık ortaya konulmaktadır. Sonuçlar, senaryo çalışmasına yaklaşmanın standart bir yolu olan ikiye bir matrise dayanmaktadır. Talep kaymasını “x” eksenine yerleştirerek (kaynak yoğun ve kaynak verimli tüketimi karşılaştırarak) ve “y” ekseninde pazar bağlanabilirliği dikkate alınarak gelecekteki gıda sistemimiz için dört varsayımsal senaryonun geliştirilmesine yol açmıştır:

1. **En Zenginlerin Hayatta Kalması**: Olası en kötü senaryo olup matrisin güneybatı çeyreğinde bulunmaktadır. Bu senaryo, araştırmacıların “en zenginlerin hayatta kalması” adını verdiği bir senaryodur. Bu senaryo kulağa tanıdık gelebilir. Kaynak yoğun tüketimin ve bağlantısız pazarların bir kombinasyonu, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında büyük bir boşluk yaratır ve iklim değişikliği hakkında çok az şey yapılmaktadır. Nüfus artışı, artan eşitsizlik ve gıda fiyatları nedeniyle jeopolitik çatışma ve göçte artış olacaktır. Sermayenin yoğunlaşması ve zengin bir azınlık tarafından kaynakların tükenmesi ile birlikte etkili iklim değişikliği politikasını uygulamadaki başarısızlık, bugün gördüğümüz kalıplar için geçerlidir.

makale

2. Kontrol Edilmemiş Tüketim: Diğer bir olası senaryo, yüksek pazar bağlantısına sahip kaynak yoğun bir senaryo olan “kontROLSÜZ tüketimdir”. Çok yakın zamana kadar Batı’nın belki de en aşına olduğu senaryo budur. Aşırı tüketim, sağlıksız yiyecek seçimleri ve sürdürülebilirliğe çok az önem vererek gıdalara erişim kolaylığı ile karakterize bir senaryodur. Yeni teknolojiler, pazarın daha fazla gıda üretimiyle yanıt vermesine izin verir. Öncelikle düşük besin kalitesi ile yüksek hacimli verime odaklanılmıştır. Ticaret, talebi karşılamak için artmıştır. Gıda fiyatları düşük kalarak hem çok uluslu şirketlere hem de tüketicilere kısa vadeli faydalar sağlayacaktır. Uzun vadede, sağlıksız diyetlerin tüketimi sağlık hizmeti maliyetlerinin artmasına neden oluyor, yüksek talebi karşılamak için doğal kaynaklar yok ediliyor ve küçük işletmeler çok uluslu üreticilere karşı kaybediyor.

3. Açık Kaynak Sürdürülebilirliği: “Küzyeydoğu” senaryosu, genellikle bu tür bir matriste en iyi yanıttır. Kaynak verimli tüketim ve yüksek oranda bağlantılı pazarların bir birleşimi olan açık kaynaklı sürdürülebilirliktir. Bu senaryonun gerçeğe dönüşmesi için, hükümetlerin sorumlu uluslararası ticareti benimsemesi ve gıda zincirlerini daha şeffaf hale getirmesi ve çiftçilerin daha verimli tarım yöntemleri için çalışması gerekmektedir. Kaynak verimli tüketim ve bağlantılı pazarlar, gıda kaynaklarının artmasına ve daha güçlü gıda sistemlerinin kurulmasına yol açar. Gıda fiyatları daha yüksek, gıdanın “gerçek maliyetini” yansıtır ve küresel ekonomilerin güçlenmesi, daha fazla tüketicinin artan maliyeti karşılamasına izin verir. Daha sağlıklı, daha besleyici gıdalara doğru bir tüketici kayması olur. Hükümetler iklim değişikliği hedeflerini sürdürmeye çalışır. Birçoğu bu senaryodan yararlanırken, bazı çiftçiler bu bağlantılı küresel ekonominin dışında tutulabilir ve artan gıda fiyatları- nı karşılamayan tüketiciler etkilenecektir.

4. Yerel, yeni Küreseldir: Bu senaryoda ülkeler, kaynakları verimli kullanan tüketime odaklanarak kendi kendine yeten sistemlerine güvenirlir. Bazı gelişmiş ülkelerde bu, gıda sisteminin daha iyi anlaşılmasına ve takdir edilmesine ve daha sağlıklı beslenmeye doğru bir kaymaya yol açarken, bu senaryo iyi tarım arazisi olmayan ülkeler ve büyük ölçüde ithalata bağımlı olan gelişmekte olan ülkeler için zor olduğunu kanıtıyor. Küresel gıda üreticileri, düşen satışlardan olumsuz etkileniyor ve endüstriyel çiftçiler, mahsul üretimlerini dengeleme ve daha çeşitli yiyecekler üretme konusunda baskı görüyor. Bu senaryoda gıda üretiminin çevresel etkisi büyük ölçüde azaltılır.

Bu senaryoların her birinin sistemik değişimi yönlendirmek için uzun vadeli düşünmenin gerekliliği vardır. Gıda sisteminin geleceğini şekillendirmede oynadıkları önemli rolün farkında olması gereken çeşitli gruplar

makale

(politika yapıcılar, çiftçiler, STK'lar, araştırmacılar ve tüketiciler) arasında büyük ölçekli planlama ve iş birliği ihtiyacı bulunmaktadır. Ancak birbiriyle bağlantılı ve birçok kompleks sorunlar (teknoloji ve yenilik, hükümet düzenlemeleri, küresel ticaret ve daha fazlası) bulunmakta olup ancak her şeyden önce tüm paydaşların gıda sistemimizi şekillendirmede bir rol üstlenmeye ve **"Gıda sistemleri besleyici ve 2030'da 8,5 milyar insanı sürdürülebilir şekilde besleyebilecek miyim?"** sorusunu cevaplamak için birlikte çalışmamız gerektiği gerçeğinin bilinmesi ve hareket edilmesi çok önemlidir.

Elbette bu senaryoların hiçbiri tamamen mükemmel değildir. Bu kadrınların her birinde, nereye inersek inelim, kazananlar ve kaybedenlerin bir kombinasyonu olacaktır. Belki de bu nedenle, sürdürülebilir bir küresel gıda sistemine doğru ilerlemekte çok zorlanmaktayız.

Maalesef sorun birkaç küçük değişikliğin özenebileceğinden çok daha büyüktür. Çünkü küresel gıda sistemi hakkında konuştuğumuzda gerçekten tamamen farklı iki dünya düşünmekteyiz. Batı'da insanlar "ucuz kalorilere ve çok rahat bir yaşam tarzına" kolay erişimleriyle yönlendirildiği, gelişmekte olan dünyada ise insanların normal bir yaşamı sürdürebilecek besinlerden yoksun kaldığı gerçektir. Neredeyse en acımasız ironiyle, bu insanların çoğu aslında çiftçidir. Bu nedenle yemek yeme konusunda iki dünya olduğunu gerçekten fark etmeden çözümlerden bahsetmek neredeyse imkansızdır. Bu iki dünyanın küresel gıda sistemine ve bunun nasıl geliştirileceğine dair çok farklı iki tavır ortaya koyması şaşırtıcı değildir. İnsanlar endişeli olup genellikle sistemi kendi çıkarlarına göre optimize etmekte, yani çözümler konusunda herkesin aynı sayfada olmadığı anlamına gelmektedir. Batı'da şu anda, verimliliği göz önünde bulundurarak oluşturulmuş bir gıda sistemini seçmiş olmanın sonuçlarına bakıyoruz. Burada ödül, daha pahalı, yüksek kaliteli gıdalardan ziyade daha ucuz, daha düşük kaliteli gıdaların tüketilmesidir. Bu sorun, daha az pazar bağlantısına ve daha sorumlu bir uluslararası ticarete doğru ilerlememiz gereken daha dar bir küresel gıda sistemine doğru son zamanlarda yaşanan kaymalarla daha da kötüleşmektedir. Daha sürdürülebilir bir gıda sisteminin birçok savunucusu bu sistemden uzaklaşırken, yine de Batı modernliğinin bu idealini arzulayan geliştirmekte olan ülkelerde uygulamaya konulmaktadır.

Gelişmekte olan dünya hızlı bir şekilde Batı diyetine çok

daha fazla yönelmektedir. Bunu büyük ölçüde Asya ve Afrika'nın bazı bölgelerinde işlenmiş gıdanın kolaylığını isteyen gerçek bir orta sınıfın gelişmesinden kaynaklanmaktadır. Amerikan ve yerel fast food zincirlerinin giderek artması bu olgunun bir örneğidir. Şu anda karşı karşıya olduğumuz büyük çaplı zorluklara rağmen, biz tüketiciler olarak küresel pazarda değişiklik yapmanın yolları olup bunun ana unsuru kalitatif bir gıda sistemine doğru ilerlemeye devam etmektir. Şu anki konuşulması gereken sadece verimle ilgili değil, kaliteyle ilgili olmalıdır. Aklimızdaki soru sadece daha fazlasını değil, nasıl daha iyi üretiyoruz da olmalıdır. Daha iyi bir gıda sistemi için gıda israfını azaltarak, daha iyi, daha sürdürülebilir yiyecekler seçerek ve kaliteden çok verime odaklanan bir gıda sistemini satın almayı reddederek çözmeye yardımcı olmaya devam etmek gerekmektedir.

Sonuç olarak Küresel beslenme kalıpları, karmaşık bir sosyo-ekonomik eğilimler ve itici güçler ağından da etkilenmektedir. Kentleşme, artan zenginlikle güçlü bir şekilde ilişkilidir ve yeterince gelişmiş lojistik ve altyapı, çok büyük yerleşim yerlerinde yaşayanları beslemek için gereklidir. Artan kentleşme ve kentsel yayılma, tarım için uygun arazi üzerinde doğrudan ve abartılı bir etkiye sahiptir. Ancak daha pek çok dolaylı etkisi de bulunmaktadır. Kentsel nüfus daha fazla kaynağa ihtiyaç duyan ya da daha az sağlıklı olan yiyecekleri kapsasa da daha fazla çeşitlilikte yiyeceklerle erişebilmek istemektedir. Bununla birlikte, araştırmalar diyetin birincil belirleyicisinin kentsel veya kırsal yerleşimde gelir olduğunu göstermektedir. Bir ulusun gıda talebini doğru bir şekilde tahmin etmek için, kişi başına gelirin tam dağılımını ve bunun davranış ekonomisinde aktif bir araştırma alanı olan gıda satın alımlarına nasıl yansıdığını bilmek önemlidir. Bir bireyin açlıktan ölmeden yiyebileceği yiyecek miktarının alt sınırı ve fizyolojimiz tarafından belirlenen bir üst sınır vardır. Bu biyolojik gerçekler, gelir arttıkça gıdaya harcanan oranın azaldığını belirten Engel yasasının temelini oluşturur. On sekizinci yüzyılda, Thomas Malthus dünyayı hızlı nüfus artışının kendisi olmasa da gıda güvenliğinin sonuçları konusunda uyarımıştır. Demografik geçiş sayesinde artık nüfusun ve tüketimin artmaya son verdiği bir dünya hayal edebilir miyiz? Önümüzdeki birkaç on yıl boyunca verdiğimiz politik kararlar ve yürütme, bu dünyada yaşayan tüm insanların yeterli yiyeceğe erişip erişemeyeceğini belirleyecektir.

Bağışıklık sisteminizi “zayıflatabilecek” yiyecekler

Covid-19 ile önemi daha yakından anlaşılan bağışıklık sisteminin, bugüne kadar ne yersek daha güçlü olabileceğini araştırdık. Peki ya yediklerimiz değil de yemediklerimiz de önemliyse?

Yazı: PROF. DR. Y. BİROL SAYGI

Diyetiniz sizi nasıl hissettirdiğini ve vücudunuzun ne kadar iyi çalıştığını etkiler. Besin içerikleri açısından yoğun, çok yönlü bir diyet bağışıklık sisteminizi desteklerken, besin değeri düşük ve aşırı işlenmiş gıdalardan yüksek bir diyet, bağışıklık fonksiyonunu bozar.

İlave şeker: Ne kadar ilave şeker tükettiğinizi sınırlamanın genel sağlığını ve bağışıklık fonksiyonunuzu geliştireceğine şüphe yoktur. Eklenen şeker oranı yüksek olanlar gibi kan şekerini önemli ölçüde yükselten yiyecekler, tümör nekroz alfa (TNF- α), C-reaktif protein (CRP) ve interleukin-6 (IL-6) gibi iltihaplı proteinlerin üretimini artırır. Bunlarda bağışıklık fonksiyonunu olumsuz yönde etkiler.

Kan şekeri seviyeleri, iyi düzenlenmiş kan şekeri seviyelerine sahip insanlardan daha uzun süre yükseltilenlerinden, bu özellikle diyabetli kişilerde geçerlidir. Dahası, yüksek kan şekeri seviyelerine sahip olmak, enfeksiyona karşı korunmaya yardımcı olan iki tür bağışıklık hücresi olan nötrofillerin ve fagositlerin tepkisini engelleyebilir. Ayrıca, yüksek kan şekeri seviyelerinin bağırsak bariyer işlevine zarar verebileceği ve bağırsak bakterisi dengesizliklerine yol açabileceği, bu da bağışıklık tepkinizi değiştirebileceği ve vücudunuzu enfeksiyona daha duyarlı hale getirebileceği gösterilmiştir. Örneğin, 562 yaşlı yetişkin üzerinde yapılan bir araştırma, yüksek kan şekeri seviyelerine sahip olanların, daha düşük bağışıklık tepkilerine ve daha yüksek enflamatuvar belirteç CRP seviyelerine sahip olduğunu bulmuştur.

Benzer şekilde, diğer birçok çalışma, yüksek kan şekeri seviyelerini diyabeti olan ve olmayan kişilerde bozulmuş bir bağışıklık tepkisine bağlamıştır. Ayrıca, ilave şeker oranı yüksek diyetler, bazı popülasyonlarda romatoid artrit dahil olmak üzere bazı otoimmün hastalıklara duyarlılığı

artırabilir. Dondurma, kek, şekerleme ve şekerli içecekler dahil olmak üzere ilave şeker içeriği yüksek yiyecek ve içecek alımınızı sınırlandırmak, genel sağlığınıza iyileştirebilir ve sağlıklı bağışıklık fonksiyonunu geliştirebilir.

Çalışmalar, yüksek kan şekeri seviyelerini bozulmuş bağışıklık tepkisi ile ilişkilendirmiştir. Şekerli yiyecek ve içecek alımınızı sınırlandırmak, daha iyi kan şekeri yönetimini ve bağışıklık tepkisini teşvik edebilir.

Tuzlu yiyecekler: Cips ve fast food gibi tuzlu yiyecekler vücudunuzun bağışıklık tepkisini bozabilir. Çünkü yüksek tuzlu diyetler doku iltihabını tetikleyebilir ve otoimmün hastalık riskini artırabilir. Yapılan bir çalışmada, altı sağlıklı erkek ilk olarak 50 gün boyunca günde 12 gram tuz tüketmiştir. Bunu yaklaşık 50 gün boyunca günde 9 gram tuz tüketerek ve ardından benzer bir süre boyunca günde 6 gram tüketerek takip etmiştir. Son olarak, 30 gün daha günde 12 gram tüketmişlerdir. Günde 12 gram içeren yüksek tuzlu diyet, erkeklerde monosit adı verilen daha yüksek seviyelerde beyaz kan hücresi, IL-23 ve IL-6 enflamatuvar belirteçleri saptanmıştır. Ayrıca, aşırı bir bağışıklık tepkisine işaret eden daha düşük anti-enflamatuvar protein IL-10'a sahip oldukları belirlenmiştir.

Tuz ayrıca normal bağışıklık fonksiyonunu engelleyebilir, anti-enflamatuvar tepkiyi bastırabilir, bağırsak bakterilerini değiştirebilir ve otoimmün hastalıkların patogenezinde rol oynayan bağışıklık hücrelerinin oluşumunu teşvik edebilir. Aslında araştırmacılar, aşırı tuz alımının Batı ülkelerindeki otoimmün hastalıklardaki artışla ilişkili olabileceğine inanmaktadır. Ayrıca, çok fazla tuz yemenin ülseratif kolit, Crohn hastalığı, romatoid artrit ve lupus gibi mevcut otoimmün hastalıkları kötüleştirdiği gösterilmiştir. Bu nedenle, sofra tuzu

Sağlık Antrenman

ve yüksek tuzlu yiyecekler alımınızı azaltmak, bağışıklık fonksiyonunuza fayda sağlayabilir.

Araştırmalar, yüksek tuz alımının normal bağışıklık fonksiyonunu bozabileceğini, iltihabi artırabileceğini ve otoimmün hastalıklara yatkınlığınızı artırabileceğini göstermektedir.

Omega-6 yağ oranı yüksek yiyecekler:

Vücudunuzun çalışması için hem omega-6 hem de omega-3 yağlara ihtiyacı vardır. Batı diyetleri omega-6 yağlarında yüksek ve omega-3'te düşük olma eğilimindedir. Bu dengesizlik, artan hastalık riski ve muhtemelen immün disfonksiyon ile ilişkilendirilmiştir. Omega-6 yağları bakımından yüksek diyetler, bağışıklık tepkisini zayıflatabilecek pro-enflamatuar proteinlerin ekspresyonunu teşvik ederken, omega-3 yağlarında daha yüksek diyetler bu proteinlerin üretimini azaltır ve bağışıklık fonksiyonunu geliştirir. Dahası, obezitesi olan kişilerde yapılan araştırmalar, diyetle yüksek miktarda omega-6 yağ alımının bağışıklık fonksiyon bozukluğuna yol açabileceğini ve astım ve alerjik rinit gibi belirli durumların riskini artırabileceğini göstermektedir.

Bununla birlikte, omega-6 yağları ile bağışıklık tepkisi arasındaki ilişki karmaşıktır ve daha fazla insan araştırmasına ihtiyaç vardır. Ne olursa olsun, araştırmacılar sağlıklı bir denge kurmanızı tavsiye etmektedir. Genel sağlığı desteklemek için yaklaşık omega-6 : omega-3, 1:1 ila 4:1 olduğu düşünülmektedir. Bu, somon, uskumru, sardalye, ceviz ve chia tohumu gibi omega-3 oranı yüksek yiyecekler ve ayçiçeği, kanola yağı, mısır yağı ve soya fasulyesi yağı gibi omega-6'lar açısından yüksek yiyeceklerin daha az tüketilmesi anlamına gelir.

Daha fazla omega-3 açısından zengin yiyecekler ve daha az omega-6 açısından zengin yiyecekler yemek, optimum bağışıklık fonksiyonunu destekleyebilir.

Kızartılmış yiyecekler: Kızartılmış yiyecekler, gelişmiş glikasyon son ürünleri (AGE'ler) adı verilen bir grup molekül içeriği yüksektir. AGE'ler, şekerler kızartma sırasında olduğu gibi yüksek sıcaklıkta pişirme sırasında proteinler veya yağlarla reaksiyona girdiğinde oluşur. Vücudunuzda seviyeler çok yükselirse, AGE'ler iltihaplanma ve hücre hasara katkıda bulunabilir. AGE'lerin, enflamasyonu teşvik etmek, vücudunuzun antioksidan mekanizmalarını tüketmek, hücre disfonksiyonu indüklemek ve bağırsak bakterilerini olumsuz etkilemek

gibi çeşitli yollarla bağışıklık sistemini zayıflattığı düşünülmektedir. Bu nedenle araştırmacılar, AGE oranı yüksek bir diyetin sıtma gibi hastalıklara duyarlılığı ve metabolik sendrom, belirli kanserler ve kalp hastalığı gibi tıbbi durumların riskini artırabileceğine inanıyor. Patates kızartması, patates cipsi, kızarmış tavuk, tavada kızartılmış biftek, kızarmış sucuk, pastırma ve kızarmış balık gibi kızarmış yiyecekleri azaltma, AGE alımınızı azaltacaktır.

İşlenmiş ve kavurulmuş etler: Kızartılmış yiyecekler gibi, işlenmiş ve kömürleşmiş etler de AGE bakımından yüksektir. Örneğin, 549 yiyeceğin AGE içeriğini analiz eden bir araştırma, en yüksek AGE içeriğine sahip kızarmış pastırma, ızgara sosslu sandviç, kavurulmuş derili tavuk butları ve ızgara bifteğin olduğu bulmuştur. İşlenmiş etler ayrıca doymuş yağ bakımından da yüksektir. Bazı araştırmalar, doymuş yağlarca yüksek ve doymamış yağlarca düşük diyetlerin bağışıklık sistemi işlev bozukluğuna katkıda bulunabileceğini öne sürmektedir. Ayrıca, doymuş yağ oranı yüksek diyetler sistemik iltihaplanmaya katkıda bulunabilir ve bağışıklık fonksiyonuna zarar verebilir. Yüksek miktarda işlenmiş et ve kömürleşmiş et tüketimi, kolon kanseri de dahil olmak üzere çeşitli hastalıklarla ilişkilendirilmiştir.

Yüksek sıcaklıkta pişirilen işlenmiş et ve et içeriği yüksek diyetler, artan hastalık riskiyle ilişkilendirilmiştir ve bağışıklık sisteminize zarar verebilir.

Fast food: Fast food birçok olumsuz sağlık sonucuyla ilişkilendirilmiştir. Çok sık yemek de bağışıklık sisteminize zarar verebilir. Fast food ve yüksek oranda işlenmiş gıdaları içeren diyetler iltihaplanmaya neden olabilir, bağırsak geçirgenliğini artırabilir ve bağırsaklarda bakteri dengesizliğine neden olabilir. Bunların tümü bağışıklık sağlığınızı olumsuz yönde etkileyebilir. Fast food ayrıca iki tür fitalat olan bis (2-etilheksil) fitalat (DEHP) ve diisononil fitalat (DiNP) kimyasallarını da içerebilir. Fitallatlar, örneğin ambalajlar veya plastik eldivenler yoluyla fast food'a sızabilir. Fitallatların vücudunuzun endokrin veya hormon üreten sistemini bozduğu bilinmektedir. Ayrıca, patojenlere karşı bağışıklık tepkisini zayıflatabilecek ve bağışıklık düzenliliğine neden olabilecek iltihaplı proteinlerin üretimini artırabilirler. Fitallatlar bağırsak bakterisi çeşitliliğini azaltabilir ve bu da bağışıklık sisteminizi olumsuz yönde etkileyebilir.

Belirli katkı maddelerini içeren

Yiyecekler: Pek çok gıda maddesi, özellikle

Antrenman Sağlığı

“Doymuş yağ oranı yüksek bir diyet bağırsıklık fonksiyonunu önemli ölçüde bozabilir”

aşırı işlenmiş gıdalar, raf ömrünü, dokusunu ve tadını iyileştirmek için katkı maddeleri içerirler. Bunlardan bazıları bağırsıklık tepkinizi olumsuz etkileyebilir. Örneğin, işlenmiş gıdalara doku ve raf ömrünü iyileştirmek için eklenen bazı emülgatörler bağırsak bakterilerini değiştirebilir, bağırsak astarınıza zarar verebilir ve iltihaplanmaya neden olabilir ve bunların tümü bağırsıklık bozukluğuna neden olabilir. Karboksimetilselüloz (CMC) ve polisorbat-80 (P80), bağırsıklık fonksiyon bozukluğuyla bağlantılı yaygın olarak kullanılan emülgatörlerdir.

Benzer şekilde, insan ve hayvan çalışmaları, ortak katkı maddesi olan karegenanın bağırsak iltihabını tetikleyebileceğini ve bağırsıklık tepkisini inhibe edebileceğini göstermiştir. Ancak, bu etkileri daha iyi anlamak için daha fazla araştırmaya gereksinim bulunmaktadır. Son olarak, mısır şurubu, tuz, yapay tatlandırıcılar ve doğal gıda katkı maddesi sitrat da bağırsıklık sisteminizi olumsuz yönde etkileyebilir.

Aşırı işlenmiş gıdalar, bağırsıklık fonksiyonunu etkileyebilecek emülgatörler, kıvam arttırıcılar ve tatlandırıcılar gibi katkı maddeleri içerir.

Yüksek derecede rafine karbonhidratlar: Beyaz ekmek ve

şekerli unlu mamuller gibi oldukça rafine karbonhidratları çok sık yemek bağırsıklık sisteminize zarar verebilir. Bunlar, kan şekerinizde ve insülin seviyelerinizde artışa neden olan yüksek glikemik gıda türleridir ve potansiyel olarak CRP gibi serbest radikallerin ve iltihaplı proteinlerin üretiminin artmasına yol açar. Ayrıca, rafine karbonhidratlar açısından zengin bir diyet, bağırsak bakterilerini değiştirebilir ve bu da bağırsıklık sisteminizi olumsuz yönde etkileyebilir. Rafine karbonhidratlar yerine sebze ve meyveler, yulaf ve baklagiller gibi besleyici, yüksek lifli karbonhidrat kaynaklarını seçmek, bağırsıklık sağlığını desteklemek için akıllıca olacaktır.

Bazı yüksek yağlı yiyecekler: Doymuş yağlarda yüksek ve doymamış yağlarda düşük bir diyet, bağırsıklık bozukluğuyla ilişkilendirilmiştir. Yüksek doymuş yağ alımı, iltihaplanmaya neden olan belirli sinyal yollarını aktive ederek bağırsıklık fonksiyonunu engelleyebilir. Yüksek yağlı diyetler ayrıca bağırsıklık sisteminizi ve beyaz kan hücreleri işlevini baskılayarak enfeksiyona yatkınlığınızı artırabilir. Ayrıca, hayvan çalışmaları, yüksek yağlı diyetlerin bağırsak bakteri değişikliklerine neden olabileceğini ve bağırsak astarına zarar verebileceğini, potansiyel olarak enfeksiyon ve hastalık

riskini artırabileceğini göstermektedir. Araştırmacılar hala farklı yağ asitlerinin bağırsıklık sisteminin nasıl etkilendiğini araştırıyorlar ve daha fazla insan çalışmasına ihtiyaç vardır. Bununla birlikte, lif ve sağlıklı yağ kaynakları bakımından zengin, dengeli bir diyet yemek, bağırsıklık sağlığını desteklemek için muhtemelen iyi bir yoldur.

Doymuş yağ oranı yüksek bir diyet bağırsıklık fonksiyonunu bozabilir. Dengeli, yüksek lifli bir diyet uygulamak, bağırsıklık sağlığını desteklemek için muhtemelen iyi bir yoldur.

Yapay olarak tatlandırılmış yiyecek ve içecekler: Bazı yapay tatlandırıcılar, değiştirilmiş bağırsak bakteri bileşimi, bağırsakta artan iltihaplanma ve körelmiş bağırsıklık tepkisi ile ilişkilendirilmiştir. Artan kanıtlar, sukraloz ve sakarin dahil olmak üzere yapay tatlandırıcıların bağırsak bakteri dengesizliklerine neden olabileceğini göstermektedir. Bazı araştırmacılar, yapay tatlandırıcıların aşırı kullanımının bağırsıklık sağlığına zararlı olabileceğini varsaymaktadırlar. Ayrıca, kemirgenlerde yapılan bazı araştırmalar ve insanlarda yapılan sınırlı vaka çalışmaları, yüksek miktarda yapay tatlandırıcı alımının otoimmün hastalıkların ilerlemesine katkıda bulunabileceğini göstermektedir. Bununla birlikte, daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Aynı zamanda, tüm çalışmalar aynı fikirde değil ve bazıları bu tatlandırıcıların günlük ılımlı alımının bağırsak bakterilerinde veya bağırsıklık fonksiyonunda değişikliklere neden olmadığını göstermektedirler.

Yapay tatlandırıcılar, bağırsak bakterilerinde bağırsıklık fonksiyonuna zarar verebilecek değişikliklerle ilişkilendirilmiştir. Ayrıca, bazı araştırmalar, yüksek alımın otoimmün hastalıkların ilerlemesine katkıda bulunabileceğini düşündürmektedir.

Sonuç olarak, Sağlıklı bir yaşam tarzı yaşayarak bağırsıklık sisteminizi destekleyebilirsiniz. Bu, eklenmiş şeker ve tuz, işlenmiş etler ve kızarmış yiyecekler açısından zengin yiyecek ve içeceklerin sınırlandırılması anlamına gelir ve bunların tümü vücudunuzun bağırsıklık işlevi üzerinde olumsuz etkilere neden olabilir. Bağırsıklık sisteminizi desteklemek için en iyisi, tam, besleyici yoğun gıdalardan zengin dengeli bir diyet uygulamak ve aşırı işlenmiş gıda alımınızı mümkün olduğunca sınırlamaktan geçer. ❶

Vitamin takviyelerini doğru kullanma rehberi

Vitaminlerin vücudumuzda önemli görevleri olduğunu söyleyen Prof. Dr. Yaşar Birol Saygı, "Besin öğelerinin vücutta uygun şekilde kullanılmasını sağlayan vitaminler, sinir ve sindirim sisteminin iyi çalışmasına katkı yapar" dedi.

Metabolizmanın sağlıklı çalışması için vitaminler, olmazsa olmaz... Büyümede yardımcı olan vitaminleri yeterli almadan yaşamın sağlıklı sürdürülmesi mümkün değil. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yaşar Birol Saygı, vitaminlerin vücudumuzda önemli görevleri olduğunu söylüyor. Vitaminlerin hastalıklara karşı vücut direncini artırdığını belirten Prof. Dr. Saygı, "Vitaminlerden herhangi biri vücuda alınmazsa o vitaminin yardımcı olduğu biyokimyasal tepkime yürümeyeceğinden büyüme ve vücut çalışmasında aksamalar olur. Büyük çoğunluğu koenzim olarak görev yapan vitaminler, enzimleri aktif hâle getirir. Besin öğelerinin vücutta uygun şekilde kullanılmasını sağlayan vitaminler, sinir ve sindirim sisteminin iyi çalışmasına katkı yapar" diyor.

"Vitamin olmadan hayat sürdürülemez"
Vitaminler; "büyüme ve üreme gibi spesifik fonksiyonların gerçekleşmesi, sağlıklı yaşamın devamı için küçük miktarlarda ihtiyaç duyulan organik, esansiyel moleküller" olarak biliniyor. Vitaminlerin enerji üretmediğini ancak karbonhidrat, yağ ve proteinlerden enerji üretiminde rolleri olduğunu söyleyen Prof. Dr. Saygı, "Metabolizmanın kontrolünde hormon ve enzimlerin yanında vitaminlerin de birbirine bağlı olarak çalışması gerekir. Enzim, hormon ve vitaminler olmadan

hayatın sürdürülmesi mümkün değil. Çünkü bu maddeler birbirinin yerine geçemez, başka maddelerle de yer değiştiremez ve bunlar olmadan da metabolizma olayları gerçekleşmez" diye konuştu.

"Tüm vitaminleri depolayan besin yok"
"İnsan vücudunun değişik vitaminlere ihtiyacı bulunuyor ancak tüm vitaminleri içeren bir besin yok. Bu nedenle diyeti çeşitlendirmek çok önemli... Kişinin çeşitli gıdalar yoluyla vitaminleri alması gerekiyor. Günümüz insanı ise gıdalardan alamadığı bazı vitaminleri takviyelerden alma yoluna gidiyor. Çoğu yetişkinin, kalsiyum gibi belirli bir besleyici madde eksik olmadıkça takviye almasına gerek yok. Bu durumlarda, önce besin kaynaklarından daha fazla besin almaya çalışmalısınız. Takviyelerden ziyade diyetinize güvenmelisiniz" diyen Prof. Dr. Yaşar Birol Saygı, vitamin ve mineral takviyesi alınması durumunda ise nelere dikkat edilmesi gerektiğini şöyle açıklıyor: "Gerçekten vitamin veya mineral takviyesi almanız gerekip gerekmediğini öğrenmek için öncelikle doktorunuza danışın. Vitaminleri ne zaman alacağınızı da bilmeniz gerekiyor. Örneğin, B grubu gibi multivitaminleri ve suda çözünen vitaminleri; yiyeceklerle birlikte veya yemeksiz, istediğiniz zaman alabilirsiniz. Bu nedenle sabahları bu vitaminleri almak düzenli olarak vitamin alma alışkanlığını kazanmanıza yardımcı olabilir. A ve E gibi yağda çözünen vitaminleri ise vücudunuzun vitaminini emmesine yardımcı olmak için akşam yemeğinden sonra gibi yiyeceklerle birlikte almak daha iyi olur."

Vitaminlerin özellikleri nelerdir?
Suda çözünenler (C vitamini ve B grubu vitaminler)

- Direkt kana geçerler.
- Serbest taşıyıcılar.
- Vücut sıvılarında dolaşırlar.
- Fazlası böbrekler tarafından uzaklaştırılır.
- Toksik düzeylere nadiren ulaşılır.
- Sık ve küçük dozlarda alınmalıdır. (1-3 gün)

Yağda çözünenler

- Önce lenfe sonra kana geçerler.

- Taşınımaları için protein taşıyıcılara gereksinim vardır.
- Hücrelerde yağ ile birlikte depo edilirler.
- Fazla miktarda alındıklarında toksik düzeylere ulaşılır.
- Periyodik dozlarda alınmalıdır.

Vitamin takviyesi alırken nelere dikkat etmelisiniz?

- Vitamin takviyelerini doktor tavsiyesiyle almak gerekiyor.
- Azami fayda için hangi vitaminin ne zaman alınacağını öğrenmelisiniz.
- B grubu gibi multivitaminleri ve suda çözünen vitaminleri, yiyeceklerle birlikte veya yemeksiz, istediğiniz zaman alabilirsiniz. Sabahları almak ise alışkanlık kazanmak için daha faydalı.
- A ve E gibi yağda çözünen vitaminleri, vücudunuzun vitaminini emmesine yardımcı olmak için akşam yemeği gibi yiyeceklerle birlikte alın.
- Statin (lipid düşürücü), tiroid ilaçları veya antibiyotik kullanıyorsanız, herhangi bir etkileşimi önlemek için ilaçlarınızdan birkaç saat sonra takviyeleri almanız gerekip gerekmediğini doktorunuza veya eczacınıza sorun.
- Hem multivitamin hem de kalsiyum gibi ayrı takviyeler alıyorsanız, vücudunuzun bunları tamamen emebilmesi için bunları birkaç saat aralıklarla almaya dikkat edin.
- Aslında, yağda çözünen bazı vitaminleri çok fazla almak sizi çok hasta edebilir. Bu ürünleri alan yetişkinlerin yaşamlarını uzattığını kanıtlayacak hiçbir bilimsel kanıt bulunmuyor.
- D vitamini eksikliğiniz varsa takviye almak uygun görülüyor.
- Doktorunuzla hangi takviyelerden yararlanacağınız konusunda hemfikirseniz, etkinliğini en üst düzeye çıkarmak için, vitamin ve mineral takviyelerini günün hangi saatinde almanız gerektiğini bilmeniz gerekiyor.
- Aldığınız vitamin takviyesinin, kullandığınız reçeteli ilaçlarla tehlikeli etkileşimlerden kaçınmasına da dikkat edin. Bu konuda doktorunuzdan yardım isteyin.

**35 FARKLI BESLEME NOKTASINA
SU VE MAMA BIRAKILDI**

Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı

■ Beykoz Belediyesi Veterinerlik Birimi öncülüğünde Beykoz Üniversitesi Arama Kurtarma Kulübü öğrencilerinin katılımı ile tam kapanma döneminde Beykoz'da bulunan 35 farklı besleme noktasında sokak hayvanları için mama ve su bırakıldı. Kısıtlama döneminde bireysel besleme yapılamaması Beykoz Belediyesi'ni harekete geçirdi. Her ay düzenli olarak gönüllüler aracılığı ile sahipsiz sokak hayvanlarına 1 ton 200 kilo mama dağıtan Beykoz Belediyesi, kısıtlamaların ilk günlerinden itibaren haftada 3 gün olmak üzere besleme faaliyetlerine devam etti. **Muharrem Çam İHA**

2022'DE AÇILMASI PLANLANIYOR

Levent Camii sona doğru

Levent Camii Eğitim Kültür Hizmet Birimleri Yaptırma ve Yaşatma Derneği tarafından yapılan ve 2022'de açılması planlanan Levent Camii'nin inşaatında gelişen son nokta drone ile havadan görüntülendi.

Levent Camii Eğitim Kültür Hane Birimleri Yaptırma ve Yaşatma Derneği tarafından; edile, bütümlük arazide inşa edilen, büyüklüğü 5 bin 744 metrekare, kapalı ve açık alan kapasitesi tamamlanmışında 20 minik kısıtlanarak Levent Camii'nin inşaatı işi kesmeden devam ediyor. Havadan görülenlerimize kabaca inşaatın bitirmek üzere olduğunu görülmektedir, en geç 2022 senesinde de caminin kullanılmaya başlanması bekleniyor.

"KABA İNŞAATIN YÜZDE %90'LIK BÖLÜMÜ TAMAMLANDI"

Cami'de şu ana kadar netleşen yapıldığını söyleyen Levent Camii Eğitim Kültür Hane Birimleri Yaptırma ve Yaşatma Derneği Başkanı Erhan Kılınk, "Kaba inşaatın yüzde 75'lik bölümünü şükürle olsun tamamlamış bulunuyoruz. Şu anda ana kubbeimizin iskelesi kuruluyor. Örtünümde birkaç ay içerisinde de ana kubbenin örtülmesi

bitirildikten sonra kubbenin olduğu yer bayrak asacağı bayrak taşıyıcı olarak her şey bu kadar çok hızlı bir şekilde de değişti projeler, uygulamalar projeleri üzerinde arkadaşlarımız çalışıyorlar. İstanbul içinde ve dışında onlarca atölye burası için imalat yapıyorlarmış. Hedefimiz, 2022 senesinin içerisinde projemizi a bitirmek" dedi. Bu caminin bir itibay projesi olduğunu süylen Köylük, "Burası Levent Büyükdere Caddesi. Yalız Hamidiye Camii'nden, Sanay Büküydere'ye kadar ana arterde çok fazla trafik var. Bu caminin inşaatı, anlamda burasının içinde anlamda hizmet göreceğini inanıyoruz. Projesinin, 18 bin 500 metrekarelik bir alan üzerinde, 12 bin 500 metrekare bir temel çalınması yapıldı. Şu ana kadar 7 bin metre büyüklüğündeki caminin yapıldığı meşgul" ifadelerini kullandı.

Hem cami kültürüne hem de dayanıklı bir yapı olmasına önem verdiklerini

yürülgülen Yerleşik Başkari Eniş Kılını, Bİnden öne Yapanlar Tarfih Yaptırın denvarını nitelediğini olmasında düşün­ düğünüzün bir klasik kamu yapıyoruz bu­ rada. Dikkat ettiğiniz husus dayanaklı ol. Betonarme yapıda da dayanıklılık, ilk olarak statik projelendirin sağlamlık olma şıya temin edersiniz. İkinci olarak da dayanıklılık, demir ve betonumuz çok kaliteli ve standartları uygun belki de bir tük ötesinde kullanılarak sağlanışın” şeklinde konuştu.

2016 senesinde İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi kararıyla İbadet alanı olarak kabul edilen Levant Camii’nin projesi Mimari Mehmet Güner tarafından çizilmiş olsa, caminin inşaatında da ihaleleri alan ASİ İnşaat tarafından başlanılmış. Levant Camii’nin temel 3 Temmuz 2020’de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın katılımıyla atılmıştı.

Deniz Zeybek - Emre Baba İHA

Levent Camii Eğitim Kültür Hizmet Birimleri Yaptırma ve Yaşatma Derneği Başkanı
Ergin Külünk.

Türkiye
ABONE DANIŞIMA MERKEZLERİ

ÇAĞRI MERKEZİ
TELEFONLARIMIZ
444 49 49

ANA SANTRAL
444 01 44

AVRUPA
0 212 653 12 20

ANADOLU
0 216 344 55 62

ACİL TELEFONLAR	
Hızır Acil Servis	112
Polis İmdat	159
Yangın İhbar	110
İndırma İmdat	156
Gazahe Hastanetleri	188
Al Gürlütu	178
Alo Trafik	154
Alö Tülcetici	175
Alö Zabitä	153
Çevre Bilgi	187
Doğalgaz Arıza	193
Kan Bilgi Merkezi	173
Orman Yangın İhbarı	177
Sağlık Danışma	161
Telefon Arıza	121
Uyuyuturcu Bilgi	174
Su Arıza	155
Solankta Kalandarı İhbar	183
Elektrik Arıza	186
Alö RTÜK	178

VATANDAŞLARIN EVLERİNE TESLİM EDİLİYOR
Bahçelievler'de bin
kişiye bayramlık giysi

Bahçelievler Belediye Başkanı Dr. Hakan Bahadır, "Amacımız, maddi imkânları kısıtlı olan komşularımıza bir nebze de olsa katkıda bulunmak. İstiyoruz ki çocuklarımız bayrama boynu bükük olarak değil, yüzleri gülerек mutlu girsinler" dedi.

15 GÜNDE BİR EVLERİNE GİDİLİYOR
Sultanbeyli'de yaşlı ve kronik
hastalar için "Şefkat Eli" projesi

Sultanbeyli Kaymaklığı ve Darülaceze Vakfı işbirliğinde yürütülen "Şefkat Eli" projesi ile yaşı ve kronik rahatsızlığı olan vatandaşlara 15 günde bir giden ekpler; onların evlerini temizliyor, çamaşır ve bulaşıklarını yıkıyor, yemeklerini yapıyor. Şefkat Eli ekpleri vatandaşlara ev temizlik hizmetinin yanı sıra kişisel bakım hizmeti de veriyor.

Pandeminin başladığı 11 Mart 2020 tarihinden bugüne kadar Darülaceze Vakfı'nın 168 bin 271 TL hibe desteğiyle Covid-19 salgını sürecinde de yaşı, engelli ve bakıma

muhtaç vatandaşların düzenli olarak evleri temizlendi, dezenfekte edildi, isteyenlerin yemekleri yapıldı, evlerinin boya ve küçük onarımları gerçekleştirildi. Pandemi sürecinde toplam 500 ev temizliği yapıldı. **Yusuf Enes Ince - Metin Başar İHA**

Bachelevieri de okültürü ve her ay yarımda mutlak vatan-
daşlara hizmet vermek kapasite-
sine ulaşan, Bachelevieri Beledi-
yesi Başkanı Mustafa Bachelevi, yarın
gösteri için akşam 6:00'da ve aynı gün
yeni hediye ederek bayram sevind y-
kış. Hayzıverenden toplanan yeni k-
yafetler BADEE hizmet binasına mağaza
sistemine donatılmıştır. Alışveriş mağ-
azasında, alışveriş gülsi satan ve her
okültür BADEE, eşgi ettiği okültür
hizmetleri bu mağazalara getirecek bakan
aşğı yeni elbiseleri okültür. Ancak
tam kapasite sebebiyle evden çıkama-
yan alıcılara bu bayram kiyafetler ekler
okültür. BADEE, eşgi ettiği okültür
okültür, kütüğü-büyüğü tüm ilthyaz sa-
hıpları bayram okültür sevindiren BADEE
alışveriş, eşgi arasında bayram-erkek
elbiseleri, ayakkabılar ve kullanımları
ev eşyalı bunları okültür ilde etti.
Bachelevi, okültür okültür okültür
Belediyesi, eşgi okültür ilthyaz sa-
hı 40 bin alıcılara göksü ve alışveriş
karşı dağıtıyor. **Sümeyye İnal İler**

**MEYDANDAKİ ESKİMİŞ VARYANT
KALDIRILMAYA BAŞLANDI**

Beşiktaş-Ortaköy yolu trafiğe kapatıldı

■ Bir süre önce başlayan Beşiktaş Meydanı düzenlemesi projesi kapsamında meydana büyük bir değişiklik yapıldı. Üzun yıllardır Barbaros Bulvarından Ortaköy'e yapılan dönüş için kullanılan Barbaros Bulvarı-Ortaköy varyantı kaldırılmaya başlandı. Varyantın kaldırılma sebebi olarak ise eskimiş ve ömrünü tamamlamış olması gösterildi. Beşiktaş-Ortaköy yolu iki yönlü olarak trafiğe kapatıldı. Çalışmanın önümüzdeki günlerde de devam edeceği ve yaklaşık 3 gün süreğince belirtildi.

Yunus Emre Şekre - Ömer Faruk Yıldız İHA

Namaz Vakitleri

9 Mayıs 2021 Pazar 27 Ramazân 1442

[illegible]

Anne

Kaç yaşında olursak olalım, muhtacız ona... Duasına... Ve kokusuna... Evet artık büyüdü. Bizi ağlatacak tek şeyin, elimizden alınan oyuncak olduğu zamanlarda değiliz. Ama hâlâ ihtiyacımız var ona. Hâlâ her şartta karşılığımız olarak kabul eden tek li-man onun kucakçı! Ve hâlâ en güzel koku anne kokusu...

Koynunda iken soluduğumuz, büyüdüğçe uzaklaştığımız, sonra başka kokuların cazibesine kapılıp unuttuğumuz, çoğu zaman da pişman olup yine aradığımız o koku... Biraz deterjan, biraz yemek, bolca huzur... En kuvvetli eniti depresandan daha etkili, en pahalı parfümden daha nefis kokudur. Ağrı kesicidir... Güven kokar, ilgi kokar... Mıs gibi beyaz sabun kokusu...

Umudun kudsunu. Ayaklarını dibine otupr başını kucağına yasladığınızda saçlarınızı okşayan ellerin kokusudur. Eleklerin sinmiş mulluk kokusudur... Kanayan diğden köleniyo, saatin tik takına, sesine uyandıran örgü şişlerinin kırtıcısına karışan kokudur... Sanir sanirizm bütöler insanı, ten kokusuyla karışmış masal kokudur... Çu yâşadığınız de güvene boğar, eli çu yâşadığınız del... Amerin nâzını koku dolabına tkarın bütölen saktıkları... "Su an şey tam" hissinı verir, sevgiye yoğunmuş ku-rubaye kokusunun öz Türkçesini. Emeğin, fedakarlığın, şefkatın kokusudur. Ceplere doldurulmuş daha bir çocukluğun kokusu-dur. Büyüdüğüce koca bir özenin, özenle-düğüce daha çok iç burkar, iç burktukça gözölen dolurur...

Yığınlar anlarında, terk edilşlerde, da-
şarısızlıklarda, "kimse beni sevmiyor"lar-
da, "ama haksızlık bul"larda ya da hiç se-
beşsiz bir anda dev gölgesiyle yol kesen
boşluk duygusunda... İnsanın burnuna
oelip: hasretini sacar vürece...

Uzaktaymken, kaybetmişsen her ona benzeyene gidip sarıldığında onun olmadiğini anladığın kokudur. Sesinin ninnilemediği hiçbir uyku, tatlı rüyalar getirmez yastığına... Ama biliriz ki; anneler gözlerini yumsa da soğumadık kucakları. Herkes kuzudur anasına, her anne cennet kokar yavrusuna...

35 FARKLI BESLEME NOKTASINA

Beykoz'da tam kapanma döneminde sokak hayvanları unutulmadı

■ Beykoz Belediyesi Veterinerlik Birimi ön-

cülüğünde Beykoz Üniversitesi Arama Kurtarma Kulübü öğrencilerinin katılımı ile tam kapanma döneminde Beykoz'da bulunan 35 farkli besleme noktasında sokak hayvanları için mama ve su huradıldı. Kısıtlama döneminde bireysel besleme yapılamaması Beykoz Belediyesi'ni harekete geçirdi. Her ay düzenli olarak gönüllüleri aracılığı ile sahiplis sokak hayvanlarına 1 ton 200 kilo mama dağıtan Beykoz Belediyesi, kısıtlamaların ilk günlerinden itibaren haftada 3 gün olmak üzere besleme faaliyetlerine devam etti. **Muharrem Çam İHA**

KAMPÜSLERİ ÇOK ÖZLEDİK

Bir yılı aşkın süredir çoğunlukla uzaktan eğitim verilen üniversitelerdeki hocalara “Bu dönemden neleri özlediniz, kampüse döndüğünüzde ilk ne yapmak istiyorsunuz?” diye sorduk. Kimi amfide ders anlatmayı, kimi de öğrencilerinin gülen yüzlerini görmeyi özlediğini anlattı. »10'da

HOCALAR KAMPÜSÜ

ÇOK ÖZLEDİ

Kimi amfide ders anlatmayı, kimi öğrencilerle kahve içip sohbet etmeyi, kimi üniversitenin muhteşem manzarasını, kimi de öğrencilerinin gülen yüzlerini görmeyi özledi. Mart 2020'den beri, bir yılı aşkın süredir çoğunlukla uzaktan eğitim verilen kampüsler, öğrenciler olmadan sessiz, dersler ise ekrandan enerjisiz. Herkesin sevdiği sarı bayram gününde, üniversitelerdeki hocalara "Yüz yüze eğitim döneminden neleri özlediniz, kampüse döndüğünüzde ilk ne yapmak istiyorsunuz?" diye sorduk. İşte cevaplar:

Aysel Bozan Yılmaz
Mine Özdemir Günel

'Büyülü manzarasını'
İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Belkis Ulusoy Nalcioğlu: Öğrencilerimizin ekranda da olsa yüzünü görebiliğimiz bir uygulamayı kullanıyoruz. Tabii amfilerde yaptığımız derslerdeki o hareketlilik, heyecan ve neşeyi hissetmek bu şekilde pek mümkün olmuyor ama yine de yüzlerini görebilmek beni memnun ediyor. Fakülte koridorlarında ya da bahçede öğrencilerimizle olan sohbetlerimizi de çok özledim keza meslektaşlarımızla olanları da... Dönünce ilk yapmayı düşündüğüm şey ana kampüsün o muhteşem giriş kapısına doğru yürümek ve kapıdan Beyazıt Meydanı'nın, Devlet Kütüphanesi'nin, Beyazıt Camii'nin ve Sahafkar Caddesi'nin girişinin büyülmüş manzarasını seyretmek. Tabii sonrasında onlarca senemin geçtiği fakülteme gidip, bahçedeki kedilerimizle bir arada, amfiye geçip öğrencilerimle canlı canlı görüşüp ilk dersimi yapmak.

'Kampüsün sesini'
Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aslı Özkırım: Yüz yüze eğitim döneminde en çok genceliği, piri piri öğrencilerimizin gözlemlerini ısıltıyı, o gözlemleri içine bakıp ders anlatmayı, birlikte araştırmayı, fikir yürütmeyi, yorum yapmayı, sorgulamayı, gülmeyi, öğle aralarında kafeteryalarda, cimlerin üzerinde selamlaşmayı, karşılıklı oturup sohbet etmeyi özledim... Üniversite hocaları kolay yaşlanmazlar, neden bilir misiniz? Çünkü kampüste, gençlerden gelen sürekli bir enerji akışı mevcuttur. İşte, dönünce bu enerjileri tekrar kavuşmayı ve gözlemleri kapatıp gençlerle dolu kampüsümüzün sesini dinlemeyi istiyorum. Dinlerken benim yüzümden keyifli bir tebessüm olacak!

'Çat kapı odama uğrayanları'
MEF Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimari Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Arda İnceoğlu: Pandemi sürecine hocalar ve öğrenciler olarak akademik açıdan hızlıca adapte olabildik. Ancak üniversite eğitimi sadece formal eğitimin ve ders içindeki tanımlı ilişkilerden oluşmuyor. FAD'da hepimizin parçası olduğumuz dayanışma içinde birlikte çalışma ve öğrenme ortamı ancak fiziksel olarak bir araya gelindiğinde gerçekleşebilir. Eksikliklerini her gün hissettiğimiz çat kapı odama uğrayan öğrencilerimi, koridorlardaki sohbetleri, yemekhanede birlikte yemek yemeyi, ders sonrası kahve içmeyi, stüdyo mekanımız Hangar'daki çok cesitli ders dışı etkinliklerdeki karşılımları geri istiyorum.

Yasar Üniversitesi Matematik Bölümü Öğretim Üyesi Merkez Planlama Koordinatörü Dr. Öğr. Üyesi Refet Polat: Sınıfta tahtaya bir matematik problemi yazdı-
ğında çözümünü anlatan, farklı
çözüm yollarını araştıran öğren-
cilerin gözlerindeki parıltıyı çok
özledim. O parıltı biz eğitimcileri
en çok motive eden unsurların
başındadır. Yüz yüze eğitime
döndüğümüzde anlatım yaptığım
tahtanın önünde özümlüce dolaş-
mayı, sıraların arasında gezmeyi
ve ders içerisinde öğrencilerle
başka dünyaların kapılarını
aralayan bilimsel sohbetler ger-
çekleştirmeyi istiyorum.

'En çok bilimsel sohbetleri'

'Hep birlikte gülmeyi'
Işık Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Dilek Tekel: Salgın dönemi her işimizi sanal ortamda yapabile-
ceğimizi öğretti. Belki bu süreçte
eğitim teknolojileri desteği ve
karşılıklı özveriyle derslerimizi sınıf
kalitesinde yaptık. Ama hiçbir tek-
noloji, yüz yüze sosyal iletişimin
yerini tutamaz. Ben de bu süreçte
öğrencilerimi fi-
ziken karşımda görmeyi, espi
yaptığımız ve hep beraber güle-
rek öğrendiğimiz sınıf ortamını
çok özledim. Arkamdan Dilek
Hocam diye seslenmelerinin ve
Karadeniz manzaralı yeşil kam-
püsümüzde öğrencilerle kahve
eşliğinde yapılan sohbet anlarını
yeniden yaşamayı dilerim.

'Doya doya hasret gidermeyi'
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Muharrem Özen: Ankara Üniversitesi
Cebeci Yerleşkesi'nde öğrencilerimizi çok
özledik. Kantinde, yemekhanede, amfilerde,
öğrencilerimizin sesleri yankılanmalı bir yılı
geçti. Üniversite, öğrencilerle yaşayan bir kurum.
Onlarsız kampüsler, fakülteler, öksüz. Pandemi
sonrası dersliklerde, kantinde, kütüphanede,
doya doya birlikte olmayı; hasret gidermeyi düş-
lüyoruz. Öğrenci ile kampüste hayat var.

'Yüz yüze konuşmayı'
İstanbul Okan Üniversitesi Gastronomi Bölümü Dr. Öğretim Üyesi İlayk Gök: Yüz yüze eğitimde öğren-
cilerimle iletişim kurmayı,
her birini tek tek tanımayı,
bir sınıfın içinde hepsini bir
arada görüp dersle ilgili
fikirlerini sorup öğrenmeyi,
sakalamayı, kampüste
birlikte zaman geçirmeyi
çok özledim. Online eği-
timde gerçek bir iletişim
kurulamaz, sanki boşluğa
ders anlatıyoruz. Maalesef
öğrencilerle anlatılacağı
bir an bile olmuyor.
Tanımak, birbirimizi anla-
mak online eğitimde bana
göre mümkün değil, ruhu
yok. Kaliteli ve iyi bir eği-
timin sadece ders içeriğini
en iyi şekilde öğretmekten
ibaret olmadığını, öğrenci-
lerimizle yüz yüze bir arada
olmanın, çok daha derin ve
anlamlı bağ kurmak ve
eğitimde motivasyonu artır-
mak açısından büyük önem
taşındığını düşünüyorum.

'Maskelerin ardındaki güzel yüzleri'
Hasan Kalyoncu Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. G. Rengin Küçükdeğen: Sürece alışmak zorlu,
dersliklerde öğrencileri-
mizle birlikte olamamanın
sıkıntısını hepimiz yaşadık,
artık dijital ortamda ders
vermek söz konusuydu; bizler
alışık değildik öğrencilerden uzak
olmaya... Ancak üniversite olarak
aldığımız "hibrit -karma eğitim"
karan özelemlerimizi biraz olsun
azalttı. Pandemi kurallarına uygun
olarak, HKÜ'nün o yemye-
şil kampüsünde, gelebil-
en öğrencilerimizle tekrar
bir arada ders yaptık.
Kampüste kedileri sev-
dik, dersliklerde tartıştık,
filmler çektik. Kampüsten
pek kopmadık ancak yine
de en çok neyi mi özle-
dik? Öğrencilerimizin maskelerin
ardında gizlenen güzel yüzlerini;
birlikte yaptığımız derslerin sıcak-
lığını; öğrencilerimizle karşılıklı
çay-kahve içmeyi; onların başarıla-
rını sanarak kutlamayı özledik.

'Bahar festivallerini'
Yeditepe Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İpek Karaaslan: Öğrencilerimi, onların
bakışlarını, kampüste
çoşkuyla, en güzel dinlenme
alanlarından Camiik'ta dolu
masaları, civil civil öğrencilerle
renklenen çimenleri ve iki
yıldır yapamadığımız bahar
festivaliyle, mezuniyet törenlerimizi. Ben
her gün kampüsteydim. İsterseniz soruyu,
öğrenci ve akademisyenler tam zamanlı
olarak döndüğünde en çok ne yapmayı
istiyorsunuz, sorusuyla değiştirelim. Burada
cevabım, ilk olarak koşarak ders yapacağım
sınıfa giderek, öğrencilerimi görmek ve uzun
gözlemlerini içine bakarak konuşmak olur.
Bununla birlikte, akademisyen arkadaşlarımla
kahve içerek sohbet etme keyfine kaldığımız
yerden devam etmeyi istiyorum. Bu
sürecin en çok sağlıklı bir biçimde birlikte
olabilmem ve iletişim halinde olmanın
değerini anladık diye düşünüyorum.

'Omuz omuza öğrenmeyi'
Bozok Üniversitesi Lojistik Yönetimi Bölüm Başkanı Doç. Dr. Ezgi Uzel Aydınocak: Bir aka-
demisyenin hayat gayesi
nedir? Öğrenmek
ve öğrendiklerini
aktarmak mıdır
sadece? Yoksa
üniversite de-
ğilimiz catının
altında yaşanan
yolculukta liderlik
görevini üstlen-
mek midir? Ben ikinci
tarafıyım. Öğrenciyle
kurulan ilişki üniversite
olgusunun temelini teşkil
eder. Bu ilişki sadece ders
saatlerinde sınıflarda bu-
lunmaktan öte, öğrenci
ve akademisyenlerin
yaşadıkları etkileşimle
kurulur ve perçinlenir.
Uzaktan eğitimle ögre-
nim sürecini süpüştür-
meye çalışarak gerçekleştiriyo-
ruz. Eksik kalan ise ders
dışı zamanlarda
öğrencilerimizle
paylaşacağımız
çok yönlü yolculu-
ğun kısıtlanması.
Bu anlamda, en
çok onların ko-
ridorlarda ayak
seslerini, gülüş-
lerini; sınıflarda bizlere
bakan gözlerini; birlikte
yürdüğümüz bilim yo-
lunda, yalnız sanal olarak
değil fiziksel olarak da
omuza omuza, birbirimize
güc vererek, öğretme ve
öğrenme mücadelemizi
özledim.

KEREM
GÜREL

Sürüklendiğimiz Karanlık

Depresyonu tamamen beyindeki kimyasal bir dengesizliğe bağladığınızda kişiye "Bu senin beyninle ilgili bir sorun ve sorunun kaynağı sensin." mesajı iletmis, dışsal sebepleri yadsımış oluyorsunuz.

Kendinizi nasıl hissediyorsunuz? Mutlu musunuz? Değil misiniz yoksa? Sizi mutlu veya mutsuz eden şeyleri düşünseniz neler geçer zihninizden? Her geçen gün Gayya Kuyusu'na daha çok benzeyen dünya bugün hiç olmadığı kadar büyük bir huzla küresel mutsuzluğa sürükleniyor. Modernitenin ucuz kasaba siyasetçisi gibi cılalayıp cılalayıp öntümöze sürdüğü mutluluk vaatlerinden daha da uzaklaşıyoruz. Gültide daha önemli hale gelen bu tehdit üzerine araştırmalar yapılıyor. Bunlardan biri, 2018 Gallup Küresel Duygu Raporu'na göre tüm dünyada 2017 yılı en tatlısı sene olarak tanımlanmış ve 2009-2013 yılları arasında anti-depresan tüketiminin dünya genelinde dört kat arttığı ifade edilmişti. BM 2021 Dünya Mutluluk Raporu'na göre bu yıl araştırılmaya dahil edilen 149 ülkenin üçte birinden fazlasında -koronavirüs salgının da etkisiyle- bir önceki rapora göre negatif duygularda ciddi bir artış görüldü. Aynı raporda Türkiye'nin önceki yıllara göre sıra kaybederek en mutlu 104. ülke olduğu görüldüyordu (2019'da 79. sıradaydı).

Geçtiğimiz aylarda hem CHP Milletvekili Gamze Taşçer, hem de Üsküdar Üniversitesi'nin İlaçışılmalı Rektörü Nevzat Tarhan, Türkiye'de antidepressan kullanımının arttığına dikkat çektiler. Taşçer 2019'da 49.9 milyon kutu antidepressan ilaç satılırken bu sayının 2020'de 54.6 milyona çıktığını ve 2019'da artış oranının yüzde 1.8 seviyelerinde 2020'de yüzde 9.6 seviyelerine ulaştığını ifade ediyordu.** Tarhan ise verdiği bir röportajda "Bundan 10 yıl önce yılda 12 milyon kutu antidepressan tüketilirken bugün 60-70 milyon kutu kullanımdan bahsediliyor. Böyle gider-

se önümüzdeki 10 yıl içinde nişusun yarısı antidepressan kullanıyor olacak." ifadesiyle konuyu gündeme taşıyordu. Sağlık Bakanlığı'nın verileri de bize benzer şeyleri söylüyor aslında. Bakanlığa göre ülkemizde antidepressan kullanımı son beş yılda yüzde 27'ye yakın artarken yılda yaklaşık 9 milyon kişi ruh ve sinir hastalıkları nedeniyle doktora başvuruyor. Bu alanda en sivrık kullanılan tabir ise "depresyon". Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mansur Beyazayrak'e göre insanlar keyifsiz hissettiklerinde bile kendilerini depresyonda olarak tanımlıyor.

DEPRESYONDAYIM, UNUTULDUM, ALDATILDIM!

Tehisi doğru veya hatalı da olsa depresyon tedavisinde kullanılan ana yöntem ilaç kullanımı. Oysa ilaç kullanımından ziyade seçilebilecek yollar da var. Bu alternatiflere dikkat çeken kitaplardan biri Britanyalı yazar Johann Hari'nin kaleminden çıkan "Kaybolan Bağlar-Depresyonun Gerçek Nedenleri ve Beklenmedik Çözümler" kitabı. Kitap herkese hitap eden son derece akıcı anlatımı ve dikkat çekici testlerle "Okunacaklar" listenizde kendine yer bulacağını düşündüğüm eserlerden. Kendisi de uzun süre depresyondan muzdarip olan yazar kitabında bu hastalığın altında yatan dokuz nedeni ve olası çözüm önerilerini iki ayrı kısımda inceliyor.

Hari'nin bu konuda dikkat çektiği ilk husus günümüzde depresyonun beyinde meydana gelen hormonal dengesizlik ve serotonin eksikliği olduğu yönündeki genel kanı. Yazara göre bu kanının oluşturulmasında miyalarca dolarlık ilaç piyasasını elinde tutan küresel şirketlerin oldukça büyük etkisi var. Depresyonu tamamen beyindeki kimyasal bir

AJAN- DA

04-05 Haziran 2021

ICSG 2021 , LÜTFİ KIRDAR KONGRE VE SERGİ SARAYI, HARBİYE İSTANBUL

Akıllı şehirler, şebekeler, enerji ve teknolojiye gündemi belirleyerek bir referans noktası haline gelen Uluslararası İstanbul Akıllı Şebekeler ve Şehirler Kongre ve Fuarı'nın (ICSG) sekizinci düzenleniyor. Kongrede bu yıl ana başlıklar Dijital Dönüşüm, "Akıllı Şebekeler ve Kapsamlı Şehirler", "Kentsel Çevre ve Akıllı Enerji", "Akıllı Ulaşım ve Akıllı Ulaşım Sistemleri" ve günümüzün en değerli kaynağı "Su" olarak belirlendi.

www.icsgistanbul.com

04 - 05 Haziran 2021

AÇIK HAVA M.I.C.E. FESTİVALİ VE NETWORKING ORGANİZASYONU, LİFEPARK ETKİNLİK VE YAŞAM ALANI, BAĞÇEKÖY, İST.

Organizasyonu düzenleyen HBS Group Kurucusu İlker Habesçoğlu, bu organizasyon ile amaçlarının; Türkiye ve İstanbul'u dünyada 4 trilyon dolar getirisi olan M.I.C.E. (Meeting I Event I Congress I Exhibition) için bir buluşma noktası yapmak istediklerini söylüyor. Habesçoğlu, düzenledikleri açık hava etkinliğinin dünyada bir ilk olduğunu ve İstanbul'un bu alanda başkent olabileceği iddiasında.

www.summertimefest.com

08 - 11 Haziran 2021

6. ULUSLARARASI TAŞ KONGRESİ, TARİHİ HAVAGAZI FABRİKASI, İZMİR

Dünyada en zengin doğal taş rezervlerine, renk ve desen çeşitliğine sahip Türkiye, 20 milyar dolarlık dünya doğal taş ihracat pazarından 1,8 milyar dolar pay alabiliyor. Sektör bu payı artırmayı hedefliyor. Bu doğrultuda düzenlenen Marble İzmir Fuarı, Covid-19 salgını nedeniyle ertelendi. Fuar izin verilmesi durumunda düzenlenecek. Bununla beraber 6. Uluslararası Taş Kongresi doğal taşın tanıtımına katkı sağlayacak.

www uluslararastaskongresi.com

08 Haziran 2021

FUTURECOMMERCE360 KONGRESİ, ONLINE

Alkaş, perakende sektörünün ve e-ticaretin paydaşlarını, "E-ticarette Şimdi Ne Var: Yenilikçi Fikirler, Uygulamalar" başlıklı FutureCommerce360 Konferansı'nda bir araya getiriyor. E-ticaretin güncel ve öncelikli konularının ele alınacağı konferans üyelerin, bağlantılarını ve etkinliklerini tek bir platform üzerinden yönetmeyi sağlayan Digital Network Alkaş'ta (DNA) online olarak düzenlenecek.

www.futurecommerce360.com.tr

16-18 Haziran 2021

BEAUTYEURASIA FUARI, İSTANBUL FUAR MERKEZİ, YEŞİLKÖY, İSTANBUL

2021'in ilk çeyreğinde başlayan aşılama çalışmalarının tüm sektörleri olumlu yansıyacağı ve kozmetik sektöründe de yüzde 10-12'lik bir artışa neden olacağı bekleniyor. Fiziki buluşmanın yanında, sektörde fark oluşturarak pazarı büyütmek isteyen firmalar için ayrı bir önem ifade eden BeautyEurasia Sanal Buluşmalar serisinin iki katılımcılara önemli bir rekabet avantajı sunmaya hazırlanıyor. Hibrit seçeceği olan fuar takip etmeniz avantaj olacak.

www.beautyeurasia.com

23-25 Haziran 2021

3. ULUSLARARASI AİLE, GENÇLİK VE ÇOCUK DOSTU TURİZM İŞLETMECİLİĞİ KONGRESİ, ONLINE

Beykoz Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi bünyesinde online olarak gerçekleştirilecek kongrede, "Çocuk Dostu Turizm İşletmesi" kriterleri ele alınacak. Turizmde aile güvenliğinin sağlanması, gençlerin korunması ve çocuğa yönelik şiddet ve sömürünün önlenmesi konusunda farkındalık yaratılması; aile ve çocuk kavramlarının ticari istismarının engellenmesi ve bilimsel çalışmaların önünün açılması da amaçlanıyor.

www.beykoz.edu.tr

SAĞLIK REHBERİ

Sağlıklı yaşlanma rehberi

Türkiye nüfusu gittikçe yaşlanırken yaşlıların ruh ve beden sağlığını korumak daha da önem kazanıyor. Prof. Dr. Y. Birol Saygi, "Aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Bu nedenle sağlıklı yaşlanma için kas kaybının önlenmesinden hafızanın korunmasına, ağrı ve sıızların azaltılmasından uyku kalitesinin yükseltilmesine kadar alınabilecek birçok tedbir var" diyerek, 10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberine ilişkin şunları söyledi.

- 1 Düzenli yürüyüş ve egzersiz yapın. Fırsat buldukça açık havada tempolu yürüyüşler gerçekleştirin.
- 2 Beslenmenizi gözden geçirin. Raf ömrü uzun aşırı tuzlu ve şekerli gıdalardan kaçınin. Beslenme düzeninizde, lif oranı yüksek taze sebze ve meyvelerden zengin bir mönüye yer vermeyi unutmayın.
- 3 Çoklu ilaç kullanımından kaçınin. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Gereksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın.
- 4 Hayattan kopmayın; sosyal ortamlarda kendi yaşlarınızla vakit geçirmeye gayret edin.
- 5 Hobiler edinerek zinde kalın. Özellikle çalışma hayatınız bitmişse koroya katılmak, resim yapmak ve biçki-dikiş kurslarına gitmek, satranç ve briç kulüplerine katılmak gibi sizi zinde tutacak hobbiler edin.
- 6 Yaşadığınız alanı gözden geçirin; günlük işlerinizi kolaylaştıracak tedbirler alın.
- 7 Düzenli sağlık kontrollerine gidin. Bilinen bir hastalığınız yoksa bile yıllık check-up yaptırmayı ihmal etmeyin.
- 8 Alkol, sigara gibi kötü alışkanlıkları bırakın.
- 9 Uyku kalitenizi artırın; geceleri 7-9 saat uyumaya çalışın.
- 10 Unutmayın ki; vücut bir bütündür. Düzenli olarak dış kontrollerinizi yaptırın.

Evden çalışma tükenmişlik sendromunu artırıyor

Pandemide evden çalışmanın yaygınlaşmasıyla birlikte çalışanlar arasında tükenmişlik sendromu arttı. Tükenmişlik, kişinin iş üretkenliğini azalttığı kadar, fiziksel ve psikolojik sağlığını da olumsuz etkiliyor. Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi, Klinik Psikolog Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, pandemiyle birlikte evde çalışanların üçte ikisinde tükenmişlik belirtilerinin görüldüğünü söylüyor. Şalcıoğlu, evde çalışırken 'tükenmişlik'ten kurtulmak için ev ile iş arasında fiziksel sınır koymanın ve çalışma saatlerini sınırlandırmanın doğru olduğunu belirtiyor.

nızı denize karşı uzatıp kıyıya vuran dalgaları izlemek depresif iseniz size hiçbir keyif vermezken, tükenmişseniz haz duyarsınız" diyor.

"Salgın, çalışanları tüketti"

Tükenmişlik sorununun pandemiden önce dünyada yaygınlaşmaya başladığını söyleyen Şalcıoğlu, şu değerlendirmeleri yapıyor: "Çalışma hayatında ideal çalışan olma baskısının hissedildiği bir işyeri kültürünün gelişmesiyle birlikte dünya üzerinde tükenmişlik oranları, pandemiden önce artmaya başlamıştı. Çalışanlar, yöneticileri ya da işverenleri için sürekli ulaşılabilir olma ve işe hayatlarına, her şeyden daha fazla öncelik verme zorunluluğu hissediyordu. Salgınla birlikte bu baskı kendini daha fazla hissettirdi. Batıda yapılan anketler, evden çalışan üç kişiden ikisinin tükenmişlik belirtileri yaşadığını gösteriyor. Araştırmalara göre tükenmişlik, kişinin işte üretkenliğini azalttığı kadar fiziksel ve psikolojik sağlığını da olumsuz etkiliyor. Yüksek tansiyon, kalp hastalığı, obezite, zayıflamış bağışıklık sistemi, anksiyete, depresyon, bilişsel gerileme ve hatta ölüm tükenmişliğin sonuçları arasında yer alıyor."

Evde daha uzun saatler çalışılıyor

Peki evden çalışma neden tükenmişliğe yol açıyor? Profesör Ebru Şalcıoğlu'na göre teknolojinin verdiği olanaklarla evden çalışanlar işle bağlantılarını bir türlü kesemiyorlar. Uyandığında e-postalarına bakan kişiler, kimi zaman öğün aralarını atlayarak peş peşe çevrimiçi toplantılara katılıyorlar. Dizüstü bilgisayarları ve akıllı telefonlar adeta insanların bir uzvu haline geldi. Yurt dışında yapılan araştırmalar, pandemi nedeniyle evden çalışanların günde üç saat daha fazla çalıştıklarını ortaya koydu. Bu da haftada 15 saat daha fazla çalışmak; hatta yarı zamanlı yeni bir

iş yapmak demek. Profesör Ebru Şalcıoğlu, "Çalışma saatlerindeki artış, iş ile ev yaşamı arasındaki sınırların bulanıklaşması, yani kişinin iş benliği ile ev benliği arasında ayrışmanın kaybolmasına neden oluyor. Bu da tükenmişliği ortaya çıkıyor. Sabah kalkıp iş kıyafetleri giymek, işe gitmek için yola çıkmak, evle-iş arasındaki sınırdı. Şimdi bu sınır kayboldu ve insanlar; mutfaklarında, kanepelerinde, yataklarında üzerlerinde pijamalarıyla çalışır hale geldiler" diye konuşuyor. Evden çalışmanın 'insanlarla bağlantıyı kaybetmeye' neden olduğunu da vurgulayan Şalcıoğlu, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Ofiste çalışırken iş arkadaşlarıyla bir çay-kahve-sigara molası vermek, laflamak, şakalaşmak gibi kişiler arası etkileşim iş stresini dengeliyordu. Şimdi çalışanlar evlerinde yalnızlaştılar. Ofis ortamının sosyal bağlamından uzak kalmanın bir etkisi de sosyal destekten mahrum kalmak. Uzaktan çalışırken bir sorun ortaya çıktığında, bununla başa çıkmak ve bir çözüm bulmak için insanlar evde yalnızlar. Bu da kaygı ve stresi arttıran bir etken."

Evde 'tükenmişlik'ten korunmak için 5 öneri

1-) Ev ve iş arasında fiziksel bir sınır koyun: Evde kuytu bir köşe bile olsa,

işe ayrılmış özel bir alanda çalışmak iş ve ev yaşamı arasında fiziksel bir ayrışma yaratacaktır. Çalışmaya başlarken ev kıyafetleri yerine rahat ama sadece işe özel kıyafet giymek de bu ayrışmayı arttıracaktır.

2-) İş için bir zaman sınır belirleyin: Gün içinde çalışma saatleri belirleyerek o saatlerin içinde kalmaya çalışın. Çalışma saatlerini her gün için sabit tutun ve günlük çalışma planı yapın. Ayrıca gün içerisinde küçük aralar vermeye çalışın.

3-) İşle dijital sınırları belirleyin. Akıllı telefon, tablet, dizüstü bilgisayar üzerinden işle bağlantınızı sınırlayın. Örneğin, sabah uyandığınızda ilk iş cep telefonunuzda e-postalarınızı kontrol etmek olmasın. Ara verdiğinizde ya da mesainizi sonlandırdığınızda bu aletleri iş amaçlı kullanmayın.

4-) Sevdiklerinizle derin bağlar kurun: Yaşamda sevdikleriyle ve değer verdikleriyle derin bağlar kuran insan kendisini yalnız hissetmez. Bu bağı insanlarla olduğu kadar, hayvanlarla, bitkilerle, kendinizle, yaşamınız için belirlediğiniz değerlerle, ideallerinizle de kurabilirsiniz.

5-) Öz bakımınıza dikkat edin: "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur!" Her tür psikolojik sorunu önlemek için bedeninize iyi bakmanız çok önemli. Düzenli uyuyun, dengeli beslenin ve hareket edin.

Evden mi çalışıyorsunuz? Kendinizi bitkin, sinirli ve kaygılı mı hissediyorsunuz? Sürekli işlerinizi erteliyor, iş performansınızda düşüş mü yaşıyorsunuz? Bütün bunlarla birlikte, başınız ağrıyor, uyumakta güçlük çekiyor ve mide-bağırsak problemleriyle mi mücadele ediyorsunuz? Bu sorulara 'Evet' yanıtı veriyorsanız, muhtemelen tükenmişlik sendromuna yakalanmışsınız demektir. Pandemide evde çalışmak zorunda kalan birçok kişi, bu ve benzeri sıkıntılar yaşıyor. Burnout olarak da bilinen tükenmişlik; çalışma hayatında görülen bir psikolojik sorun ve pandemiyle birlikte iyice yaygınlaştı.

Depresyonla karıştırılıyor

Tükenmişlik sendromunu "uzun süreli iş stresine bağlı duygusal ve fiziksel bitkinlik, yapılan işten kopma ve anlam bulamama, azalmış başarı ve yeterlik algısı" olarak tanımlayan Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi, Klinik Psikolog Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, bunun genelde depresyonla karıştırıldığını belirtiyor. Profesör Şalcıoğlu; "Depresyon kişinin tüm yaşamına yayılmış genel bir çökkünlük ve zevk alamama haliyken, tükenmişlik sınırları işle çizili bir duygusal ve fiziksel bitkinlik halidir. Örneğin, güneyde ayakları-

BİTEN BİTENE!

Evden çalışmanın yaygınlaşmasıyla birlikte insanlar arasında tükenmişlik sendromu da arttı. Tükenmişlik, kişinin iş üretkenliğini azalttığı kadar, fiziksel ve psikolojik sağlığını da olumsuz etkiliyor. Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, "Tükenmişlikten kurtulmak için ev ile iş arasına fiziksel sınır konulmalıdır" dedi. Evden mi çalışıyorsunuz? Kendinizi bitkin, sinirli ve kaygılı mı hissediyorsunuz? Sürekli işlerinizi erteliyor, iş performansınızda düşüş mü yaşıyorsunuz? Bütün bunlarla birlikte, başınız ağrıyor, uyumakta güçlük çekiyor ve mide-bağırsak problemleriyle mi mücadele ediyorsunuz? Bu sorulara Evet yanıtı veriyorsanız, muhtemelen tükenmişlik sendromuna yakalandınız. ■ 2. SAYFADA

BİTEN BİTENE!

Evden çalışmanın yaygınlaşmasıyla birlikte insanlar arasında tükenmişlik sendromu da arttı. Tükenmişlik, kişinin iş üretkenliğini azalttığı kadar, fiziksel ve psikolojik sağlığını da olumsuz etkiliyor. Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, "Tükenmişlikten kurtulmak için ev ile iş arasına fiziksel sınır konulmalıdır" dedi. Evden mi çalışıyorsunuz? Kendinizi bitkin, sinirli ve kaygılı mı hissediyorsunuz? Sürekli işlerinizi erteliyor, iş performansınızda düşüş mü yaşıyorsunuz? Bütün bunlarla birlikte, başınız ağrıyor, uyumakta güçlük çekiyor ve mide-bağırsak problemleriyle mi mücadele ediyorsunuz? Bu sorulara Evet yanıtı veriyorsanız, muhtemelen tükenmişlik sendromuna yakalandınız. Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim

Üyesi Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, "Depresyon kişinin tüm yaşamına yayılmış genel bir çökkünlük ve zevk alamama haliyken, tükenmişlik sınırları işle çizili bir duygusal ve fiziksel bitkinlik halidir. Çalışanlar, yöneticileri ya da işverenleri için sürekli ulaşılabilir olma ve işe hayatlarına, her şeyden daha fazla öncelik verme zorunluluğu hissediyordu. Salgınla birlikte bu baskı kendini daha fazla hissettirirdi. Yüksek tansiyon, kalp hastalığı, obezite, zayıflamış bağışıklık sistemi, anksiyete, depresyon, bilişsel gerileme ve hatta ölüm tükenmişliğin sonuçları arasında yer alıyor. Çalışma saatlerindeki artış, iş ile ev yaşamı arasındaki sınırların bulanıklaşması, yani kişinin iş benliği ile ev benliği arasında ayrışmanın kaybolmasına neden oluyor. Bu da tükenmişliği ortaya çıkıyor" dedi.

İSTANBOOL TODAY
2 AYLIK BÖLGESEL DERGİ
İSTANBUL
SEYAHAT

Yayın Tarihi : 1.4.2021
Sayfa : 56
Medya Tiraj : 10000
StxCm : 553,63

Beykoz Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Durman

Türkiye'nin en genç üniversitesiyiz

Röportaj **Derya Aslan** • Beykoz Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. Mehmet Durman**

Beykoz Üniversitesi'nin kuruluşundan bu yana rektörlüğünü yapan Prof. Dr. Mehmet Durman, Cumhurbaşkanlığı kararıyla ikinci kez üniversitenin rektörlüğüne atandı. Kurucu Rektör Prof. Dr. Mehmet Durman öncülüğünde ilk dört yılını başarıyla sürdüren Beykoz Üniversitesi evrensel bir üniversite oluşturma misyonuyla çalışmalarını devam ettirecek. Pandemi dönemindeki sıkıntılar ve değişen eğitim şartlarını İstanbul Today dergisine değerlendirdi.

röportaj / beykoz üniversitesi ■ dr. mehmet durman

derya aslan ■ röportaj

Covid-19 ile birlikte yükseköğretimde neler değişti? Gelecekte üniversiteleri neler bekliyor?

Covid-19 çeşitli zorlukları beraberinde getirmekle birlikte dünyadaki tüm üniversitelere de geleceğe hızla uyum sağlama fırsatını sundu. 2019 bahar döneminden başlayarak yükseköğrenimi hızla değiştirdi, üniversiteler ve öğretim elemanları bu süreçte çok hızlı bir şekilde değişime ayak uydurdu, salgın bize uzaktan eğitimin, hibrit ve blended modellerin gereğini, yükseköğretimde dijital dönüşümün ne kadar önemli olduğunu gösterdi. Ödül törenleri, etkinlikler, konferans, seminerler online oldu, dünyaca ünlü köklü üniversiteler derslerini herkese açtı, bilgiye ulaşılabilirlik arttı. Bir anlamda dünya küçüldü, küresel iletişim arttı. Diyebiliriz ki bu dönem, gelecekte üniversiteler için örgün eğitim ile uzaktan eğitimin birbirinin ayrılmaz parçaları olduğu bilincinin hızlandırılmış bir başlangıcı oldu.

Beykoz Üniversitesi bu süreci nasıl karşıladı?

Beykoz Üniversitesi olarak biz covid-19 pandemisi öncesinde de uzaktan eğitim konusunda dünyada var olan tüm gelişmeleri yakından takip ediyorduk ve üniversitemizin bu konuda bir vizyonu vardı. Üniversitemizde hali hazırda iki önlisans ve iki yüksek lisans olmak üzere dört programının tamamını ve tüm örgün programlarındaki derslerin yaklaşık yüzde 10'luk kısmını hibrit olarak OnlineBeykoz Uzaktan Eğitim Sistemi

üzerinden yürütüyorduk. Hedefimiz de Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) Uzaktan Eğitim Yönetmeliği çerçevesinde örgün eğitimde derslerin yüzde 30'a kadar kısmını hibrit ve/veya karma uzaktan eğitim yaklaşımı ile vermektir. Dolayısıyla teknolojik ve bilişim altyapımız ile uzaktan eğitim kültürü üniversitemizde mevcuttu. Pandemi ortaya çıktığında da 23 Mart 2020'den itibaren üniversitemizdeki 741 dersi, 202 akademik personelimiz ile 4 bin öğrencimize OnlineBeykoz sistemi üzerinden mevcut akademik takvimimize uygun olarak hiç gecikme olmadan ve sorunsuz bir şekilde sunmaya başladık. Örgün programlardaki derslerimizin tamamı senkron (eş zamanlı) olarak, tamamı uzaktan eğitim olan dört programımızın da derslerini senkron (eş zamanlı), asenkron (zaman-dan bağımsız) olarak gerçekleştirdik. Tüm derslerimiz ve sınavlarımız kayıt altına alındı, öğrencilerimiz ders sonrasında da ders kayıtlarına ve materyallerine ders çalışabilmek amacı ile ulaşabildi. Tüm sınavlarımızı ve yaz okulumuzu online olarak gerçekleştirdik.

Beykoz Üniversitesi nasıl uzaktan eğitim sürecini en iyi yöneten ikinci vakıf üniversitesi oldu?

Bu süreçte biz uzaktan eğitimi nasıl yapacağımıza değil, daha çok nasıl iyileştirebileceğimize odaklandık. Akademik danışmanlık sistemimizi de OnlineBeykoz üzerine taşıdık. Uzaktan eğitim türlerimizi tamamı uzaktan eğitim programları, hibrit uzaktan eğitim programları, karma (blended), hibrit+karma eğitim olmak üzere 4 türde belirledik. Uzaktan eğitim standartlarımızı oluşturduk ve yayınladık. Bununla uzaktan eğitim yöntemlerimizi, yönetsel idari konularımızı, ders hazırlama standartlarımızı, dersin sunumuna ve izlenmesine yönelik standartlarımızı, ölçme ve değerlendirilmeye yönelik standartlarımızı yurtdışından iyi örnekleri de inceleyerek akademik personelimiz ile birlikte tanımladık. Üniversitemizin belirlemiş olduğu uzaktan eğitim yaklaşımına göre içeriklerin dersin öğrenme çıktılarının tümünü karşılayacak zengin asenkron içerik ve bunu destekleyen etkileşimli senkron içerik olmasını istedik ve tüm dersler için bunu başardık.

"Öğrencilerimiz memnun mu?" onu

**Yeni Tip Koronavirüs
Pandemisi
Döneminde
Üniversitelerde
Uzaktan Eğitim**

Lisans Öğrencileri Kapsamında Bir Değerlendirme Çalışması' Yükseköğretim Dergisi'nde de yayınlandı. Çalışmanın bilimsel olarak da yayınlanması ile üniversitemiz Türkiye'de uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerini en yüksek seviyede memnun eden ikinci vakıf üniversitesi olarak literatürde de yerini aldı.

da sorguladık. İlk ayı tamamlar tamamlamaz yaptığımız ankette 1.069 öğrencimiz, 169 öğretim elemanımızı ve 329 dersimizi değerlendirdi. Öğrenci memnuniyetinin 5 puan üzerinden ortalamada 3,79 puan düzeyinde olduğunu gördük. Bu iç değerlendirme kadar dış değerlendirme de bizim için önemli idi. Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı'nın (ÜNİAR) nisan ayı başında yaptığı araştırmada da yine üniversitemiz Türkiye'de 52 vakıf üniversitesi arasında uzaktan eğitim sürecini en iyi yöneten ikinci vakıf üniversitesi oldu. Prof. Dr. Engin Karadağ ve Prof. Dr. Cemil Yücel tarafından gerçekleştirilen bu çalışma, "Yeni Tip Koronavirüs Pandemisi Döneminde Üniversitelerde Uzaktan Eğitim: Lisans Öğrencileri Kapsamında Bir Değerlendirme Çalışması" Yükseköğretim Dergisi'nde de yayımlandı. Çalışmanın bilimsel olarak da yayınlanması ile üniversitemiz Türkiye'de uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerini en yüksek seviyede memnun eden ikinci vakıf üniversitesi olarak literatürde de yerini aldı.

Günümüzde dikkat dağıtan, öğrencilerin konsantrasyonunu bozan çok fazla uyaran/unsur bulunuyor. Uzaktan eğitim ile birlikte bu durum artış göstermiş durumda. Öğrencilerin odaklanmasını sağlamak adına nasıl bir süreç izlendi ya da izleniyor?

Öncelikle üniversitemizde ezbere dayanan bir eğitim yaklaşımı söz konusu değil. Öğrencileri içine alan, proje ve konuya odaklı bir eğitim vizyonu taşıyoruz. Yukarıda da bahsettiğim gibi biz şu an öğrencimizin dikkatini zengin asenkron içerik ve bunu destekleyen etkileşimli senkron içerik ile aynı noktada tutmaya çalışıyoruz. Önümüzdeki dönem için ise tüm programlarımızda Odaklanmış Modüler Sistem'i pilot olarak uygulayacağız. Modüler sistemde öğrenci bir dersi 14 haftalık sürede değil, eğer bu dersin öğrenme çıktısı daha bir kısa sürede tamamlanabiliyor ise -örneğin 7 haftada- öyle

tamamlayacak. 7 haftanın sonunda bu modülün sınavına da girecek. Dünyada bu sistemin örneklerini görmek mümkün. Sistem öğrencilerin konsantrasyonunu bozmadan, öğrencilerin öğrenmelerine odaklanmış olmamızı sağlıyor.

Yükseköğretimde normale ne zaman dönecek? Uzaktan eğitim tecrübeleri kalıcı hale gelecek mi?

Küresel olarak aşılmalara başladı ve bu elbette normalleşme sürecini de beraberinde getirecek. Öğrencilerimizi çok özlese de, görünen o ki, örgün öğretime tamamen dönüş için en yakın tarih 2021-2022 güz yarıyılı gibi görünüyor. Örgün öğretime dönüşmesi durumunda da uzaktan eğitim artık her kademede eğitim sistemlerinin önemli bir parçası olarak kullanılmaya devam edecektir. Uzaktan eğitim tecrübeleri elbette kalıcı hale gelecek. Biz örneğin Beykoz Üniversitesi'nde uzaktan eğitim yaklaşımlarımızı en güncel eğitim yaklaşımları ve ders öğrenme çıktıları ile ilişkilendirdik. Hangi derslerin öğrenme çıktılarının uzaktan eğitim ile ve hangilerinin örgün öğrenim ile öğrencilerimize kazandırabileceğimizi belirledik. Buna bağlı olarak derslerin hangi oranlarda uzaktan eğitim, hangi oranlarda örgün verilebileceğini üniversitemize özgü, örnek bir uzaktan eğitim modeli olarak tasarladık. Bu model çerçevesinde önümüzdeki dönemlerde

uygulayacağımız uzaktan eğitim hedeflerimizi belirledik. Hedeflerimizden ilki önlisans, lisans ve lisansüstü düzeylerinde uzaktan eğitim programlarımızın sayısını artırmak. İkincisi örgün programlarımızda uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin iç içe olduğu hibrit eğitim modelini yaygınlaştırmak. Yani örgün bir programda bir dersin öğrenme çıktısını uzaktan eğitim ile sağlayabiliyorsa bu dersin tamamını uzaktan eğitim ile vereceğiz. Üçüncü hedefimiz yine örgün programlarımızda bir dersin bir kısmının uzaktan, bir kısmının ise yüz yüze yapılacağı karma (blended) eğitimi de yaygınlaştırmak. Yani biz örgün eğitimlerimizde hibrit ve karma eğitim modellerini birlikte ya da ayrı ayrı kullanacağız, bu programa bağlı olarak farklılaşacaktır. YÖK de artık üniversitelerin bir programda derslerin %40'ını uzaktan öğretim yoluyla verilebileceğini öngörüyor. Öğrenciye uzaktan eğitim ile teorik bilgi çok rahat aktarılırken, beceri yani uygulama kısmının uzaktan eğitim ile kazandırılması oldukça zor bir durum. Dolayısıyla hangi programların uzaktan eğitim modeli kullanılarak verileceği konusunda öğrenme çıktıları üzerinden hareket edeceğiz. Bir hibrit program üzerine çalışırken ezbere değil öğrenme çıktılarına dayalı eğitim planı yapıyoruz. Bu sebeple sadece teknolojik tarafa değil, öğretme kısmına daha fazla odaklanıyoruz.

Tam kapanmada psikolojinizi koruyun

Pandemi döneminde artan ruhsal sıkıntılardan 17 günlük tam kapanma döneminde uzak kalmak mümkün. Psikiyatrist Prof. Dr. Mansur Beyazyürek, "Kişiler evde kaldığı dönemde sevdiği hobilerine ve sanatsal aktivitelere zaman ayırarak psikolojilerini ve kendilerini besleyebilirler. Böylece bu dönemi fırsata çevirip, daha rahat atlatabilirler" dedi

Pandemiyle mücadelede daha etkin tedbirler alan Türkiye, 17 günlük tam kapanma dönemini yaşıyor. Uzmanlar, pandemi bitse bile toplumda gittikçe artan "post travmatik stres bozukluğunun" etkilerinin uzun yıllar devam edeceğini söylüyor. Tam kapanma döneminde insanların kaygı bozukluklarının ve ruhsal sıkıntılarının daha da artması olası... Bu dönemin ruhsal olarak sağlıklı atlatabilmesinin mümkün olduğunu söyleyen Psikiyatrist Prof. Dr. Mansur Beyazyürek, "Kişiler evde kaldığı dönemde sevdiği hobilerine ve sanatsal aktivitelere zaman ayırarak psikolojilerini ve kendilerini besleyebilirler. Böylece bu dönemi fırsata çevirip, daha rahat atlatabilirler" dedi. "Kendini gerçekleştirme seviyesinde olan insanlar, sanatsal üretimlerden ve yaptığı çalışmalardan keyif alır. Yaşamını anlamlandırmak için imkanları ölçüsünde üretmeye çözüm arar" diyen Profesör Beyazyürek, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Sıkıntılı bir dönemin ardından kapanma geldi. Bunun neden yaşandığının farkında, bilincinde olmak gerekiyor. Bu döneme sorumluluk duygusuyla yaklaşmak gerekiyor. Önce kendi psikolojimizi besleyeceğiz. Sevdiklerimizle beraber olmak ve kaliteli zaman geçirmek çok önemli. Ben de çocuklarımdan aylardır ayıрым ama görüntülü olarak her gün onlarla görüşüyorum. Medyada bunlarla ilgili doğru yönlendirici programlar yapılmalı." **HABER MERKEZİ**

PSİKOLOJİNİZİ KORUMANIN 15 YOLU

Pandemi döneminde artan ruhsal sıkıntılardan 17 günlük tam kapanma döneminde uzak kalmak mümkün. Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi ve Psikiyatrist Prof. Dr. Mansur Beyazyürek, "Kişiler evde kaldığı dönemde sevdiği hobilerine ve sanatsal aktivitelere zaman ayırarak psikolojilerini ve kendilerini besleyebilirler. Böylece bu dönemi fırsata çevirip, daha rahat atlatılabilirler" diyor.

FIRSATA ÇEVİRMELİ

Pandemiyle mücadelede daha etkin tedbirler alan Türkiye, 17 günlük tam kapanma dönemini yaşıyor. Uzmanlar, pandemi bitse bile toplumda gittikçe artan "post travmatik stres bozukluğunun" etkilerinin uzun yıllar devam edeceğini söylüyor. Tam kapanma döneminde insanların kaygı bozukluklarının ve ruhsal sıkıntılarının daha da artması olası... Bu dönemin ruhsal olarak sağlıklı atlatılabilmesinin mümkün olduğunu söyleyen Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi ve Psikiyatrist Prof. Dr. Mansur Beyazyürek, "Kişiler evde kaldığı dönemde sevdiği hobilerine ve sanatsal aktivitelere zaman ayırarak psikolojilerini ve kendilerini besleyebilirler. Böylece bu dönemi fırsata çevirip, daha rahat atlatılabilirler" diyor.

"KİŞİSEL TATMİN, ÜRETMEKLE MÜMKÜN"

Psikiyatrist Prof. Dr. Mansur Beyazyürek'e göre, pandemi döneminde kaygı, stres ve ölüm korkusuyla psikiyatr ve psikologlara başvuran hasta sayısı 2-3 kat arttı. Bu dönemde ruhsal sıkıntıları artanlar ise daha çok 'hayatını idame ettirme kaygısı yaşayan' 25-50 yaş arası hastalar... Virüs bitse bile kaygısının kalacağını vurgulayan Beyazyürek, bu dönemin olabildiğince sağlıklı atlatılmasının mümkün olduğu görüşünde... Bu dönemi daha rahat atlatabilmek için Beyazyürek, şu değerlendirmeyi yapıyor: "Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi'ne göre, kendini geliştirme yolunda ilerleyen insanlarda, kendini gerçekleştirme yani kişisel tatmin en üst seviyedir. Bu da eğitim, çalışma ve üretmekle mümkün. Bu seviyeye yaklaşan ya da ulaşan insanlar, bu dönemi daha rahat atlatır. Böylesi kişiler, kendileri barışıktır zaten. Eve kapanmışsa romanını yazmaya devam eder. Ressamsa, resimlerini yapar. Sinema sanatına ilgisi varsa seyretmediği güzel filmleri seyreder. Evde çiçek yetiştirmek ve bahçe düzenlemek de buna dahil... Kapanma döneminde doğadan uzaklaştırılan insanların ettikleri çiçekleri, bahçedeki yaptıkları değişiklikleri televizyonda ve sosyal medyada paylaşımlarını memnuniyetle izliyorum."

"HAYATA MADDESEL ÇIKARLARLA BAKMAYIN"

"Kendini gerçekleştirme seviyesinde olan

insanlar, sanatsal üretimlerden ve yaptığı çalışmalardan keyif alır. Yaşamını anlamlandırma için imkanları ölçüsünde üretmeye çözüm arar" diyen Profesör Beyazyürek, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Sıkıntılı bir dönemin ardından kapanma geldi. Bunun neden yaşandığının farkında, bilincinde olmak gerekiyor. Bu döneme sorumluluk duygusuyla yaklaşmak gerekiyor. Farkındalık için belli bir entelektüel seviyeye sahip olmak, kitap okumak ve hayatı yakalamak önemli. Hayata maddesel çıkarlarla bakan ve o anda aldığı zevkle hayatı değerlendirenler; en fazla depresyona giren, umutsuzluk yaşayan ve ruhsal rahatsızlık yaşayan insanlar olarak karşımıza çıkıyor. Önce kendi psikolojimizi besleyeceğiz. Sevdiklerimizle beraber olmak ve kaliteli zaman geçirmek çok önemli. Ben de çocuklarımdan aylardır ayıрым ama görüntülü olarak her gün onlarla görüşüyorum. Medyada bunlarla ilgili doğru yönlendirici programlar yapılmalı."

Tam kapanma dönemini sağlıklı geçirmenin yolları: 1.Kendi psikolojinizi besleyin. 2.Entelektüel seviyenizi artırın. 3.Sanatsal aktivitelere ve hobilerinize zaman ayırın. 4.Evde egzersiz ve hareketlerinizi artırın. 5.Sevdiğiniz filmleri seyreder. 6.Şiir, hikaye, roman yazın. 7.Resim ve çizim yapın. 8.Enstrüman çalın, müzik dinleyin. 9.Bahçe işleriyle uğraşın. 10.Evinizin bir bölümünde çiçek yetiştirin. 11.Evcil hayvan edinin. 12.Örgü, dantel gibi el işleri yapın. 13.Sevdiğiniz yemekleri yapın. 14.Evinizi yeniden düzenleyin. 15.Ailenize kaliteli zaman ayırın.

Beykoz'da 3.5 ton mama dağıtıldı

Beykoz Belediyesi Veterinerlik Birimi ve Beykoz Üniversitesi Arama Kurtarma Kulübü sokak hayvanlarını unutmadı. Beykoz'da tam kapanma döneminin başından itibaren 35 farklı besleme noktasında sokak hayvanlarının su ve mama ihtiyacı karşılandı. ● **8. sayfada**

Beykoz'da 3.5 ton mama dağıtıldı

Beykoz Belediyesi Veterinerlik Birimi ve Beykoz Üniversitesi Arama Kurtarma Kulübü sokak hayvanlarını unutmadı. Beykoz'da tam kapanma döneminin başından itibaren 35 farklı besleme noktasında sokak hayvanlarının su ve mama ihtiyacı karşılandı.

Beykoz Belediyesi Veterinerlik Birimi öncülüğünde Beykoz Üniversitesi Arama Kurtarma Kulübü öğrencilerinin katılımı ile tam kapanma döneminde Beykoz'da bulunan 35 farklı besleme noktasında sokak hayvanları için mama ve su bırakıldı. Kısıtlama döneminde bireysel besleme yapılamaması Beykoz Belediyesi'ni harekete geçirdi. Her ay düzenli olarak gönüllüler aracılığı ile sahipsiz sokak hayvanlarına 1 ton 200 kilo mama dağıtan Beykoz Belediyesi, Kısıtlamaların ilk günlerinden itibaren haftada 3 gün olmak üzere besleme faaliyetlerine devam etti.

Arif Karataş

Haftada 3 gün 35 farklı noktada besleme

Beykoz Belediyesi Veterinerlik birimi ekipleri ile birlikte Beykoz Üniversitesi Arama Kurtarma kulübü öğrencileri ortak bir projeye imza attı. Projeye göre, Sokak hayvanları ve kuşlar için 35 farklı besleme noktasına Beykoz Belediyesi Veterinerlik birimi ile birlikte

su ve mama bırakıldı. Beykoz Belediyesi Veterinerlik Biriminin çalışmaları arasında yer alan barınma, tedavi etme ve besleme gibi sokak hayvanlarının temel ihtiyaçları kısıtlama döneminde hız kesmeden devam etti. Proje ile ilgili Beykoz Üniversitesi Arama Kurtarma Öğrenci Kurulu Başkanı Hayri Yorgancı, "Topluma nasıl faydalı işler yapabiliriz diye düşündük. Kısıtlamadan dolayı uzaktan eğitimlerimiz zoom üzerinden yapılıyor. Arkadaşlarımızla bir proje yapmak istedik ve Beykoz Belediyesi Veterinerlik işleri müdürlüğüne fikrimizi ilettik. Beykoz Belediyesi zaten periyodik olarak besleme yapıyordu. Biz de tam kapanmada beraber ortak bir proje yaptık. Projemiz tam kapanma kısıtlamasının sonuna kadar devam edecek. Biz aktif olarak yıl so-

nuna kadar bu etkinliklere katılacağız. Sokak hayvanlarını besleme yaptığımız için mutluyuz" dedi.

Beykoz Belediyesi Veterinerlik İşleri Müdürlüğü hayvan toplama sorumlusu Osman Baş, "Sahipsiz sokak hayvanlarına bu pandemi sürecinde bakım, tedavi ve aşılama hizmetlerini yürütmekteyiz. İlçemizin sınırları içerisinde 35 adet besleme noktamız var. Haftanın 3 günü düzenli olarak mama ve su bırakıyoruz. Pandemi döneminde çalışmalarımız hızlandı. Özellikle tam kapanmada döneminde sokak hayvanlarımız aç kalmaması bakıma muhtaç kalmaması diye çalışmalarımızı yoğunlaştırdık. Ayrıca sokak hayvanları için gönüllü besleme yapan vatandaşlarımıza her ay 1 ton 200 kilo mama hediye ediyoruz" şeklinde konuştu.

Gıda zehirlenmesinin yolları

Oldukça rahatsız edici olmasına rağmen, gıda zehirlenmesi olağandışı değildir. Araştırmalara göre her 6 kişiden 1'i her yıl bir tür gıda zehirlenmesi geçirmektedir.

Prof. Dr. Y. Birol SAYGI
Beykoz Üniversitesi

Gıda zehirlenmesi olarak adlandırılan gıda kaynaklı hastalık, kontamine, bozulmuş veya toksik yiyecekleri yemenin sonucunda oluşmaktadır. Oldukça rahatsız edici olmasına rağmen, gıda zehirlenmesi olağandışı değildir. Araştırmalara göre her 6 kişiden 1'i her yıl bir tür gıda zehirlenmesi geçirmektedir. Gıda zehirlenmeniz varsa, muhtemelen fark edilmeyecektir. Belirtiler enfeksiyonun kaynağına göre değişebilir. Semptomların ortaya çıkması için geçen süre de enfeksiyonun kaynağına bağlı olup 1 saatten 28 güne kadar değişebilir. Yaygın gıda zehirlenmesi vakaları tipik olarak karın krampları, ishal, kusma, iştah kaybı, hafif ateş, zayıflık, mide bulantısı ve baş ağrısı semptomlarından en az üçünü içermektedir. Potansiyel olarak yaşamı tehdit eden gıda zehirlenmesinin belirtileri ise üç günden fazla süren ishal, 38,6°C'den yüksek ateş, görme veya konuşma güçlüğü, ağız kuruluğu, çok az idrara çıkma veya hiç idrar yapmama gibi şiddetli dehidratasyon belirtileri ve kanlı idrardır. Bu semptomlardan herhangi birini yaşarsa, der-

hal tıbbi müdahale gerekmektedir. Patojenler, insanların yediği yiyeceklerin hemen hemen hepsinde bulunabilir. Bununla birlikte, pişirmeden kaynaklanan ısı, genellikle yiyeceklerdeki patojenleri tabağımıza ulaşmadan öldürür. Çiğ olarak yenen yiyecekler, pişirme sürecinden geçmedikleri için gıda zehirlenmesinin yaygın kaynaklarıdır. Bazen yiyecekler dışındaki organizmalarla temas eder. Bu en yaygın olarak, yemek hazırlayan bir kişi pişirmeden önce ellerini yıkamadığında ortaya çıkar. Et, yumurta ve süt ürünleri sıklıkla kontamine olur. Su ayrıca hastalığa neden olan organizmalarla kontamine olabilir. Çoğu gıda zehirlenmesi, bakteriler, parazitler ve virüsler olmak üzere üç ana nedenden biri ile izlenebilir.

Gıda zehirlenmesine neden olan mikroorganizmalar ve kontaminasyon kaynakları

Salmonella (Kümes hayvanları ve yumurta): Salmonella bakterileri, hayvan dışkıyla temas nedeniyle hayvansal ürünlerden daha büyük bir risk olmasına rağmen, herhangi bir yiyecekte de olabilir. Tavuklarda, kabuk oluşmadan yumurtaları enfekte edebilir. Bu nedenle temiz, taze yumurtalar bile

salmonella barındırabilir. Semptomlar mide krampları, ateş ve maruziyetten 12 ila 72 saat sonra ishali içermektedir. Hastalık genellikle 4 ila 7 gün sürmektedir. Güvenlik için asla çiğ veya az pişmiş yumurta yemeyiniz. Kümes hayvanlarını 74°C'ye kadar pişiriniz. Çiğ kümes hayvanlarını pişmiş kümes hayvanlarından ve diğer gıdalardan ayrı tutun. Kullandıktan sonra ellerinizi, kesme tahtanızı, mutfak aletlerinizi ve tezgâhı yıkayınız.

Salmonella (Taze ürün): Taze ürünlerde salmonella enfeksiyonlarının bir nedeni olarak kümes hayvanlarını göstermektedir. Salgımlar domates, acı biber ve salata yeşilliklerine kadar izlenmiştir. Bitki filizleri de sıcak, nemli koşullarda yetiştirildikleri ve genellikle çiğ veya hafif pişirildikleri için salmonella barındırabilir. Enfeksiyonlar, bebekler ve kırılgan yaşlılar da dahil olmak üzere yüksek risk altındaki kişilerde şiddetli ve hatta ölümcül olabilir. Güvenlik için ürünleri iyice yıkayın, kurutun ve buzdolabında +4°C'de saklayınız.

Salmonella (İşlenmiş gıdalar): Patates kızartması, kraker, çorba, hatta donmuş yemekler bile salmonella enfeksiyonu için hafif bir risk oluşturabilir. İşlenmiş gıdalarda salmonella salgını gibi durum-

larda, işleme tesisindeki salmonella bakterileri birçok ürünü kontamine edebilir ve bu ürünler daha sonra geri çağrılmaktadır. Güvenlik için geri çağrılan bir ürünü asla kullanmayınız hemen aldığınız markete iade ediniz veya çöpe atınız. Yiyecekleri 74°C'ye ısıtmak salmonella bakterilerini öldürebilir.

Salmonella (Çiğ et): Çiğ et, özellikle kıyma, salmonella kontaminasyonu riski altındadır. Normal kokusu ve görünümü olduğu için genellikle yemeğin bulaşmış olduğunu söyleyemezsiniz. Güvenlik için sığır eti ve kuzu eti en az 63°C'ye ve kümes hayvanlarını en az 74°C'ye kadar pişiriniz. Kıyma ve kuzu eti 71°C'ye ısıtılmalıdır. Ellerinizi ve mutfakta temas eden tüm yüzeylerin hepsini yıkayarak çapraz bulaşmayı önleyiniz. Çiğ et ile temas ettikten sonra yüzeyleri ılık sabunlu suyla mutlaka yıkayınız ve durulayınız.

E. coli (Kıyma): E. coli sığır ların bağırsaklarında yaşar ve kesim işlemi sırasında sığır etini kontamine edebilir. Kıyma özellikle risklidir. Çünkü et kıyıldığında bakteriler yayılabilir. E. coli enfeksiyonunun semptomları arasında şiddetli karın krampları, sulu ishal ve kusma yer alır. Hastalık tipik olarak maruz kaldıktan birkaç gün sonra gelişir ve savunmasız kişilerde şiddetli olabilir. Yaklaşık bir hafta sürer. Güvenlik için eti 71°C ve ortasında pembelik kalmayana kadar iyice pişiriniz. Pişmiş bir hamburgeri çiğ et bulunan bir tabağa geri koymayınız. Kullandıktan sonra tüm kapları ılık sabunlu suyla yıkayınız ve durulayınız.

E. coli (Taze sıkılmış meyve suları ve süt): Pastörizasyon işleminde, bakterileri öldürmek için ısı kullanılır. Markette bulacağımız meyve sularının çoğu pastörize edildiğinden risk oluşturmazlar. Bununla birlikte, çiftliklerde, stantlarda veya sağlıklı gıda mağazalarında satılan pastörize edilmemiş meyve suları E. coli barındırabilir. Bakteriler, kirli sağlık ekipmanı veya gübre ile kirlenmiş veya enfekte memelerin bir sonucu olarak çiğ süte de geçebilir. Güvenlik için yalnızca pastörize edilmiş ürünleri satın alınız. Emin değilseniz içmeden önce kaynatınız.

E. coli (Taze ürünler): Meyveler ve sebzeler için kullanılan gübre veya su bakteri taşıyorsa, E. coli ile kontamine olabilir. Yapraklı yeşillikler en yüksek risk altındadır. Üretici yetiştiriciler, riski en aza indirmek için güvenlik önlemleri almaktadır. Uzmanlar, meyve ve sebze yemenin sağlık yararlarının, gıda zehirlenmesi riskinden çok daha büyük olduğunu söylemektedirler. Güvenlik için yeşilliklerin yapraklarını ayrı ayrı yıkayınız ve bakterileri öldürmek için sebzeleri pişiriniz.

Botulizm (Konserve gıdalar): Botulizm, uygun şekilde konserve edilmiş veya korunmuş yiyeceklerle bağlantılı, nadir görülen, potansiyel olarak ölümcül bir hastalıktır. Bal, kurutulmuş etler ve fermente edilmiş, tuzlanmış veya tuzlanmış balıkların yanı sıra evde yapılan konserve yiyecekler de özellikle risk altındadır. Bebekler en yüksek hastalanma riskine sahiptir. Belirtiler arasında kramplar, kusma, nefes alma sorunları, yutma güçlüğü, çift görme ve halsizlik veya felç yer alır. Botulizm zehirlenmesinden şüpheleniyorsanız acil olarak hastaneye başvurunuz. Güvenlik için 12 aylıktan küçük çocuklara asla bal vermeyiniz. Mutfağınızda şişmiş kutuları, sızan kavanozları veya kötü kokulu korunmuş yiyecekleri ya da açıldıktan sonra sıvı fişkırırsa atınız, kesinlikle kullanmayınız. Ev yapımı konserve yiyecekleri mutlaka basınçlı kaplarda sterilize ediniz.

C. Perfringens (Et, güveç ve soslar): Clostridium perfringens, 24 saatten

kısa süren kramplara ve ishale neden olan bir bakteri türüdür. Büyük miktarlarda hazırlanan ve servis edilmeden önce uzun süre sıcak tutulan güveçler, et suyu ve diğer yiyecekler, C. perfringens enfeksiyonlarının yaygın bir kaynağıdır. Güvenlik için soslar, et suları ve güveçler iyice pişirilmeli ve ardından 60°C'nin üzerinde veya +4°C'nin altındaki bir sıcaklıkta tutulmalıdır. Pişimden hemen sonra yiyecekleri sıcak olarak servis ediniz. Düzgün ve hızlı soğutmaya izin vermek için sığ kaplarda soğutunuz.

Staph (Sandviçler, salatalar, hamur işleri): Enfekte bir kişi özellikle elinde açık yara veya deri enfeksiyonu olan biri hazırladığında yiyeceklerden stafilokok enfeksiyonu kapabilirsiniz. En yüksek risk altındaki yiyecekler arasında sandviçler, salatalar (yumurta, ton balığı, tavuk, patates ve makarna dahil), krema dolgulu hamur işleri ve pudingler bulunur. Belirtiler 30 dakika gibi kısa bir sürede hızla ortaya çıkar ve kusma, kramplar ve ishali içerir. Çok çabuk ortaya çıkıyorlar çünkü bakterilerden ziyade önceden oluşturulmuş bir toksinden kaynaklanmaktadır. Bu yüzden hastalık bulaşıcı olmayıp hastalık genellikle bir ila üç gün içinde seyrini sürdürür. Güvenlik için yiyeceklerle dokunmadan önce ellerinizi iyice yıkayınız. Hastaysanız veya burun veya göz enfeksiyonunuz, açık yara veya ellerinizde veya bileklerinizde enfeksiyon varsa yiyecekleri ellemeyiniz.

Hepatit A (Uygun gıda kullanımı): Hepatit A, karaciğere saldıran ve ateş, yorgunluk, mide bulantısı, kilo kaybı ve sarılığa neden olabilen bir virüstür. Çoğu enfeksiyon hafiftir. Enfekte bir kişi ellerini düzgün bir şekilde yıkamadığında yayılabilir ve ardından yiyeceklerle veya ağza konan eşyalara dokunur. Son salgınlarda, gıda işleme tesislerindeki veya restoranlardaki çalışanlara kadar izlenmiştir. Güvenlik için özellikle hepatit A'nın yaygın olduğu bir ülkeye seyahat ediyorsanız

Hepatit A'ya karşı aşı olunuz. Ayrıca yemek servisinde çalışıyorsanız aşı olunuz. Yiyeceklere dokunmadan önce daima ellerinizi iyice yıkayınız.

Campylobacter (Az pişmiş kümes hayvanları): Bir damla kadar az çiğ tavuk suyu Campylobacter hastalığına neden olabilir. Gıda zehirlenmesinin ikinci önde gelen nedeni olan az bilinen bir hastalık olup semptomlar ateş, kramplar, sulu veya sıklıkla kanlı ishal ve kusmayı içerebilir. İshal ve kusma her zaman mevcut olmayabilir. Çoğu insan bir haftadan kısa sürede iyileşir, ancak nadir görülen ciddi bir hastalık olan Guillain-Barre sendromuna yol açabilir. Guillain-Barre, ishalleri hastalıktan birkaç hafta sonra gelişir ve geçici felce neden olabilir. Güvenlik için çiğ kümes hayvanlarına dokunduktan sonra elleri yıkayarak, yüzeyleri keserek, mutfak eşyaları ve tezgâhları ılık sabunlu suda yıkayarak çapraz bulaşmayı önleyiniz. Kümes hayvanlarını en az 74°C'de pişirin.

Norwalk Virüsü (Uyumsuz gıda işleme): Norovirüsler, "mide gribi" olarak düşündüğümüz şeyin en yaygın suçlularıdır. Kusmaya ve sulu ishale neden olurlar ve genellikle 24 ila 48

saat sürer. Norwalk virüsleri, bir gıda çalışanının tuvaleti kullandıktan sonra ellerini yıkamadığında yiyecekleri kirletir. Salata veya çiğ kabuklu deniz ürünleri gibi yiyecekler, yemeden önce pişirilmedikleri için risk oluştururlar. Virüs genellikle kontamine yiyecekler yiyen kişiler tarafından yayılırken, kişiden kişiye de geçebilir. Güvenlik için tuvaleti kullandıktan veya çocuk bezini değiştirdikten sonra ve yiyeceklere dokunmadan önce daima ellerinizi sıcak sabunlu suyla en az 30 saniye yıkayınız.

VibrioVulnificus (Çiğ midye): Vibriovulnificus, ılık deniz suyunda yaşayan ve kabuklu deniz hayvanlarını, özellikle midyeleri kontamine edebilen bir bakteridir. V. vulnificus enfeksiyonu, diğer gıda kaynaklı hastalıklarla aynı gastrointestinal semptomlara neden olur. Ancak bağışıklık sistemi zayıflamış kişilerde yaşamı tehdit eden bir kan enfeksiyonuna dönüşebilir. Güvenlik için yalnızca iyice pişirilmiş kabuklu deniz hayvanlarını tüketiniz. Kızartma, fırınlama, kaynatma ve buhar- da pişirme enfeksiyon riskini azaltır. Pişirme sırasında açılmayan kabuklu deniz hayvanlarını tüketmeyiniz.

Felçli kabuklu deniz ürünleri zehirlenmesi: Paralitik kabuklu deniz ürünleri zehiri (PSP), belirli alg türleri tarafından üretilir. Algler "çiçek açtığında", kırmızı gelgit olarak adlandırılır, yüksek düzeyde toksin üretir ve kabuklu deniz ürünleri kontamine olabilir. PSP semptomları arasında dudaklarda ve dilde karıncalanma, uyuşma, nefes almada zorluk ve sonunda felç yer almaktadır. PSP'den ölüm, aşırı maruz kaldıktan 30 dakika sonra

gerçekleşebilir. Neyse ki, PSP oldukça nadirdir. Kabuklu deniz ürünleri, halka satılmadan önce düzenli olarak toksinler açısından test edilmelidir.

Scombrotoksin (Taze ton balığı): Scombrotoksin zehirlenmesi, bozulmaya başlayan balıkları yemeye karşı alerji benzeri bir reaksiyondur. Scombrotoksin ile ilişkili balıklar arasında ton balığı ve uskumru bulunur. Bozulmanın ilk aşamalarında bakteriler balıkta histamin üretirler. Bu, ağızda yanma hissine, kaşıntılı kızamığa, baş dönmesine, baş ağrısına ve ishale neden olur. Semptomlar genellikle dört ila altı saat içinde geçer ve antihistaminikler yardımcı olabilir.

Ciguatera zehirlenmesi (Balık): Bu, bazı deniz yosunu türlerini tüketen orfoz gibi resif balıklarını yemekten gelişir. Belirtiler 6 saat içinde gelişir ve kolları veya bacaklarda yanma veya ağrılı karıncalanma, baş ağrısı, bulantı, kusma, ishal, halüsinasyonlar, sıcaklığın tersine çevrilmesini (soğuk nesneler sıcak, sıcak nesneler soğuk) içerebilir. Ciguatera zehirlenmesinin tedavisi yoktur ve genellikle günler veya haftalar sonra kaybolursa da nörolojik semptomlar bunu yapabilir.

Listeria (Çiğ meyveler ve sebzeler): Listeria bakterisi, tüm vücudu etkileyen ve özellikle hamile kadınlar ve yeni doğanlar için tehlikeli olan bir enfeksiyona neden olur. Bakteriler, kavun gibi taze ürünleri ve peynir gibi bazı işlenmiş yiyecekleri kirlitebilir. Bir ay içinde ortaya çıkabilen enfeksiyon semptomları arasında ateş, kas ağrıları, mide rahatsızlığı veya ishal bulunur ve bunlar genellikle maruziyetten 4 ila 10 gün sonra ortaya çıkar. Güvenlik için taze ürünleri fırçalayın ve kesmeden önce kurutunuz. +4°C'nin altında buzdolabında saklayınız. Pastörize edilmemiş yumuşak peynirler, filizler, soslu sandviçler ve soğuk etlerden de kaçınınız.

Listeria (Pastörize edilmemiş süt): Yoğurt ve yumuşak peynirler gibi çiğ sütle yapılan süt ürünleri listeria'ya barındırabilir. Listeria daha düşük sıcaklıklarda yaşayabildiğinden, bu yiyecekleri soğutmak bakterileri öldürmez. Hastalanma riski en yüksek olan kişiler arasında yaşlılar, hamile kadınlar ve bağışıklık sistemi zayıflamış kişiler yer alır. Güvenlik için etiketi kontrol ediniz. Açıkça "pastörize" olarak işaretlendiğinden emin olunuz.

Listeria (Şarkıteri ederi ve soslu sandviçler): Listeria bazen yıllarca yaşayabileceği bir gıda işleme fabrikasına girebilir. Isı, listeria'yı öldürür, ancak kirlenme, pişirildikten sonra ancak paketlenmeden önce meydana gelebilir. Örneğin, bir gıda, üzerinde çiğ et bulu-

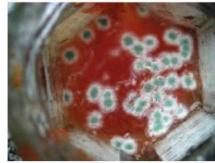
nan bir tezgâha geri konduğunda gerçekleşebilir. Güvenlik için önceden pişirilmiş veya yenmeye hazır yiyecekleri asla son kullanım tarihlerinden sonra saklamayın. Yemektan önce sosisli sandviçleri ve öğle yemeği etlerini buğulayana kadar (74°C) ısıtınız.

Herkes gıda zehirlenmesi yaşayabilir

İstatistiksel olarak konuşursak, neredeyse herkes hayatında en az bir kez gıda zehirlenmesi geçirmiştir. Diğerlerinden daha fazla risk altında olan bazı popülasyonlar bulunmaktadır. Bastırılmış bir bağışıklık sistemi veya bir otoimmün hastalığı olan herkes daha yüksek enfeksiyon riskine ve gıda zehirlenmesinden kaynaklanan daha büyük komplikasyon riskine sahip olabilir. Hamile kadınlar daha fazla risk altındadırlar. Çünkü vücutları hamilelik sırasında metabolizma ve dolaşım sistemindeki değişikliklerle başa çıkmaktadır. Yaşlı bireyler, bağışıklık sistemleri buluşu organizmalara hızlı tepki veremeyebileceğinden gıda zehirlenmesine yakalanma riski daha yüksektir. Çocuklar ayrıca riskli bir popülasyon olarak kabul edilir. Çünkü bağışıklık sistemleri yetişkinler kadar gelişmiş değildir. Küçük çocuklar kusma ve ishaliden kaynaklanan dehidrasyondan daha kolay etkilenirler.

Gıda zehirlenmesi nasıl teşhis edilir?

Doktorunuz belirtilerimize göre gıda zehirlenmesinin türünü teşhis edebilir. Ağır vakalarda, gıda zehirlenmesinden neyin sorumlu olduğunu belirlemek için yenen yiyecekler üzerinde kan ve dışkı testleri yapılabilir. Doktorunuz ayrıca, bir kişinin gıda zehirlenmesi sonucu susuz

kalmadığını değerlendirmek için bir idrar testi de kullanılabilir.

Gıda zehirlenmesi nasıl tedavi edilir?

Gıda zehirlenmesi genellikle evde tedavi edilebilir ve çoğu vaka üç ila beş gün içinde çözülür. Gıda zehirlenmeniz varsa, vücudu susuz bırakmamak çok önemlidir. Elektrolit oranı yüksek spor içecekleri bu konuda yardımcı olabilir. Meyve suları ile karbonhidratları geri kazandırabilir ve yorgunluğu giderebilir. Sindirim sisteminizi tahriş edebilecek kafeinden uzak durulmalıdır. Papatya, nane gibi yatıştırıcı bitkiler içeren kafeinsiz çaylar mideyi rahatlatır. Gıda zehirlenmesi olanların bol bol dinlenmeleri de önemlidir. Şiddetli gıda zehirlenmesi vakalarında, bireyler bir hastanede intravenöz (IV) sıvılarla hidrasyona ihtiyaç duyabilir. En kötü gıda zehirlenmesi vakalarında, kişi iyileşirken daha uzun bir hastanede yatış gerekebilir.

Gıda zehirlenmesi geçirdiğinizde ne yemeniz iyi olur?

Kusma ve ishal geçene kadar katı yiyecekleri kademeli olarak bırakmak ve bunun yerine, hafif ve yağ oranı düşük, sindirimi kolay yiyecekler yiyerek normal diyetinize geri dönmek en iyisidir. Örneğin tuzlu krakerler, muz, pirinç, yulaf ezmesi, tavuk suyu, patates, haşlanmış sebzeler ve kızarmış ekmeğin gibi.

Gıda zehirlenmesi geçirdiğinizde ne yemeniz kötüdür?

Midenizin daha fazla üzülmemesi için, kendinizi daha iyi hissettiğinizi düşünseniz bile süt ürünleri, özellikle süt ve peynirler, yağlı gıdalar, çok baharatlı yiyecekler, yüksek şeker içerikli yiyecekler, kızarmış yiyecekler gibi sindirimi zor gıdalardan kaçınmaya çalışmalısınız. Ayrıca kafein (soda, enerji içecekleri, kahve), alkol ve nikotinden de kaçınmalısınız. Gıda zehirlenmesi oldukça rahatsızlık verici olsa da iyi haber çoğu insanın 48 saat içinde tamamen iyileşmesidir.

Gıda zehirlenmesi nasıl önlenir?

Gıda zehirlenmesini önlemenin en iyi yolu, yiyeceklerinizi güvenli bir şekilde kullanmak ve güvensiz olabilecek yiyeceklerden kaçınmaktır. Bazı yiyeceklerin üretilme ve hazırlama biçimleri nedeniyle gıda zehirlenmesine neden olma olasılığı daha yüksektir. Et, kümes hayvanları, yumurtalar ve kabuklu deniz ürünleri pişirme sırasında öldürülen buluşu ajanları barındırabilir. Bu besinler çiğ olarak yenir, düzgün pişirilmezse veya temas sonrası eller ve yüzeyler temizlenmezse gıda zehirlenmesi meydana gelebilir. Gıda zehirlenmesine neden olması muhtemel yiyecekler çiğ veya az pişmiş balık ürünleri, ısıtılmayan veya pişirilmeyen şarküteri etleri ve sosisli sandviçler, kıyma, pastörize edilmemiş süt, peynir veya meyve suları, çiğ, yıkanmamış meyve ve sebzelerdir. Yemek pişirmeden veya yemeden önce daima eller yıkanmalıdır. Yemeğin uygun şekilde kapatıldığından ve saklandığından emin olunmalıdır. Et ve yumurtaları iyice pişirilmelidir. Çiğ ürünlerle temas eden her şey, başka yiyecekler hazırlamak için kullanmadan önce sterilize edilmelidir. Servis yapmadan önce her zaman meyve ve sebzeleri yıkadığınızdan emin olunmalıdır. □

EKLENEN ŞEKERİ KESTİĞİNİZDE NE OLUR?

Prof. Dr. Y. Birol SAYGI
Beykoz Üniversitesi

Şeker doğal olarak meyve, sebze, süt, peynir ve hatta tahıllar gibi birçok gıdada bulunur. Ancak üreticiler ayrıca, dondurma, kurabiye, şekerleme ve içecekler gibi işlenmiş gıdaların yanı sıra ketçap, soslar, yoğurt, ekmekek gibi daha az belirgin ürünlere farklı şekillerde şeker eklerler.

“Doğal” ve “Eklenmiş” Şekerler
Doğal şekerler bütün gıdalardadır. Örneğin bir elma yaklaşık 20 gram içerebilir. Ama aynı zamanda vücudunuzu besleyen vitaminler, mineraller ve diğer besinleri de içerirler. Bir elmanın lifi açlığını giderebilir ve vücudunuzun meyveden gelen şekeri daha yavaş emilimini sağlayabilir. Eklenen şekerler, ekstra besin içermeyen ekstra enerjidir yani kalordir. Kilo almaya ve diğer sağlık sorunlarına yol açabilen “boş kalorilerdir”.

SAĞLIKLI KİLO

Nereden gelirse gelsin çok fazla kalori kilo almaya neden olur. Ancak diyetinize bol miktarda şeker eklenmesi, gün boyunca çok fazla yemek yeme olasılığınızı artırabilir. Bu boş kalorilerin bir kısmını işlenmemiş yiyeceklerle değiştirirseniz, kendinizi daha çabuk tok hissedecek ve aşırı yemek yeme olasılığınız azalacaktır.

DÜŞÜK TRİGLİSERİDLER

Vücut ağırlığınızın olması gerekenden daha yüksekse, kanınızdaki bir tür yağ olan trigliseridler dahil olmak üzere yüksek kolesterol düzeyine sahip olma

olasılığınız daha yüksektir. Eklenen şekeri keserseniz, kalori ve vücut ağırlığınızı düşürebilirsiniz. Bu da kolesterolünüzü düşürebilir. Ama mesele sadece kilo kaybı değildir. Diğerleriyle aynı ağırlıkta olsa bile, kalorilerinin %20'sinden azını ilave şekerden alan insanlar daha düşük trigliseridlere sahip olma eğilimindedirler.

DÜŞÜK KALP HASTALIĞI RİSKİ

Yüksek trigliseritler, kalp hastalığı riskinizi artırır. Daha az şeker bu seviyeleri düşürebilir ve kalp hastalığına bağlı kilo alımını ve yağ oluşumunu durdurmaya yardımcı olabilir. Sağlıklı kiloda olsanız bile kalorinizin %20'sinden fazlasını ilave şekerden alırsanız azaltığınızda kalp hastalığı riskinizi azaltabilirsiniz.

DAHA İYİ BESLENME

Kilonuz zaten sağlıklı olsa bile, ilave şekerleri kesmek daha iyi beslenme anlamına gelebilir. Özellikle de bu kalorileri meyve ve sebzeler, kuruyemişler, balıklar ve tam tahıllar gibi bütün yiyeceklerle değiştirmeyi bir noktaya getirirseniz. Bu yiyecekler, vücudunuzun kendini onarması ve koruması için ihtiyaç duyduğu besinlerden daha fazlasını içermektedir. Vücudunuzun şekeri daha yavaş emmesine yardımcı olan liflere sahip oldukları için kan şekeri seviyeleriniz daha kararlı olacaktır.

DAHA SAĞLIKLI DİŞLER

Şekerler, ağızınızda büyüyün ve diş

çürümeye neden olan bakteriler için birincil besin kaynağıdır. Bu, çürüklere ve daha ciddi enfeksiyonlara yol açabilir. Her gün fırçalamaz ve diş ipi kullanmazsanız daha kötü olabilir. Şekerleri, özellikle içeceklere eklenen şekerleri azaltmak, çürümeyi yavaşlatmaya veya durdurmaya yardımcı olabilir.

DÜŞÜK HASTALIK ORANLARI

Diyetlerine daha fazla şeker ekleyen kişilerin şeker hastalığı, kalp hastalığı, yüksek tansiyon, karaciğer hastalığı ve diğer ciddi hastalıklara sahip olma olasılığı daha yüksektir. Daha az yerseniz, bu koşullar için riskinizi azaltabilirsiniz. Ancak sorunun şekerin kendisi mi yoksa sadece ekstra kalori mi olduğu henüz net değil. Bilim adamları hala bu soruyu cevaplamaya çalışmaktadır.

NE KADAR ÇOK FAZLA?

Eklenen şekerler, sağlıklı bir günlük diyetin %10'undan daha azını oluşturmamalıdır. Günde 1.800 kalori tüketirseniz bu yaklaşık 11 çay kaşığı demektir. Bazı uzmanlar bundan daha azını önermektedir. Erkekler için günde 9 çay kaşığı (38 gram) ve kadınlar için 6 çay kaşığı (25 gram). 330 cc içecek 39 gram (yaklaşık 9 çay kaşığı) şeker içermektedir.

EKLENEN ŞEKERİN BİRÇOK İSMİ

Marketlerdeki tatlı ambalajlanmış gıdaların yaklaşık dörtte üçünü oluşturmaktadır.

Eklenmiş şekerin elliden fazla değişik adı bulunmaktadır. Yaygın olanlardan bazıları mısır şurubu, yüksek fruktozlu mısır şurubu, ham şeker, şeker kamışı, dekstroz, agave, kahverengi pirinç şurubu, Hindistan cevizi, hurma şekeri, arpa malt şurubu ve daha fazlasıdır. Ne satın aldığınızdan emin olmak istiyorsanız saygın bir kaynaktan isimlerini kontrol ediniz.

EKLENEN ŞEKERLERİ ÖLÇME

Şekerler, beslenme etiketlerinde “Toplam Karbonhidratlar” başlığı altında listelenmiştir. Yakın zamana kadar, bunlara şeker eklenip eklenmediğini tahmin etmeniz gerekebilirdi. Ancak Türk Gıda Kodeksi artık bu şekerin tam olarak ne kadarının eklendiğinin etikette belirtilmesini istemektedir. Toplam kalori alımı sağlık için çok önemlidir. Şekerden veya başka herhangi bir kaynaktan çok fazla kalori sizin için kötüdür.

EKLENEN ŞEKERLER NASIL KESİLİR?

Kesin bir yol, taze meyve ve sebzeler ve kuruyemişler gibi bütün yiyecekler tüketimidir. Ambalajlanmış gıdaların aldığınızda beslenme etiketleri mutlaka okunmalıdır. Bir üründe ne kadar şeker olduğunu bilerseniz tüketimini sınırlayabilirsiniz.

SAĞLIK

Oruç tutarken sağlıklı kalmak için 6 öneri

Ramazan ayında Müslümanlar için en özel ibadet, oruç tutmak... Uzun saatler aç ve susuz kalmayı gerektiren orucun, ruh ve beden sağlığına tam anlamıyla katkı sağlaması için sahur yapmaktan susuz kalmamaya kadar birçok konuya dikkat edilmesi gerekiyor.

Prof. Dr. Yaşar Birol Saygı

Ramazan ayında oruç tutarken enerjik kalmak da mümkün. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, sahur yemeğini atlamamak ve sahurda basit karbonhidratlar yerine uzun vadeli enerji sağlayacak besinlere yönelmek gerektiğini söylüyor. "İftarda ağır ve aşırı yağlı yemek yerseniz kendinizi ertesi gün yorgun ve bitkin hissedersiniz" diyen Saygı, iftar ile sahur arasında bol su içilmesini de öneriyor.

Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Ramazan, kutlama ve manevi gelişim zamanı... Müslü-

manlar bu ayda oruç tuttukları için zorlu bir dönem geçirebilirler. Oruçlu kişiler, günlük sorumluluklarını yerine getirirken, sağlığını korumakta zorlanabilir. Bununla birlikte oruçlu kişiler, bazı pratik ipuçlarını dikkate alarak gün içinde oruç tutarken enerjik kalabilir, güneş battığında yiyeceklerin tadını çıkarabilir" diyor.

Sahur yemeğini atlamayın

Saygı, oruç tutacak kişilerin sahurunu atlamamaları gerektiğinin altını özellikle çiziyor. Sahurda basit karbonhidratlar yerine uzun vadeli enerji sağlayacak besinlere yönelmek gerektiğini söyleyen Saygı, sağlıklı yağlar ve proteinlerin yanı sıra meyve ve sebzelerle eşleştirilmiş tam tahıllı yiyeceklerin tüketilmesini öneriyor. Ramazan ayında 'hidrasyon' denilen yeterli su alamamanın oruç tu-

tanlarla sıkça görüldüğünü belirten Saygı, şu önerilerde bulundu: "Yeterince su içmemek, ruh halinizin kötü olmasına ve yorgunluğunun artmasına neden olabilir. Bu, enerji seviyelerini ve hafızayı olumsuz etkileyebilir. Su alımını sürdürmek aynı zamanda kronik sağlık koşullarının yönetilmesine yardımcı olabilir. Baş ağrısı, migren, böbrek taşına neden olan susuzluk, kan basıncını korumada, kabızlığı önleme ve tedavi etmede rol oynar. Ayrıca vücudun susuz kalmamasının iştahı azalttığına dair kanıtlar da var."

Sahuru atlamayın: Oruçlu kişiler için imsaktan önce yani daha sabah olmadan yemek yeme çoğu zaman zor olabilir. Bu nedenle birçok insan sahur yemeğini atlayabiliyor. Oysa, sahur yemeği yemek, oruç tutmayı daha kolaylaştırır. Sahurdaki yiye-

cek seçimleri gün boyunca enerjinizi etkiler. İnsanlar çoğu zaman sahur yemeği için basit karbonhidratlara yönelmekte. Ancak basit karbonhidratlar uzun vadeli enerji sağlamaz. Bunun yerine, sağlıklı yağlar, proteinler, meyve ve sebzelerle eşleştirilmiş tam tahılların tüketimi önerilmekte.

Hidrasyon sorununa dikkat! Su içmek, hayati derecede önemlidir. Yeterince su içmemek, ruh halinizin kötü olmasına ve yorgunluğunuzun artmasına neden olabilir. Bu nedenle, oruçlu kişiler, iftar ile sahur arasındaki zamanı önerilen su alımını karşılamak için bir fırsat olarak kullanılmalı. Gece boyunca yeterince su içilmeli. Yediğiniz yiyeceklerle de dikkat etmeniz faydalı olabilir. Ramazan ayında tatlılar çok cazip gelse de bunun yerine su içeriği yüksek yiyecekleri tercih etmeye çalışınız. Su dolu meyve ve sebzeleri, iftar ve sahur yemeklerine eklemekte fayda var. Ramazan sıcak bir mevsimde ise kalın giyinmemeye ve doğrudan güneş ışığından uzak durmaya dikkat edin.

Porsiyonların farkında olun: Özellikle Ramazan ayında geleneksel yemekler Müslümanlar için çok önemlidir. Ancak, kültürel yiyeceklerimiz çok yağlı ve ağır olabileceğinden bunları yerken aşırıya kaçmamaya çalışın. Tadı harika olsa da aşırıya kaçarsanız ertesi gün kendinizi bitkin ve yorgun hissedersiniz. İftarda orucu bozmak bir kutlama olsa da her akşam geleneksel yemekleri yemek, iyi fikir olmayabilir. Acıkarak geçen bir günün ardından aşırı yemek de yaygındır. Bu, ay boyunca sabah yorgunluğuna ve kilo alımına neden olabilir.

İftarda hızlı ve aşırı yemeyin: Hurma, biraz meyve ve biraz su içerek orucu açmanızı tavsiye ederiz. Orucunuzu açtıktan sonra akşam namazını kılmak için ara vermek iyi bir seçenektir. Orucunuzu açarken yediğiniz meyveden alınan doğal şeker nedeniyle hem kendinizi açlıktan ölüyor gibi hissetmeyecek hem de aşırı yemek yeme olasılığınız azalacak. Akşam yemeği için tabağınızı rehber olarak kullanabilirsiniz. Yarım tabak sebze veya salata yiyebilirsiniz. Karbonhidratlı gıdalar yiyecekseniz tabağınızın dörtte birini kullanabilirsiniz. Rafine karbonhidrat yeme-

yi seçerseniz, minimumda tutmaya dikkat edin. Tabağınızın çeyreği kadar protein de tüketebilirsiniz.

İlaçlarınızı ihmal etmeyin: Kronik bir tıbbi rahatsızlığınızın olması oruç tutamayacağınızı anlamına gelmez. Yine de siz hastalığınızın oruç tutmanıza engel olup olmadığını ve ilaçlarınızı ayarlama konusunu doktorunuza açık bir şekilde konuşmalısınız. Çoğu ilacın kullanımı oruçlu iken de sürdürülebilir. Bunun için iftar ve sahur vakitleri dikkate alınarak ilaç kullanım saatlerini yeniden ayarlanması gerekiyor. Ancak ilaçların kullanım programı değiştirildikten sonra oruçlunun tıbbi durumu kötüleştiyorsa, hastalar oruç tutmamalı. Hastanede kalmayı gerektiren kritik hastalıklar, kan şekeri yönetmek için sürekli yiyecek ve içecek temini gerektiren diyabet ve belirli kanserlerle mücadele eden-

ler zaten oruç tutamazlar. Diyabet ve hipertansiyon gibi yaygın tıbbi rahatsızlıkları olan kişiler ise durumları stabil ve kontrollü olduğu sürece oruç tutabilirler. Bununla birlikte, kan şekerlerini ve kan basıncını yakından izlemeleri, yeterli su içmeleri (hidrasyon) ve ilaçlarının zamanlamasını ayarlamaları gerekir.

'Geri tepme' sorunuyla karşılayabilirsiniz: Ramazan bittikten sonra düzenli beslenme alışkanlıklarına devam etmek zor olabilir. Vücudunuz gün içinde uzun süre yemek yememeye ve akşamları daha ağır yemek yemeye alışmış olabilir. Kendinizi bu durumda bulursanız, aralıklı oruç tutmanız ve gün boyunca su içmeniz önerilmektedir. Kendinizi atıştırmaya eğilimli bulursanız, bunun yerine tutarlı yemek zamanları ayarlamayı düşününüz.

SAĞLIK

Vitamin takviyelerini doğru kullanma rehberi

Sağlıklı yaşamın olmazsa olmazı olan vitaminleri öncelikli olarak gıdalardan almak gerekiyor.

Günümüz insanı ise vitamin takviyesi kullanmaya çok meraklı... Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Çoğu yetişkinin, kalsiyum gibi belirli bir besleyici madde eksik olmadıkça takviye almasına gerek yok. Takviyelerden ziyade diyetinize güvenmelisiniz. Vitamin takviyesi alınması durumunda ise vitaminleri ne zaman kullanacağınızı bilmeniz gerekiyor" diyor.

Metabolizmanın sağlıklı çalışması için vitaminler, olmazsa olmaz... Büyümeye yardımcı olan vitaminleri yeterli almadan ya-

şamın sağlıklı sürdürülmesi mümkün değil. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, vitaminlerin vücudumuzda önemli görevleri olduğunu söylüyor. Vitaminlerin hastalıklara karşı vücut direncini artırdığını belirten Saygı, "Vitaminlerden herhangi biri vücuda alınmazsa o vitaminin yardımcı olduğu biyokimyasal tepkime yürütmeyeceğinden büyüme ve vücut çalışmasında aksamalar olur. Büyük çoğunluğu koenzim olarak görev yapan vitaminler, enzimleri aktif hâle getirir. Besin öğelerinin vücutta uygun şekilde kullanılmasını sağlayan vita-

minler, sinir ve sindirim sisteminin iyi çalışmasına katkı yapar" diyor.

Vitamin olmadan yaşam sürdürülemez
Vitaminler; "büyüme ve üreme gibi spesifik fonksiyonların gerçekleşmesi, sağlıklı yaşamın devamı için küçük miktarlarda gereksinim duyulan organik, esansiyel moleküller" olarak biliniyor. Vitaminlerin enerji üretmediğini ancak karbonhidrat, yağ ve proteinlerden enerji üretiminde rolleri olduğunu söyleyen Profesör Saygı, "Metabolizmanın kontrolünde hormon ve enzimlerin yanında vitaminlerin de birbirine bağlı olarak çalış-

SAĞLIK

ması gerekir. Enzim, hormon ve vitaminler olmadan yaşamın sürdürülmesi mümkün değil. Çünkü bu maddeler birbirinin yerine geçemez, başka maddelerle de yer değiştiremez ve bunlar olmadan da metabolizma olayları gerçekleşmez" diye konuşuyor.

Tüm vitaminleri depolayan besin yok

İnsan vücudunun değişik vitaminlere ihtiyacı bulunuyor ancak tüm vitaminleri içeren bir besin yok. Bu nedenle diyeti çeşitlendirmek çok önemli... Kişinin çeşitli gıdalar yoluyla vitaminleri alması gerekiyor. Günümüz insanı ise gıdalardan alamadığı bazı vitaminleri takviyelerden alma yoluna gidiyor. "Çoğu yetişkinin, kalsiyum gibi belirli bir besleyici madde eksik olmadıkça takviye almasına gerek yok. Bu durumlarda, önce besin kaynaklarından daha fazla besin almaya çalışmalısınız. Takviyelerden ziyade diyetinize güvenmelisiniz" diyen Saygı, vitamin ve mineral takviyesi alınması durumunda ise nelere dikkat edilmesi gerektiğini şöyle açıklıyor: "Gerçekten vitamin veya mineral takviyesi almanız gerekir gerekmediğini öğrenmek için öncelikle doktorunuzla konuşun. Vitaminleri ne zaman alacağınızı da bilmeniz gerekiyor. Örneğin, B grubu gibi multivitaminleri ve suda çözünen vitaminleri; yiyeceklerle birlikte veya yemeksiz, istediğiniz zaman alabilirsiniz. Bu nedenle sabahları bu vitaminleri almak düzenli olarak vitamin alma alışkanlığını kazanmanıza yardımcı olabilir. A ve E gibi yağda çözünen vitaminleri ise vücudunuzun vitaminini emmesine yardımcı olmak için akşam yemekinden sonra gibi yiyeceklerle birlikte almak daha iyi olur."

Vitaminlerin özellikleri nelerdir?

- Suda çözünenler (C vitamini ve B grubu vitaminler)
- Direkt kana geçerler.
- Serbest taşırlar.
- Vücut sıvılarında dolaşırlar.
- Fazlası böbrekler tarafından uzaklaştırılır.
- Toksik düzeylere nadiren ulaşılır.
- Sık ve küçük dozlarda alınmalıdır. (1-3 gün)

Yağda çözünenler

- Önce lenfe sonra kana geçerler.
- Taşıyıcıları için protein taşıyıcılara gere-

sinim vardır.

- Hücrelerde yağ ile birlikte depo edilirler.
- Fazla miktarda alındıklarında toksik düzeylere ulaşılır.
- Periyodik dozlarda alınmalıdır.

Vitamin takviyesi alırken nelere dikkat etmelisiniz?

- ✓ Vitamin takviyelerini doktor tavsiyesiyle almak gerekiyor.
- ✓ Azami fayda için hangi vitaminin ne zaman alınacağını öğrenmelisiniz.
- ✓ B grubu gibi multivitaminleri ve suda çözünen vitaminleri, yiyeceklerle birlikte veya yemeksiz, istediğiniz zaman alabilirsiniz. Sabahları almak ise alışkanlık kazanmak için daha faydalı.
- ✓ A ve E gibi yağda çözünen vitaminleri, vücudunuzun vitaminini emmesine yardımcı olmak için akşam yemeği gibi yiyeceklerle birlikte alın.
- ✓ Statin (lipid düşürücü), tiroid ilaçları veya antibiyotik kullanıyorsanız, herhangi bir etkileşimi önlemek için ilaçlarınızdan birkaç

saat sonra takviyeleri almanız gerekip gerekmediğini doktorunuza veya eczacınıza sorun.

- ✓ Hem multivitamin hem de kalsiyum gibi ayrı takviyeler alıyorsanız, vücudunuzun bunları tamamen emebilmesi için bunları birkaç saat aralıklarla almaya dikkat edin.
- ✓ Aslında, yağda çözünen bazı vitaminleri çok fazla almak sizi çok hasta edebilir. Bu ürünleri alan yetişkinlerin yaşamlarını uzattığını kanıtlayacak hiçbir bilimsel kanıt bulunmuyor.
- ✓ D vitamini eksikliğiniz varsa takviye almak uygun görülüyor.
- ✓ Doktorunuzla hangi takviyelerden yararlanacağınız konusunda hemfikirseniz, etkinliğini en üst düzeye çıkarmak için, vitamin ve mineral takviyelerini günün hangi saatinde almanız gerektiğini bilmeniz gerekiyor.
- ✓ Aldığınız vitamin takviyesinin, kullandığınız reçeteli ilaçlarla tehlikeli etkileşimlerden kaçınmasına da dikkat edin. Bu konuda doktorunuzdan yardım isteyin.

10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi

Türkiye nüfusu gittikçe yaşlanırken yaşlıların ruh ve beden sağlığını korumak daha da önem kazanıyor. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Aynı yaşta olanlar aynı hızla yaşlanmıyorlar. Bu nedenle sağlıklı yaşlanma için kas kaybının önlenmesinden hafızanın korunmasına, ağrı ve sıızların azaltılmasından uyku kalitesinin yükseltilmesine alınabilecek birçok tedbir var" diyor.

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını en çok yaşlıları etkiledi. Türkiye bu süreçte 65 yaş üstü olan 7.2 milyon yaşlısını korumak için birçok tedbir aldı. 65 yaş üstüne getirilen kısıtlamalar, yaşlılarımızı kimi zaman üzse de onları korumak çok önemli. Çünkü Türkiye'nin ve dünyanın nüfusu her geçen yıl daha da yaşlanıyor. Sağlıklı bir toplum yapısını korumak için yaşlıların sağlığı da ihmal edilmeyi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2013 yılında yüzde 7.7 iken, 2019'da yüzde 9.1'e çıktı. Türkiye'de yaşlı nüfus artış hızı dikkate alındığında, yaşlılık ve yaşlı sağlığı konularında farkındalık yaratmak ve toplumun sağlıklı yaşlanmayla ilgili bilinçlendirilmesi gerekiyor.

Sağlıklı yaşlanmak mümkün
Yaşlanmaktan kaçış yok ama yaşlanmayı geciktirmek ve yaşlanırken kişinin sağlığını olabildiğince koruması mümkün. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Yaşlanma genetik olarak programlanmış bir süreç olmasına rağmen çevresel faktörler, beslenme alışkanlıkları, geçiren ve var olan hastalıklar yaşlanmayı hızlandırabiliyor. Bu yüzden aynı yaşta olanlar aynı hızla yaşlanmıyorlar. Sağlıklı yaşlanma; yaşlılığımızda bağımız ve kendine yeterli olabilmek, sosyal ve psikolojik açıdan kendini iyi hissetmektir" diyor. "Yaşlanma; ilerleyen yaş ile birlikte hücre, doku, organ ve sistemlerde meydana gelen ve geriye

dönüşümü olmayan değişikliklerin bütünü" olarak tanımlanıyor. Yaşlanmanın en önemli belirtisi ise tüm vücut fonksiyonlarında belirgin yavaşlama olarak biliniyor. Profesör Saygı, yaşlılıkta zinde kalmak için hayattan kopmadan, kişinin ailesi, arkadaşları ve sevdikleriyle zaman geçirmesinin ve onlarla iletişimini sıkı tutmasının önemli olduğunu söylüyor. Bu süreçte fiziksel aktivitenin olabildiğince devam ettirilmesi gerektiğini söyleyen Saygı, "Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Burada 'kullan ya da kaybet' iladesi geçerlidir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınızı baktığınızda, Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölünebilir" diye konuşuyor.

Hem hafızanızı hem cildinizi koruyun
Dünya Sağlık Örgütü, insan ömründe yaşlanmaya kronolojik bir sınır getirmiş durumda. Yaşlanmada alt sınır, 65 yaş... DSÖ'ye göre, 65-74 yaş arası 'genç yaşlılık' olarak kabul edilirken, 75-84 yaş arası 'ileri yaşlılık', 85 yaş ve üstü ise 'çok ileri yaşlılık' olarak adlandırılıyor. Prof. Dr. Birol Saygı, kişinin yaşlanma sürecini sağlıklı geçirebilmesi için beslenme düzeninden uyku kalitesine hafızasına korumasından cilt kırışıklıklarını önlemeye kadar alabileceği birçok tedbir olduğu görüşünde. Saygı, yaşlılığın en büyük belirtisi olan cilt kırışıklıklarını azaltmaya yönelik şu önerilerde bulunuyor: "Ciltteki yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten korumak, sigara ve alkolü bırakmak önemli. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için duş ve banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz."

Bunları yapın, sağlıklı yaşlanın
1-) Düzenli yürüyüş ve egzersiz yapın. Fırsat buldukça açık havada tempolu yürüyüşler gerçekleştirin.

2-) Beslenmenizi gözden geçirin. Raf ömrü uzun aşırı tuzlu ve şekerli gıdalardan kaçının. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Gereksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın.

3-) Çoklu ilaç kullanımından kaçının. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Gereksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın.

4-) Hayattan kopmayın; sosyal ortamlarda kendi yaşlarınızla vakit geçirmeye gayret edin.

5-) Hobiler edinerek zinde kalın. Özellikle çalışma hayatınız bitmişse koroya katılmak, resim yapmak ve biki-diks kurslarına gitmek, satranç ve brik kulluilerine katılmak gibi sizi zinde tutacak hobiler edin.

6-) Yaşadığınız alanı gözden geçirin; günlük işlerinizi kolaylaştıracak tedbirler alın.

7-) Düzenli sağlık kontrollerine gidin. Bilinen bir hastalığınız yoksa bile yıllık check-up yaptırmayı ihmal etmeyin.

8-) Alkol, sigara gibi kötü alışkanlıkları bırakın.

9-) Uyku kalitenizi arttırın; geceleri 7-9 saat uyumaya çalışın.

10-) Unutmayın ki; vücut bir bütündür. Düzenli olarak dış kontrollerinizi yaptırın. Yaşlılığın etkilerini nasıl bertaraf

edebilirsiniz?

Küçük ağrı ve sıızlara alışı: İster alevlenmeye devam eden eski bir yaralanma isterse artrit başlangıcı olsun, yaşlandıkça ağrıları daha sık hissedersiniz. Düzenli hareket ağrıyı hafifletebilir ve eklemlerinizi daha esnek hale getirebilir. Yürüyüş, yüzme ve yoga gibi düşük etkili egzersizleri denemelisiniz. Isıtıcı pedler veya buz paketleri de yardımcı olabilir. Bunlar size yeterince rahatlama sağlamazsa, doktorunuza nonsteroid antiinflamatuar ilaçlar gibi reçetesiz satılan veya reçeteli ilaçlar hakkında konuşmalısınız.

Cildinizi güneşten koruyun: Cildiniz incelidikçe, kurudukça ve daha az elastik hale geldikçe kırışıklıklar ortaya çıkmakta. Bu yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten koruyun ve sigara içiyorsanız bırakın. Nemlendiriciler veya reçeteli retinoidler gibi bazı cilt ürünleri kırışıklıkları 6 hafta ila 3 ay içinde daha az görünür hale getirir. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz.

Kas kaybını önlemek için biraz çalışın: Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınızı baktığınızda, Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölünebilir.

Uyku düzensizliklerini önemseyin: Yaşlandıkça gözlerinizi kapama beceriniz değişebilir. Yaşlı insanlar daha zor uykuya dalar, daha kısa derin uyku uurlar ve gece yarısı daha sık uyanma eğilimindedirler. Kahve ve alkol kullanımı uyku sorunlarına neden olabilir. Bu nedenle bunları azaltmak gerekir. Yüksek tansiyon gibi uykunuzu etkileyebilecek sağlık koşullarını kontrol altında tutmak da önemlidir. Sık sık uyumakta güçlük çekiyorsanız doktorunuza konuşun.

Hafızanızı sevdiklerinizin yanında diri tutun: Beynimiz yaşlandıkça değişir. Bu da yaşlıların bazı şeyleri daha zor hatırlamalarına yol açar. Hafıza sorunlarıyla başa çıkmak için; liste tutma, rutini takip etme ve öğeleri belirli bir yere koyma gibi birkaç numaraya güvenmeniz gerekebilir. Ancak bazı alışkanlıklar hafızanızı keskin tutmanıza da yardımcı olur. Örneğin, arkadaşları ve ailenin yanında olmanın beyin gücünü artırdığı görülmüştür. Siz de sevdiklerinizle birlikte olmaya gayret edin. Ayrıca, düzenli egzersiz yapmak ve sağlıklı yiyecekler

yemek de çok önemlidir.

Metabolizmanızı hızlandırın, daha az kilo alın: Yaşlandıkça eskisi gibi kalori yakmak mümkün olmaz. Ancak daha aktif kalarak ve ne kadar yediğinizi izleyerek bu yavaş metabolizmaya karşı koyabilirsiniz. Meyveleri, sebzeleri ve daha yağsız proteini diyetinizin önemli parçaları yapmalısınız. Ayrıca, domuz yağı orani yüksek şeker ve yiyecekleri sınırlamalısınız. Ve porsiyon boyutlarına dikkat etmelisiniz.

İdrar sorunlarına karşı dikkat edin: Mesane ve pelvik kaslarınız yaşla birlikte zayıflar. Prostat büyümesi gibi diğer sağlık sorunları sorunu daha da kötüleştirir. Bölgeyi egzersizlerle güçlendirin. Kaslarınızı idrari tutmaya çalışıyormuş gibi sıkın ve bunu günde üç kez 10 ila 15 kez deneyiniz. Diyetiniz de bir fark yaratır. Bol miktarda lif alın ve şekerli, gazlı içecekleri ve kafeni sınırlayın. İdrar tutma, sızıntı, ani, acil işiye ihtiyaç ya da gittiginizde ağrı çekiyorsanız mutlaka doktorunuza görün.

Bazen günlük rutininizi terk edin: Öngörülebilir bir rutine giderseniz, özellikle de yıllarca fazla değişmezse sıkılmak kolaydır. Zihninizi meşgul etmek için günlük programınızdan ayrılmayı deneyin. Sevdığınız bir şeyi yapmak veya yeni bir beceri öğrenmek için biraz zaman ayırın. Emekliyseniz, yarı zamanlı bir iş veya geçici bir iş bulmayı düşünebilirsiniz. Bu, aynı zamanda zihinsel sağlığınızı artırabilir.

Kendinizi yalnız hissetmeyin: Yaşlandıkça daha az insanla daha fazla zaman geçirebilirsiniz. İzole hissetmekten kaçınmak için arkadaşlarınızı, ailenizi ve komşularınızla konuşmayı günlük rutininizin bir parçası haline getirin. Sadece bir mektup yazmak sosyal hayatınızı canlandırabilir. Bir evcil hayvan, arkadaşlık için iyi olabilir. Günlük köpek yürüyüşü iyi bir egzersizdir ve insanlarla tanışma şansdır.

Sağlık problemlerinizi izleyin: Çoğu yaşlı yetişkin kalp hastalığı veya diyabet gibi en az bir sağlık sorunu vardır. Sağlık sorununuzla ilgili düzenli muayenelere gitmeniz ve doktorunuzun tüm talimatlarını uygulamanız önemlidir. Kontroler çok önemlidir, böylece sorunları erken tespit edebilir ve sağlıklı kalmak için ipuçları alabilirsiniz.

Haber: Mehmet Celal Geyik

TİCARİ HAYAT

HAFTADA 6 GÜN BÖLGESEL

ANKARA

TİCARET

Yayın Tarihi : 26.5.2021

Sayfa : 1

Medya Tiraj : 3201

StxCm : 243,43

**10 adımda sağlıklı
yaşlanma rehberi**

TÜRKİYE nüfusu
gittikçe yaşlanırken
yaşlıların ruh ve be-
den sağlığını koru-
mak daha da önem
kazanıyor. >> 3 'TE

TİCARİ HAYAT

HAFTADA 6 GÜN BÖLGESEL

ANKARA

TİCARET

Yayın Tarihi : 26.5.2021

Sayfa : 3

Medya Tiraj : 3201

StxCm : 243,43

10 ADIMDA sağlıklı yaşlanma rehberi

Türkiye nüfusu gittikçe yaşlanırken yaşlıların ruh ve beden sağlığını korumak daha da önem kazanıyor.

BEYKOZ Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Bu nedenle sağlıklı yaşlanma için kas kaybının önlenmesinden hafızanın korunmasına, ağız ve sıızların azaltılmasından uyku kalitesinin yükseltilmesine alınabilecek birçok tedbir var" diyor.

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını en çok yaşlıları etkiledi. Türkiye bu süreçte 65 yaş üstü olan 7.2 milyon yaşlısını korumak için birçok tedbir aldı. 65 yaş üstüne getirilen kısıtlamalar, yaşlılarımızı kimi zaman üzse de onları korumak çok önemli. Çünkü Türkiye'nin ve dünyanın nüfusu her geçen yıl daha da yaşlanıyor. Sağlıklı bir toplum yapısını korumak için yaşlıların sağlığı da ihmale gelmiyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, yaşı nüfusun toplam nüfusu içindeki oranı 2013 yılında yüzde 7.7 iken, 2019'da yüzde 9.1'e çıktı. Türkiye'de yaşı nüfus artış hızı dikkate alındığında, yaşlılık ve yaşı sağlığı konularında farkındalık yaratmak ve toplumun sağlıklı yaşlanmaya ilgili bilinçlendirilmesi gerekiyor.

"Sağlıklı yaşlanmak mümkün"

Yaşlanmaktan kaçış yok ama yaşlanmayı geciktirmek ve yaşlanırken kişinin sağlığını olabildiğince koruması mümkün. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Yaşlanma genetik olarak programlanmış bir süreç olmasına rağmen çevresel faktörler, beslenme alışkanlıkları, geçirilen ve var olan hastalıklar yaşlanmayı hızlandırabilir. Bu yüzden aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Sağlıklı yaşlanma; yaşlılığımızda bağımsız ve kendine yeterli olabilmek, sosyal ve psikolojik açıdan kendini iyi hissetmektir" diyor.

"Yaşlanma; ilerleyen yaş ile birlikte hücre, doku, organ ve sistemlerde meydana gelen ve geriye dönüşümü olmayan değişikliklerin bütünü" olarak tanımlanıyor. Yaşlanmanın en önemli belirtisi ise tüm vücut fonksiyonlarında belirgin yavaşlama olarak biliniyor. Profesör Saygı, yaşlılıkta zinde kalmak için hayattan kopmadan, kişinin ailesi,

arkadaşları ve sevdikleriyle zaman geçirmesinin ve onlarla iletişiminin sıkı tutmasının önemli olduğunu söylüyor. Bu süreçte fiziksel aktivitenin olabildiğince devam ettirilmesi gerektiğini söyleyen Saygı, "Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Burada 'kullan ya da kaybet' ifadesi geçerlidir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınızda bakmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölebilirsiniz" diye konuşuyor.

"Hem hafızanızı hem cildinizi koruyun"

Dünya Sağlık Örgütü, insan ömründe yaşlanmaya kronolojik bir sınır getirmiş durumda. Yaşlanmada alt sınır, 65 yaş... DSO'ye göre, 65-74 yaş arası 'genç yaşlılık' olarak kabul edilirken, 75-84 yaş arası 'ileri yaşlılık', 85 yaş ve üstü ise 'çok ileri yaşlılık' olarak adlandırılıyor. Prof. Dr. Birol Saygı, kişinin yaşlanma sürecini sağlıklı geçirebilmesi için beslenme düzeninden uyku kalitesine hafızasını korumasından cilt kırışıklıklarını önlemeye kadar alabileceği birçok tedbir olduğunu düşünüyor. Saygı, yaşlılığın en büyük belirtisi olan cilt kırışıklıklarını azaltmaya yönelik şu önerilerde bulunuyor: "Ciltteki yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten korumak, sigara ve alkolü bırakmak önemli. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için duş ve banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuz her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz."

Bunları yapın, sağlıklı yaşlanın

1-) Düzenli yürüyüş ve egzersiz yapın. Fırsat buldukça açık havada tempolu yürüyüşler gerçekleştirin. 2-) Beslenmenizi gözden geçirin. Raf ömrü uzun aşırı tuzlu ve şekerli gıdalardan kaçının. Beslenme düzeninizde, lif oranı yüksek taze sebze ve meyvelerden zengin bir münüye yer veremeyi unutmayın. 3-) Çoklu ilaç kullanımından kaçın. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Geceksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın. 4-) Hayattan kopmayın; sosyal ortamlarda kendi yaşlarınızla vakit geçirmeye gayret edin. 5-) Hobiler edinerek zinde kalın. Özellikle çalışma hayatınız bitmişse koruya katılmak, resim yapmak ve bükü-dikiş kurslarına gitmek, safran ve bric kulüplerine katılmak gibi sizi zinde tutacak hobiler edin.

6-) Yaşadığınız alanı gözden geçirin; günlük işlerinizi kolaylaştırarak tedbirler alın. 7-) Düzenli sağlık kontrollerine gidin. Bilinen

bir hastalığınız yoksa bile yıllık check-up yaptırmayı ihmal etmeyin.

8-) Alkol, sigara gibi kötü alışkanlıkları bırakın.

9-) Uyku kalitenizi artırın; geceleri 7-9 saat uyumaya çalışın.

10-) Unutmayın ki; vücut bir bütündür. Düzenli olarak dış kontrollerinizi yaptırın.

Yaşlılığın etkilerini nasıl bertaraf edebilirsiniz?

Küçük ağız ve sıızlara alışı: İster alevlenmeye devam eden eski bir yaralanma istese arttırın başlangıcı olsun, yaşlandıkça ağrıları daha sık hissedersiniz. Düzenli hareket ağrıyı hafifletebilir ve eklemelerinizi daha esnek hale getirebilir. Yürüyüş, yüzme ve yoga gibi düşük etkili egzersizleri denemelisiniz. Isıttıcı pedler veya buz pakelleri de yardımcı olabilir. Bunlar size yeterince rahatlama sağlamazsa, doktorunuza nonsteroid antiinflamatuvar ilaçlar reçetesiz satılan veya reçeteli ilaçlar hakkında konuşmalısınız.

Cildinizi güneşten koruyun: Cildiniz incelidikçe, kurudukça ve daha az elastik hale geldikçe kırışıklıklar ortaya çıkmakta. Bu yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten koruyun ve sigara içiyorsanız bırakın. Nemlendiriciler veya reçeteli retinoidler gibi bazı cilt ürünleri kırışıklıkları 6 hafta ila 3 ay içinde daha az görünür hale getirir. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz.

Kas kaybını önlemek için biraz çalışın: Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınızda bakmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölebilirsiniz.

Uyku düzensizliklerini önemseyin: Yaşlandıkça gözlerinizi kapama beceriniz değişebilir. Yaşlı insanlar daha zor uykuya dalar, daha kısa derin uyku uyarlar ve gece yarısı daha sık uyanma eğilimindedirler. Kahve ve alkol kullanımı uyku sorunlarına neden olabilir. Bu nedenle bunları azaltmak gerekir. Yüksek tansiyon gibi uykunuzu etkileyebilecek sağlık koşullarını kontrol altında tutmak da önemlidir. Sık sık uykuda güçlük çeliyorsanız doktorunuza danışın.

Hafızanızı sevdiklerinizin yanında diri tutun: Beynimiz yaşlandıkça değişir. Bu da yaşlıların bazı

şeyleri daha zor hatırlamalarına yol açar. Hafıza sorunlarıyla başa çıkmak için; liste tutma, rutini takip etme ve öğeleri belirli bir yere koyma gibi birkaç numaraya güvenmeniz gerekebilir. Ancak bazı alışkanlıklar hafızanızı keskin tutmanıza da yardımcı olur. Örneğin, arkadaşlar ve ailenin yanında olmanın beyin gücünü artırdığı görülmüştür. Siz de sevdiklerinizle birlikte olmaya gayret edin. Ayrıca, düzenli egzersiz yapmak ve sağlıklı yiyecekler yemek de çok önemlidir.

Metabolizmanızı hızlandırın, daha az kilo alın: Yaşlandıkça eskisi gibi kalori yakmak mümkün olmaz. Ancak daha aktif kalarak ve ne kadar yediğinizi izleyerek bu yavaş metabolizmayı karşı koyabilirsiniz. Meyveleri, sebzeleri ve daha yaşlız proteini diyetinizin önemli parçaları yapmalısınız. Ayrıca, doymuş yağ oranı yüksek şeker ve yiyecekleri sınırlamalısınız. Ve porsiyon boyutlarına dikkat etmelisiniz.

İdrar sorunlarına karşı dikkat edin: Mesane ve pelvik kaslarınız yaşla birlikte zayıflar. Prostat büyümesi gibi diğer sağlık sorunları sonucu daha da kötüleşebilir. Bölgeyi egzersizlerle güçlendirin. Kaslarınızın idrarı tutmaya çalışıyormuş gibi sıkın ve bunu günde üç kez 10 ila 15 kez deneyiniz. Diyetiniz de bir fark yaratır. Bol miktarda lif alın ve şekerli, gazlı içecekleri ve kafeini sınırlayın. İdrar tutma, sıızıntı, ani, acil iseme ihtiyacı ya da gittiğinizde ağrı çekişeniz mutlaka doktorunuza görün.

Bazen günlük rutininizi terk edin: Öngörülebilir bir rutine gireniz, özellikle de yıllarca fazla değişmezse sıkılmak kolaydır. Zihninizi meşgul etmek için günlük programınızdan ayrılmayı deneyin. Sevdiğiniz bir şeyi yapmak veya yeni bir beceri öğrenmek için biraz zaman ayırın. Emekliyseniz, yarı zamanlı bir iş veya geçici bir iş bulmayı düşünmelisiniz. Bu, aynı zamanda zihinsel sağlığınızı artırabilir.

Kendinizi yalnız hissetmeyin: Yaşlandıkça daha az insanla daha fazla zaman geçirebilirsiniz. İzole hissetmekten kaçınmak için arkadaşlarınız, aileniz ve komşularınızla konuşmayı günlük rutininizin bir parçası haline getirin. Sadece bir mektup yazmak sosyal hayatınızı canlandırabilir. Bir evcil hayvan, arkadaşlık için iyi olabilir. Günlük köpek yürüyüşü iyi bir egzersizdir ve insanlarla tanışma şansdır.

Sağlık problemlerinizi izleyin: Çoğu yaşlı yetişkinin kalp hastalığı veya diyabet gibi en az bir sağlık sorunu vardır. Sağlık sorununuzla ilgili düzenli muayenelere gitmeniz ve doktorunuzun tüm talimatlarını uygulamanız önemlidir. Kontrolör çok önemlidir, böylece sorunları erken tespit edebilir ve sağlıklı kalmak için ipuçları alabilirsiniz.

HABER MERKEZİ

NEHİR

HAFTADA 6 GÜN YEREL

ANTALYA

SIYASI

Yayın Tarihi : 26.5.2021

Sayfa : 6

Medya Tiraj : 280

StxCm : 376,13

10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi

Türkiye nüfusu gittikçe yaşlanırken yaşlıların ruh ve beden sağlığını korumak daha da önem kazanıyor.

Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Bu nedenle sağlıklı yaşlanma için kas kaybının önlenmesinden hafızanın korunmasına, ağrı ve sıızların azaltılmasından uyku kalitesinin yükseltilmesine alınabilecek birçok tedbir var" diyor.

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını en çok yaşlıları etkiledi. Türkiye bu süreçte 65 yaş üstü olan 7.2 milyon yaşlısını korumak için birçok tedbir aldı. 65 yaş üstüne getirilen kısıtlamalar, yaşlılarımızı kimi zaman üzde de onları korumak çok önemli. Çünkü Türkiye'nin ve dünyanın nüfusu her geçen yıl daha da yaşılanıyor. Sağlıklı bir toplum yapısını korumak için yaşlıların sağlığı da ihmale gelmiyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, yaşı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2013 yılında yüzde 7.7 iken, 2019'da yüzde 9.1'e çıktı. Türkiye'de yaşı nüfus artış hızı dikkate alındığında, yaşlılık ve yaşı sağlığı konularında farkındalık yaratmak ve toplumun sağlıklı yaşlanmayla ilgili bilinçlendirilmesi gerekiyor.

"SAĞLIKLI YAŞLANMAK MÜMKÜN"
Yaşlanmaktan kaçış yok ama yaşlanmayı geciktirmek ve yaşlanırken kişinin sağlığını olabildiğince koruması mümkün. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Yaşlanma genetik olarak programlanmış bir süreç olmasına rağmen çevresel faktörler, beslenme alışkanlıkları, geçirilen ve var olan hastalıklar yaşlanmayı hızlandırabiliyor. Bu yüzden aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Sağlıklı yaşlanma; yaşılarımızda bağımsız ve kendine yeterli olabilmek, sosyal ve psikolojik açıdan kendini iyi hissetmektir"

diyor. "Yaşlanma; ilerleyen yaş ile birlikte hücre, doku, organ ve sistemlerde meydana gelen ve geriye dönüşümü olmayan değişikliklerin bütünü" olarak tanımlanıyor.

Yaşlanmanın en önemli belirtisi ise tüm vücut fonksiyonlarında belirgin yavaşlama olarak biliniyor. Profesör Saygı, yaşlılıkta zinde kalmak için hayattan kopmadan, kişinin ailesi, arkadaşları ve sevdikleriyle zaman geçirmesinin ve onlarla iletişiminin sıkı tutmasının önemli olduğunu söylüyor. Bu süreçte fiziksel aktivitenin olabildiğince devam ettirilmesi gerektiğini söyleyen Saygı, "Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Burada 'kullan ya da kaybet' ifadesi geçerlidir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınıza bakmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölünebiliriz" diye konuşuyor.

"HEM HAFIZANIZI HEM CİLDİNİZİ KORUYUN"
Dünya Sağlık Örgütü, insan ömründe yaşlanmaya kronolojik bir sınır getirmiş durumda. Yaşlanmada alt sınır, 65 yaş... DSO'ye göre, 65-74 yaş arası 'genç yaşlılık', 75-84 yaş arası 'ileri yaşlılık', 85 yaş ve üstü ise 'çok ileri yaşlılık' olarak adlandırılıyor. Prof. Dr. Birol Saygı, kişinin yaşlanma sürecini sağlıklı geçirebilmesi için beslenme düzeninden uyku kalitesine hafızasına korumasından cilt kırışıklıklarını önlemeye kadar alabileceği birçok tedbir olduğu görüşünde. Saygı, yaşlılığın en büyük belirtisi olan cilt kırışıklıklarını azaltmaya yönelik şu önerilerde bulunuyor: "Ciltteki yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten korumak, sigara ve alkolü bırakmak önemli. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için duş ve banyoları 10 dakikadan az tutmak ve

sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz."

BUNLARI YAPIN, SAĞLIKLI YAŞLANIN
1-) Düzenli yürüyüş ve egzersiz yapın. Fırsat buldukça açık havada tempolu yürüyüşler gerçekleştirin.
2-) Beslenmenizi gözden geçirin. Raf ömrü uzun aşırı tuzlu ve şekerli gıdalardan kaçın. Beslenme düzeninizde, lif oranı yüksek taze sebze ve meyvelerden zengin bir münüye yer vermeyi unutmayın.
3-) Çoklu ilaç kullanımından kaçının. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Gereksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın.
4-) Hayattan kopmayın; sosyal ortamlarda kendi yaşlılarınızla vakit geçirmeye gayret edin.
5-) Hobiler edinerek zinde kalın. Özellikle çalışma hayatınız bitmişse koruya katılmak, resim yapmak ve biki-diki kurslarına gitmek, satraç ve bric kulüplerine katılmak gibi sizi zinde tutacak hobiler edin.
6-) Yaşadığınız alanı gözden geçirin; günlük işlerinizi kolaylaştıracak tedbirler alın.
7-) Düzenli sağlık kontrollerine gidin. Bilinen bir hastalığınız yoksa bile yıllık check-up yaptırmayı ihmal etmeyin.
8-) Alkol, sigara gibi kötü alışkanlıklardan kaçın.
9-) Uyku kalitenizi artırın; geceleri 7-9 saat uyumaya çalışın.
10-) Unutmayın ki: vücut bir bütündür. Düzenli olarak dış kontrollerinizi yaptırın.

YAŞLILIK ETKİLERİNİ NASIL BERTARAF EDEBİLİRSİNİZ?
Küçük ağrı ve sıızlara alışı: İster alevlenmeye devam eden eski bir yaralanma isterse arttırılan başlangıcı olsun, yaşlandıkça ağrıları daha sık hissedersiniz. Düzenli hareket ağrıyı hafifletebilir ve eklemlerinizi daha esnek hale getirebilir. Yürüyüş, yüzme ve yoga gibi düşük etkili egzersizleri denemelisiniz. Isıtıcı pedler veya buz paketleri de yardımcı olabilir. Bunlar size yeterince rahattırsa sağlamsa, doktorunuza

nonsteroid antiinflatuar ilaçlar gibi reçetesiz satılan veya reçeteli ilaçlar hakkında konuşmalısınız. Cildinizi güneşten koruyun: Cildinizi inceldikçe, kurudukça ve daha az elastik hale geldikçe kırışıklıklar ortaya çıkmakta. Bu yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten koruyun ve sigara içiyorsanız bırakın. Nemlendiriciler veya reçeteli retinoidler gibi bazı cilt ürünleri kırışıklıkları 6 hafta ila 3 ay içinde daha az görünür hale getirir. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz. Kas kaybını önlemek için biraz çalışın: Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınıza bakmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölünebiliriz. Uyku düzensizliklerini önemseyin: Yaşlandıkça gözlerinizi kapama beceriniz değişebilir. Yaşlı insanlar daha zor uykuya dalar, daha kısa derin uyku uyarlar ve gece yarısı daha sık uyanma eğilimindedirler. Kahve ve alkol kullanımı uyku sorunlarına neden olabilir. Bu nedenle bunları azaltmak gerekir. Yüksek

tansiyon gibi uykunuzu etkileyebilecek sağlık koşullarını kontrol altında tutmak da önemlidir. Sık sık uyumakta güçlük çekiyorsanız doktorunuza danışın. Hafızanızı sevdiklerinizin yanında diri tutun: Beynimiz yaşlandıkça değişir. Bu da yaşlıların bazı şeyleri daha zor hatırlamalarına yol açar. Hafıza sorunlarıyla başa çıkmak için; liste tutma, rutini takip etme ve öğeleri belirli bir yere koyma gibi birkaç numaraya güvenmeniz gerekebilir. Ancak bazı alışkanlıklar hafızanızı keskin tutmanıza da yardımcı olur. Örneğin, arkadaşlar ve ailenin yanında olmanın beyin gücünü artırdığı görülmüştür. Siz de sevdiklerinizle birlikte olmaya gayret edin. Ayrıca, düzenli egzersiz yapmak ve sağlıklı yiyecekler yemek de çok önemlidir. Metabolizmanızı hızlandırın, daha az kilo alın: Yaşlandıkça eskisi gibi kalori yakmak mümkün olmaz. Ancak daha aktif kalarak ve ne kadar yediğinizi izleyerek bu yavaş metabolizmaya karşı koyabilirsiniz. Meyveleri, sebzeleri ve daha yağsız proteini diyetinizin önemli parçaları yapmalısınız. Ayrıca, doymuş yağ oranı yüksek şeker ve yiyecekleri sınırlamalısınız. Ve porsiyon boyutlarına dikkat etmelisiniz. İdrar sorunlarına karşı dikkat edin: Mesane ve pelvik kaslarınız yaşla birlikte zayıflar. Prostat büyümesi gibi diğer sağlık sorunları sonucu daha da kötüleşebilir. Bölgeyi egzersizlerle güçlendirin. Kaslarınızı idrarı tutmaya çalışıyormuş gibi sıkın ve bunu günde üç kez 10 ila

15 kez deneyiniz. Diyetiniz de bir fark yaratır. Bol miktarda lif alın ve şekerli, gazlı içecekleri ve kafeini sınırlayın. İdrar tutma, sızıntı, ani, acil işeme ihtiyacı ya da gittiginizde ağrı çekiyorsanız mutlaka doktorunuza görün. Bazen günlük rutininizi terk edin: Öngörülebilir bir rutine giderseniz, özellikle de yıllarca fazla değişmezse sıkılmak kolaydır. Zihninizi meşgul etmek için günlük programınızdan ayrılmayı deneyin. Sevdiğiniz bir şeyi yapmak veya yeni bir beceri öğrenmek için biraz zaman ayırın. Emekliyseniz, yarı zamanlı bir iş veya geçici bir iş bulunmay düşünebilirsiniz. Bu, aynı zamanda zihinsel sağlığınızı artırabilir. Kendinizi yalnız hissetmeyin: Yaşlandıkça daha az insanla daha fazla zaman geçirebilirsiniz. İzole hissetmekten kaçınmak için arkadaşlarınız, aileniz ve komşularınızla konuşmayı günlük rutininizin bir parçası haline getirin. Sadece bir mektup yazmak sosyal hayatınızı canlandırabilir. Bir evcil hayvan, arkadaşlık için iyi olabilir. Günlük köpek yürüyüşü iyi bir egzersizdir ve insanlarla tanışma şansdır. Sağlık problemlerinizi izleyin: Çoğu yaşlı yetişkinin kalp hastalığı veya diyabet gibi en az bir sağlık sorunu vardır. Sağlık sorununuzla ilgili düzenli muayenelere giteniz ve doktorunuza tüm talimatlarını uygulamazsanız önemlidir. Kontrolör çok önemlidir, böylece sorunları erken tespit edebilir ve sağlıklı kalmak için ipuçları alabilirsiniz.

HABER MEKREZİ

Sağlıklı yaşlanma rehberi

Türkiye nüfusu gittikçe yaşlanırken yaşlıların ruh ve beden sağlığını korumak daha da önem kazanıyor. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Bu nedenle sağlıklı yaşlanma için kas kaybının önlenmesinden hafızanın korunmasına, ağrı ve sıızların azaltılmasından uyku kalitesinin yükseltilmesine alınabilecek birçok tedbir var" diyor. Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını en çok yaşlıları etkiledi. Türkiye bu süreçte 65 yaş üstü olan 7.2 milyon yaşlısını korumak için birçok tedbir aldı. 65 yaş üstüne getirilen kısıtlamalar, yaşlılarımızı kimi zaman üzse de onları korumak çok önemli. Çünkü Türkiye'nin ve dünyanın nüfusu her geçen yıl daha da yaşlanıyor. Sağlıklı bir toplum yapısını korumak için yaşlıların sağlığı da ihmale gelmiyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2013 yılında yüzde 7.7 iken, 2019'da yüzde 9.1'e çıktı. Türkiye'de

yaşlı nüfus artış hızı dikkate alındığında, yaşlılık ve yaşlı sağlığı konularında farkındalık yaratmak ve toplumun sağlıklı yaşlanmayla ilgili bilinçlendirilmesi gerekiyor. Yaşlanmaktan kaçış yok ama yaşlanmayı geciktirmek ve yaşlanırken kişinin sağlığını olabildiğince koruması mümkün. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Yaşlanma genetik olarak programlanmış bir süreç olmasına rağmen çevresel faktörler, beslenme alışkanlıkları, geçirilen ve var olan hastalıklar yaşlanmayı hızlandırabiliyor. Bu yüzden aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Sağlıklı yaşlanma; yaşlılığımızda bağımsız ve kendine yeterli olabilmek, sosyal ve psikolojik açıdan kendini iyi hissetmektir" diyor. "Yaşlanma; ilerleyen yaş ile birlikte hücre, doku, organ ve sistemlerde meydana gelen ve geriye dönüşümü olmayan değişikliklerin bütünü" olarak tanımlanıyor. Yaşlanmanın en önemli belirtisi ise tüm vücut fonksiyonlarında belirgin yavaşlama olarak biliniyor. Profesör

Saygı, yaşlılıkta zinde kalmak için hayattan kopmadan, kişinin ailesi, arkadaşları ve sevdikleriyle zaman geçirmesinin ve onlarla iletişimini sıkı tutmasının önemli olduğunu söylüyor. Bu süreçte fiziksel aktivitenin olabildiğince devam ettirilmesi gerektiğini söyleyen Saygı, "Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Burada 'kullan ya da kaybet' ifadesi geçerlidir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınıza bakmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölebilirsiniz" diye konuşuyor. Dünya Sağlık Örgütü, insan ömründe yaşlanmaya kronolojik bir sınır getirmiş durumda. Yaşlanmada alt sınır, 65 yaş... DSÖ'ye göre, 65-74 yaş arası 'genç yaşlılık' olarak kabul edilirken, 75-84 yaş arası 'ileri yaşlılık', 85 yaş ve üstü ise 'çok ileri yaşlılık' olarak adlandırılıyor. Prof. Dr. Birol Saygı, kişinin yaşlanma sürecini sağlıklı geçirebilmesi için beslenme düzeninden uyku kalitesine hafızasını korumasından cilt kırışıklıklarını önlemeye kadar alabileceği birçok tedbir olduğu görüşünde. Saygı, yaşlılığın en büyük belirtisi olan cilt kırışıklıklarını azaltmaya yönelik şu önerilerde bulunuyor: "Ciltteki yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten korumak, sigara ve alkolü bırakmak önemli. Yaşlanmada

cildin kurumasını azaltmak için duş ve banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz."

- 1-) Düzenli yürüyüş ve egzersiz yapın. Fırsat buldukça açık havada tempolu yürüyüşler gerçekleştirin.
- 2-) Beslenmenizi gözden geçirin. Raf ömrü uzun aşırı tuzlu ve şekerli gıdalardan kaçın. Beslenme düzeninizde, lif oranı yüksek taze sebze ve meyvelerden zengin bir mönüye yer vermeyi unutmayın.
- 3-) Çoklu ilaç kullanımından kaçın. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Gereksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın.
- 4-) Hayattan kopmayın; sosyal ortamlarda kendi yaşlılarınızla vakit geçirmeye gayret edin.
- 5-) Hobiler edinerek zinde kalın. Özellikle çalışma hayatınız bitmişse koroya katılmak, resim yapmak ve biçki-dikiş kurslarına gitmek, satranç ve bric kulüplerine katılmak gibi sizi zinde tutacak hobiler edinin.
- 6-) Yaşadığınız alanı gözden geçirin; günlük işlerinizi kolaylaştıracak tedbirler alın.
- 7-) Düzenli sağlık kontrollerine gidin. Bilinen bir hastalığınız yoksa bile yıllık check-up yaptırmayı ihmal etmeyin.
- 8-) Alkol, sigara gibi kötü alışkanlıkları bırakın.
- 9-) Uyku kalitenizi artırın; geceleri 7-9 saat uyumaya çalışın.
- 10-) Unutmayın ki; vücut bir bütündür. Düzenli olarak dış kontrollerinizi yaptırın.

10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi

Prof. Dr. Y. Birol Saygı, sağlıklı yaşlanma için kas kaybının önlenmesinden hafızanın korunmasına, ağrı ve sızılarının azaltılmasından uyku kalitesinin yükseltilmesine alınabilecek önlemleri anlattı.

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını en çok yaşlıları etkiledi. Türkiye bu süreçte 65 yaş üstü olan 7.2 milyon yaşlısını korumak için birçok tedbir aldı. 65 yaş üstüne getirilen kısıtlamalar, yaşlılarımızı kimi zaman üze de onları korumak çok önemli. Çünkü Türkiye'nin ve dünyanın nüfusu her geçen yıl daha da yaşılanıyor. Sağlıklı bir toplum yapısını korumak için yaşlıların sağlığı da ihmale gelmiyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2013 yılında yüzde 7.7 iken, 2019'da yüzde 9.1'e çıktı.

Türkiye'de yaşlı nüfus artış hızı dikkate alındığında, yaşlılık ve yaşlı sağlığı konularında farkındalık yaratmak ve toplumun sağlıklı yaşlanmayla ilgili bilinçlendirilmesi gerekiyor.

"Sağlıklı yaşlanmak mümkün"

Yaşlanmaktan kaçış yok ama yaşlanmayı geciktirmek ve yaşlanırken kişinin sağlığını olabildiğince koruması mümkün. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Yaşlanma genetik olarak programlanmış bir süreç olmasına rağmen çevresel faktörler, beslenme alışkanlıkları, geçirilen ve var olan hastalıklar yaşlanmayı hızlandırabiliyor. Bu yüzden aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanmıyorlar. Sağlıklı yaşlanma; yaşlılığımızda bağımsız ve kendine yeterli olabilmek, sosyal ve psikolojik açıdan kendini iyi hissetmektir" diyor. "Yaşlanma; ilerleyen yaş ile birlikte hücre, doku, organ ve sistemlerde meydana gelen ve geriye dönüşümü olmayan değişikliklerin bütünü" olarak tanımlanıyor. Yaşlanmanın en önemli belirtisi ise tüm vücut fonksiyonlarında belirgin yavaşlama olarak biliniyor. Profesör Saygı, yaşlılıkta zinde kalmak için hayattan kopmadan, kişinin ailesi, arkadaşları ve sevdikleriyle zaman geçirmesinin ve onlarla iletişimini sıkı tutmasının önemli olduğunu söylüyor. Bu süreçte fiziksel aktivitenin olabildiğince devam ettirilmesi gerektiğini söyleyen Saygı, "Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Burada 'kullan ya da kaybet' ifadesi geçerlidir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağımıza bakmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışma hedeflenmeli. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölebilirsiniz" diye konuşuyor.

"Hem hafızanızı hem cildinizi koruyun"

Dünya Sağlık Örgütü, insan ömründe yaşlanmaya kronolojik bir sınır getirmiş durumda. Yaşlanmada alt sınır, 65 yaş... DSO'ye göre, 65-74 yaş arası 'genç yaşlılık' olarak kabul edilirken, 75-84 yaş arası 'ileri yaşlılık', 85 yaş ve üstü ise 'çok ileri yaşlılık' olarak adlandırılıyor. Prof. Dr.

Birol Saygı, kişinin yaşlanma sürecini sağlıklı geçirebilmesi için beslenme düzeninden uyku kalitesine hafızasını korumasından cilt kırışıklıklarını önlemeye kadar alabileceği birçok tedbir olduğu görüşünde. Saygı, yaşlılığın en büyük belirtisi olan cilt kırışıklıklarını azaltmaya yönelik şu önerilerde bulunuyor: "Ciltteki yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten korumak, sigara ve alkolü bırakmak önemli. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için duş ve banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz."

1. Düzenli yürüyüş ve egzersiz yapın. Fırsat buldukça açık havada tempolu yürüyüşler gerçekleştirin.

2. Beslenmenizi gözden geçirin. Raf ömrü uzun aşırı tuzlu ve şekerli gıdalardan kaçının. Beslenme düzeninizde, lif oranı yüksek taze sebze ve meyvelerden zengin bir miktara yer vermeyi unutmayın.

3. Çoklu ilaç kullanımından kaçının. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Gereksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın.

4. Hayattan kopmayın; sosyal ortamlarda kendi yaşlarınızla vakit geçirmeye gayret edin.

5. Hobiler edinerek zinde kalın. Özellikle çalışma hayatınız bitmişse koruya katılmak, resim yapmak ve bıkıcı kurslara gitmek, satranç ve brik kulüplerine katılmak gibi sizi zinde tutacak hobiler edin.

6. Yaşadığınız alanı gözden geçirin; günlük işlerinizi kolaylaştıracak tedbirler alın.

7. Düzenli sağlık kontrollerine gidin. Bilinen bir hastalığınız yoksa bile yıllık check-up yaptırmayı ihmal etmeyin.

8. Alkol, sigara gibi kötü alışkanlıkları bırakın.

9. Uyku kalitenizi artırın; geceleri 7-9 saat uyumaya çalışın.

10. Unutmayın ki; vücut bir bütündür. Düzenli olarak dış kontrollerinizi yaptırın. Kadinvekadin.net

Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (YKS) günler kala, pandemi şartlarında sınavlara hazırlanan adayların stres ve kaygısı arttı. Dr. Öğr. Üyesi Banu Femir Gürtuna, "Adaylar şunu bilmeli ki sınav, zekâ ya da hayat başarısını ölçmez, sadece bilgiyi ve performansı ölçer. Hayatta hiçbir şey sizden değerli değildir" dedi

Başarı için kritik 10 madde!

Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (YKS) günler kala, pandemi şartlarında sınavlara hazırlanan adayların stres ve kaygısı arttı. Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Psikoloji Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Banu Femir Gürtuna, "Adaylar şunu bilmeli ki sınav, zekâ ya da hayat başarısını ölçmez, sadece bilgiyi ve performansı ölçer. Hayatta hiçbir şey sizden değerli değildir ve YYS değerini ölçen bir sınav değildir. Bunu bilerek stres ve kaygılarına yönetmelisiniz. Kalan sürede önemli olan kendinizi en çok motive eden yolu seçmek ve bu doğrultuda çalışmak" diyor. Üniversite eğitimi için en önemli geçit olan Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (YKS) girmek adaylar üzerinde her zaman önemli bir stres ve baskı yaratır.

Son iki yıldır pandemi şartları altında evlerinde sınavlara hazırlanmak zorunda kalan adayların, stres ve kaygıları normal şartlara göre ikiye katlandı. Üniversite sınavına haftalar kala adayların heyecanıyla birlikte stres ve kaygıları da tavan yaptı. 26-27 Haziran 2021 tarihlerinde üniversiteye girmek için YYS'de ter dökecek olan milyonlarca adayın kalan sayılı günleri en iyi şekilde değerlendirmesi, moral ve motivasyonunu yüksek tutması mümkün. Beykoz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Psikoloji Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Banu Femir Gürtuna, "İçinde bulunduğumuz durumda, üniversite adaylarının kaygılarının artması ve buna bağlı motivasyon kaybı yaşamaları olan bir durum. Önemli olan adayların eğitim ihtiyaçlarını belirleyip, kalan zamanı disiplinli bir

şekilde hedef odaklı yönetmesi" diyor.

"CİDDİYETLE DENEME SINAVI UYGULAYIN"

Sınavla az bir zaman kala adaylara, günlük ya da birkaç günlük programlar hazırlayıp, çalışmalarını sürdürmelerini tavsiye eden Gürtuna, şöyle konuşuyor: "Sürecin son dönemlerinde adaylar, zaman yönetimine yoğunlaşmalı. Aynı YYS'ye giriyormuş gibi bir ortam oluşturup, sınav süresinde ve disiplininde (ara vermeden) test gözlemek, sınav için iyi bir hazırlık olacaktır. Bu denemeler sayesinde dikkat dağıldığı zaman nasıl toparlanacağı ile ilgili de bir prova yapılabilir. Her aday kendine en uygun yöntemi bulmalıdır."

"BEDEN SAĞLIĞINIZA DA DİKKAT EDİN"

Banu Femir Gürtuna, motivasyon kaybı ve dikkat eksikliği yaşayan adayların kendilerini en çok motive edecek yolu yine ken-

dilerinin bulabileceğini kaydediyor. Gürtuna, şu değerlendirmelerde bulunuyor: "Kalan sürede oluşturuncağınız programda, derslere olduğunuz kadar sevdiğiniz aktivitelere ve hobilere de mutlaka yer ayırmamız gerekir.

Programı başarılı bir şekilde yürütmek için uyku düzeninize ve beslenmenize dikkat etmelisiniz. Bilimsel araştırmalar, günlük hayatı sağlıklı ve dinlenmiş bir şekilde ilerletmek için genç yetişkinlerin günde ortalama 7-9 saat uyumaları gerektiğini gösteriyor.

Dengeli beslenmek, bol su tüketmek ve fiziksel aktivitelerde bulunmak; dikkat, akıl yürütme ve karar verme gibi bilişsel süreçlerin sağlıklı bir şekilde işlemesi için oldukça önemli. Temelde adaylar şunu bilmeli ki sınav; zekâ ya da hayat başarısını ölçmez, sadece bilgiyi ve performansı ölçer. Hayatta hiçbir şey sizden değerli değildir ve YYS değerini ölçen bir sınav de-

ğildir. YYS, hayallerinize ulaşmak için izleyeceğiniz yoldaki adımları başlatır. Bunu bilerek kaygılarınıza yönetmelisiniz."

ÜNİVERSİTE ADAYLARINA 10 HAYATİ TAVSİYE

KAYGINIZI KONTROL EDİN: Pandemi ortamında yaşadığınız kaygı ve motivasyon kaybının normal olduğunu bilin. Optimal düzeyde kaygı sizi başarıya iterken, kontrol edilemeyecek düzeyde kaygı performansınızı olumsuz etkiler.

DEĞERLİ OLDUĞUNUZI UNUTMAYIN: Hiçbir sınav; zekâ ve hayat başarısını ölçmez, sadece bilgi ve performansı ölçer. Hayatta hiçbir şey sizden daha değerli olmadığını unutmayın.

GÜNLÜK PROGRAM YAPIN: Sınavla az bir zaman kala günlük ya da birkaç günlük programlar hazırlayıp çalışın.

HOBİLERİNİZE ZAMAN AYIRIN: Motivasyon kaybınızı gidermek için oluşturuncağınız program-

da dersler kadar sevdiğiniz aktivite ve hobilere de yer ayırın.

BEDEN SAĞLIĞINIZA DİKKAT EDİN: Ruh sağlığınıza olduğu kadar beden sağlığınıza da dikkat edin. Yeterli uyku, dengeli beslenme, bol su tüketimi, fiziksel aktivite; dikkat, akıl yürütme ve karar verme gibi bilişsel süreçlerin sağlıklı bir şekilde işlemesi için önemlidir.

ZAMAN YÖNETİMİNE YOĞUNLAŞIN: Sınavla günler kala; zaman yönetimine yoğunlaşın. Aynı YYS'ye giriyormuş gibi ara vermeden ve kurallara dikkat ederek test çözün. Dikkatinizi dağıldığında nasıl toparlayabileceğinizi prova edin.

EKSİKLERİNİZİ TESPİT EDİN: Çalışmalarınızda performansınız beklentinizin altında ya da kaygıların altında. Bu durumu avantajla gövürün. Çözümlerinizi deneme testlerinde yanlışı yaptığınız soruları ve konuları renkli kalemle çizip bu

konulara yoğunlaşın.

SİZE ÖZEL ÇALIŞMA ALANI OLUŞTURUN: Çalışma için ayrılan yerin diğer aktivitelerde kullanılmaması bir yer olması dikkat edin. Eğer buna imkân yoksa, çalışacağınız mekânda/masada birkaç ufak değişiklik ile farklı bir ortam yaratılabilir.

ÇALIŞMA ŞEKLİNİZİ GÖZDEN GEÇİRİN: Çalıştığınız ortamın performansınızı etkilediğini unutmayın. Masada, sırtınız dik bir şekilde ve çok fazla uyarana maruz kalmadığınız bir ortamda çalışın. Yatağınızda ya da koltukta yatar bir pozisyonda çalışmak uykunuzu getirebilir.

KÜÇÜK MOLALAR VERİN: Saatler boyunca hiç kalkmadan ders çalışmak doğru değil. Her 45-50 dakikada 10 dakikalık molalar verin. Mola saatlerinize riayet edin. Eğer mümkünse bu molalarda temin hava ile temas edin. ■ HABER MERKEZİ

10 adımda sağlıklı yaşlanma rehberi

Bunları yapın, sağlıklı yaşlanın

- 1-) Düzenli yürüyüş ve egzersiz yapın. First bulduka açık havada tempolu yürüyüşler gerçekleştirin.
- 2-) Beslenmenizi gözden geçirin. Raf ömrü uzun sızın tuz ve şekerli gıdalardan kaçınm. Beslenme düzeninizde, lif oranı yüksek taze sebze ve meyvelerden zengin bir münitve yer vermeyi unutmayın.
- 3-) Çoklu ilaç kullanımdan kaçınm. Hekimin ve eczacının önerdiği doza ve tedavi şemasına uyun. Gereksiz ilaç ve gıda takviyesi almayın.
- 4-) Hayattan kopmayın. Sosyal ortamlarda kendiyi yaşlandırma vakit geçirmeyi gayret edin.
- 5-) Hobiler edinerek zinde kalın. Özellikle çalışma hayatınız bitmişse koruya katılmak, resim yapmak ve beğendiğiniz kurslara katılmak, sünne ve bir kulübeye katılmak gibi sızın zinde tutacak hobiler edinin.
- 6-) Yaşadığınız alanı gözden geçirin; günlük işlerinizi kolaylaştıracak tedbirler alın.
- 7-) Düzenli sağlık kontrollerine gidin. Bütün bir hastalığınız yoksa bile yıllık check-up yaptırmayı ihmal etmeyin.
- 8-) Alkol, sigara gibi kötü alışkanlıklardan kaçınm.
- 9-) Uyku kalitenizi artırın; geceleri 7-9 saat uyuymaya çalışın.
- 10-) Unutmayın ki; vücut bir bitkidir. Düzenli olarak dış kontrollerinizi yaptırın.

TÜRKİYE nüfusu gütükçe yaşlanırken yaşlıların ruh ve beden sağlığını koruma daha da önem kazanıyor. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutlak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanıyorlar. Bu nedenle sağlıklı yaşlanma için kas kaybının önlenmesinden hafızanın korunmasına, ağır ve sızların azaltılmasından uyku kalitesinin yükseltilmesine alnabileceğ bir çok tedbir var" diyor.

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirus salgını en çok yaşlıları etkiledi. Türkiye bu süreçte 65 yaş üstü olan 7,2 milyon yaşlısını korumak için birçok tedbir aldı. 65 yaş üstüne getirilen kısıtlamalar, yaşlıların aynı zaman üde de onları korumak çok önemli. Çünkü Türkiye'nin ve dünyanın nüfusu her geçen yıl daha da yaşılanıyor. Sağlıklı bir toplum yapısını korumak için yaşlıların sağlığı da ihmal edilmeyi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2013 yılında yüzde 7,7 iken, 2019'da yüzde 9,1'e çıktı. Türkiye'de yaşlı nüfus artış hızı dikkate alındığında, yaşlılık ve yaşlı sağlığı konularında farkındalık yaratmak ve toplumun sağlıklı yaşlanmaya ilgili bilinçlendirilmesi gerekiyor.

SAĞLIKLI YAŞLANMAK MÜMKÜN

Yaşlanmadan önceki çok ama yaşlanmayla gecektilmek ve yaşlanırken kişinin sağlığını olabildiğince koruması mümkün. Beykoz Üniversitesi Gastronomi ve Mutlak Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Birol Saygı, "Yaşlanma genetik olarak programlanmış bir süreç olmasına rağmen çevresel faktörler, beslenme alışkanlıkları, geçirilen ve var olan hastalıklar yaşlanmayı hızlandırabiliyor. Bu yüzden aynı yaşta olanlar aynı hızda yaşlanıyorlar. Sağlıklı yaşlanma; yaşlılığımızda bağışsız ve kendine yeterli olabilmek, sosyal ve psikolojik açıdan kendini iyi hissetmektir" diyor. "Yaşlanma; ilerleyen yaş ile birlikte hücre, doku, organ ve sistemlerde meydana gelen ve geriye dönüşümü olmayan değişikliklerin bütünü" olarak tanımlanıyor. Yaşlanmanın en önemli belirtisi ise tüm vücut fonksiyonlarında belirgin yavaşlama olarak biliniyor. Profesör Saygı, yaşlılıkta zinde kalmak için hayattan kopmadan, kişinin ailesi, arkadaşları ve sevdikleriyle zaman geçirmesinin ve onlarla iletişimini sıkı tutmasının önemli olduğunu söylüyor. Bu süreçte fiziksel aktivitenin olabildiğince devam ettirilmesi gerektiğini söyleyen Saygı, "Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Burada 'kullan ya da kaybet' ifadesi geçerlidir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınızı bilmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir. Günde en az 30 dakika çalışmaya hedeflenmelidir. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölünebilirsiniz" diye konuşuyor.

HEM HAFIZANIZI

HEM CİLDİNİZİ KORUYUN

Dünya Sağlık Örgütü, insan ömründe yaşlanmaya kronolojik bir sınır getirmiş durumda. Yaşlanmada alt sınır, 65 yaş... DSO'ye göre, 65-74 yaş arası "genc yaşlılık" olarak kabul edilirken, 75-84 yaş

arası "ileri yaşlılık", 85 yaş ve üstü ise "çok ileri yaşlılık" olarak adlandırılıyor. Prof. Dr. Birol Saygı, kişinin yaşlanma sürecini sağlıklı geçirebilmesi için beslenme düzeninden uyku kalitesine hafızasını korumasından cilt kırışıklıklarını önlemeye kadar alabileceği birçok tedbir olduğunu görüşünde. Saygı, yaşlılığın en büyük belirtisi olan cilt kırışıklıklarını azaltmaya yönelik su önerilerde bulunuyor: "Ciltteki yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten korumak, sigara ve alkolü bırakmak önemli. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için diğ ve banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz."

YAŞLIĞIN ETKİLERİNİ NASIL BERTARAF EDEBİLİRSİNİZ?

Küçük ağır ve sızlara alışın. İster alevlenmeye devam eden eski bir yaralanma isterse artritlin başlangıcı olsun, yaşlandıkça ağrıları daha sık hissedersiniz. Düzenli hareket ağrıyı hafifletebilir ve eklemlerinizi daha esnek hale getirebilir. Yürüyüş, yüzme ve yoga gibi düşük etkili egzersizleri denemelisiniz. Isıtıcı pedler veya buz paketleri de yardımcı olabilir. Bunlar size yeterince rahatlamaya sağlanmazsa, doktorunuza nonsteroid antiinflamatuar ilaçlar gibi reçetesiz satılan veya reçeteli ilaçlar hakkında konuşmalısınız.

Cildinizi güneşten koruyun: Cildiniz incelince, kurudıkça ve daha az elastik hale geldikçe kırışıklıklar ortaya çıkmakta. Bu yaşlanma belirtilerini hafifletmek için cildinizi güneşten koruyun ve sigara içiyorsanız bırakın. Nemlendiriciler veya reçeteli retinoidler gibi bazı cilt ürünleri kırışıklıkları 6 hafta ila 3 ay içinde daha az görünür hale getirir. Yaşlanmada cildin kurumasını azaltmak için banyoları 10 dakikadan az tutmak ve sıcak yerine ılık su kullanmak iyi bir fikirdir. Duşun ardından ise vücudunuzun her yerine ağır, yağ bazlı bir nemlendirici sürmelisiniz.

Kas kaybını önlemek için biraz çalışın: Çoğu insan yaşlandıkça güç ve dayanıklılık kaybeder, ancak bunun nedeni gerçekten yaşlanma süreciyle ilgili değildir. Pek çok insan anahtar kasları çalıştırmayı bırakır. Bu yüzden gücünüzü artırmak için ağırlık antrenmanına başlayıp başlayamayacağınızı bilmalısınız. Yürüme, bahçe işleri veya yüzme gibi düzenli egzersizler de yardımcı olabilir.

bilir. Günde en az 30 dakika çalışmaya hedeflenmelidir. Sizin için daha iyi sonuç veriyorsa, 15 dakikalık iki seansa da bölünebilirsiniz.

Uyku düzensizliklerini önlemeyin: Yaşlandıkça güzelliklerizi kapama beceriniz değişebilir. Yaşlı insanlar daha zor uykuya dalar, daha kısa derin uykuya uyarlar ve gece yarısı daha sık uyanma eğilimindedirler. Kahve ve alkol kullanımı uykusu sorunlarına neden olabilir. Bu nedenle bunları azaltmak gerekir. Yüksek tansiyon gibi uykunuzu etkileyecek sağlık koşullarını kontrol altında tutmak da önemlidir. Sık sık uykuda güçlük çekiyorsanız doktorunuza danışın.

Hafızanızı sevdiklerinizin yanında diti tutun: Beynimiz yaşlandıkça değişir. Bu da yaşlıların bazı şeyleri daha zor hatırlanlarına yol açar. Hafıza sorunlarıyla başa çıkmak için; liste tutma, rutini takip etme ve öğeleri belirli bir yere koyma gibi birkaç numara güvenmeniz gerekebilir. Ancak bazı alışkanlıkları hafızanızı keskin tutmanıza da yardımcı olur. Örneğin, arkadaşlar ve ailenin yanında olmamanız gücünüzü artırdığı görülmüştür. Siz de sevdiklerinizle birlikte olmaya gayret edin. Ayrıca, düzenli egzersiz yapmak ve sağlıklı yiyecekler yemek de çok önemlidir.

Metabolizmanızı hızlandırın, daha az kilo alın: Yaşlandıkça eski gibi kalori yakmak mümkün olmaz. Ancak daha aktif kalarak ve ne kadar yediğınızı izleyerek bu yavaş metabolizmaya karşı koyabilirsiniz. Meyveleri, sebzeleri ve daha yağsız proteini diyetinizin önemli parçaları yapmalısınız. Ayrıca, doymuş yağ oranı yüksek etleri ve yiyecekleri sınırlamalısınız. Ve porsiyon boyutlarına dikkat etmelisiniz.

İdrar sorunlarına karşı dikkat edin:

Mesane ve pelvik kasların yaşla birlikte zayıflar. Prostat büyümesi gibi diğer sağlık sorunları sorunu daha da kötüleştirir. Bölgeyi egzersizlerle güçlendirin. Kaslarınızı idrar tutmaya çalışıyorsanız sık sık ve buna günde üç kez 10 ila 15 kez deneyiniz. Diyetiniz de bir fark yaratır. Bol miktarda lif alın ve şekerli, gazlı içecekleri ve kahveni sınırlayın. İdrar tutma, sızıntı, ani, acil işeme ihtiyacı ya da gittiginizde ağrı çekiyorsanız mutlaka doktorunuza görünün.

Bazen günlük rutininizi terk edin: Öngörülebilir bir rutine girense, özellikle de yıllarca fazla değişmezse sıkılmak kolaydır. Zihninizi meşgul etmek için günlük programınızdan ayrılmayı deneyin. Sevdiginiz bir şeyi yapmak veya yeni bir beceri öğrenmek için biraz zaman ayırın. Emekliyseniz, yarı zamanlı bir iş veya geçici bir iş bulmayı düşünebilirsiniz. Bu, aynı zamanda zihinsel sağlığınıza artırlabilir.

Kendinizi yalnız hissetmeyin: Yaşlandıkça daha az insanla daha fazla zaman geçirebilirsiniz. İzole hissetmekten kaçınmak için arkadaşlarınız, aileniz ve komşularınızla konuşmayı günlük rutininizin bir parçası haline getirin. Sadece bir mektup yazmak sosyal hayatınızı canlılaştırabilir. Bir evcil hayvan, arkadaşlık için iyi olabilir. Günlük köpek yürüyüşü iyi bir egzersizdir ve insanlarla tanışma şansdır.

Sağlık problemlerinizi izleyin: Çoğu yaşlı yetişkinin kalp hastalığı veya diyabet gibi en az bir sağlık sorunu vardır. Sağlık sorununuzla ilgili düzenli muayenelere gitmeniz ve doktorunuzun tüm talimatlarını uygulamanız önemlidir. Kontroller çok önemlidir, böylece sorunları erken tespit edebilir ve sağlıklı kalmak için ipuçları alabilirsiniz.

Evden çalışma TÜKENMİŞLİK SENDROMUNU ARTIRIYOR

PANDEMİYLE
BİRLİKTE İYİCE
YAYGINLAŞTI

Evden mi çalışıyorsunuz? Kendinizi bitkin, sinirli ve kaygılı mı hissediyorsunuz? Sürekli işlerinizi erteliyor, iş performansınızda düşüş mü yaşıyorsunuz? Bütün bunlarla birlikte, başınız ağrıyor, uyumakta güçlük çekiyor ve mide-bağırsak problemleriyle mi mücadele ediyorsunuz? Bu sorulara "Evet" yanıtı veriyorsanız, muhtemelen tükenmişlik sendromuna yakalanmışsınız demektir. Pandemi evde çalışmak zorunda kalan birçok kişi, bu ve benzeri sıkıntılar yaşıyor. Burnout olarak da bilinen tükenmişlik; çalışma hayatında görülen bir psikolojik sorun ve pandemiyle birlikte iyice yaygınlaştı.

DEPRESYONLA KARIŞTIRILIYOR

Tükenmişlik sendromunu "uzun süreli iş stresine bağlı duygusal ve fiziksel bitkinlik, yapılan işten kopma ve anlam bulamama, azalmış başan ve yeterli algısı" olarak Klinik Psikolog Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, bunun genelde depresyonla karıştırıldığını belirtiyor.

"SALGIN, ÇALIŞANLARI TÜKETİ"

Tükenmişlik sorununun pandemiden önce dünyada yaygınlaşmaya başladığını söyleyen Şalcıoğlu, şu değerlendirmeleri yapıyor:

"Çalışma hayatında ideal çalışan olma baskısının hissedildiği bir işyeri kültürünün gelişmesiyle birlikte dünya üzerinde tükenmişlik oranları, pandemiden önce artmaya başlamıştı. Çalışanlar, yöneticileri ya da işverenleri için sürekli ulaşılabilir olma ve işe hayatlarına, her şeyden daha fazla öncelik verme zorunluluğu hissediyordu. Salgınla birlikte bu baskı kendini daha fazla hissettirirdi. Batıda yapılan anketler, evden çalışan üç kişiden ikisinin tükenmişlik belirtileri yaşadığını gösteriyor. Araştırmalara göre tükenmişlik, kişinin işte üretkenliğini azalttığı kadar fiziksel ve psikolojik sağlığını da olumsuz etkiliyor. Yüksek tansiyon, kalp hastalığı, obezite, zayıflamış bağışıklık sistemi, anksiyete, depresyon, bilişsel gerileme ve hatta ölüm tükenmişliği sonuçları arasında yer alıyor."

EVDE DAHA UZUN SAATLER ÇALIŞILI-

YOR
Peki evden çalışma neden tükenmişliğe yol açıyor? Profesör Ebru Şalcıoğlu'na göre teknolojinin de verdiği olanaklarla evden çalışan işle bağlantılarını bir türlü kesemiyorlar. Uyandırdığında e-postalarına bakan kişiler, kimi zaman öğün aralarını atlayarak peş peşe çevrimiçi toplantılara katılıyorlar. Dizüstü bilgisayarları ve akıllı telefonları adeta insanların bir uzvu haline geldi. Yurt dışında yapılan araştırmalar, pandemi nedeniyle evden çalışanların günde

Klinik Psikolog Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, pandemiyle birlikte evde çalışanların üçte ikisinde tükenmişlik belirtilerinin görüldüğünü söylüyor. Şalcıoğlu, evde çalışırken 'tükenmişlik'ten kurtulmak için ev ile iş arasında fiziksel sınır koymanın ve çalışma saatlerini sınırlandırmanın doğru olduğunu belirtiyor.

Pandemi-
de evden çalışmanın
yaygınlaşmasıyla birlikte
çalışanlar arasında tükenmişlik
sendromu arttı. Tükenmişlik,
kişinin iş üretkenliğini azalttığı
kadar, fiziksel ve psikolojik
sağlığını da olumsuz
etkiliyor.

diye konuşuyor.

Evden çalışmanın "insanlarla bağlantıyı kaybetmeye" neden olduğunu da vurgulayan Şalcıoğlu, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Ofiste çalışırken iş arkadaşlarıyla bir çay-kahve-sigara molası vermek, laflamak, şakaşmak gibi kişiler arası etkileşim iş stre-

sini dengeliyordu. Şimdi çalışanlar evlerinde yalnızlaştılar. Ofis ortamının sosyal bağlamından uzak kalmının bir etkisi de sosyal destekten mahrum kalmak. Uzak-tan çalışırken bir sorun ortaya çıktığında, bununla başa çıkmak ve bir çözüm bulmak için insanlar evde yalnızlar. Bu da kaygı ve stresi artıran bir etken." (Bülten)

üç saat daha fazla çalıştıklarını ortaya koydu. Bu da haftada 15 saat daha fazla çalışmak; hatta yan zamanlı yeni bir iş yapmak demek. Profesör Ebru Şalcıoğlu, "Çalışma saatlerindeki artış, iş ile ev yaşamı arasındaki sınırların bulanıklaşması, yani kişinin iş benliği ile ev benliği arasında ayrışmanın kaybolmasına neden oluyor. Bu da tükenmişliği ortaya çıkıyor. Sabah kalkıp iş kıyafetleri giymek, işe gitmek için yola çıkmak, evle-iş arasındaki sınırdır. Şimdi bu sınır kayboldu ve insanlar; mutfaklarında, kanepelerinde, yataklarında üzerlerinde pijamalarıyla çalışır hale geldiler"

